

Kokousaika	28.1.2025 17:00 - 18:38		
Kokouspaikka	Kaupunginhallituksen kokoushuone / etäyhteys		
Osallistujat	Timo Mattila Helena Manninen Antti Suomela Arto Viitanen Lauri Lehtinen Jenni Kutila Aulikki Kuisma	puheenjohtaja, poissa §:ssä 13 puheenjohtaja §:ssä 13 Niina Immosen varajäsen Teamsin välityksellä	
Muut osallistujat	Jukka Tuori Kiia Uusitalo Seija Holmi Johanna Kalaoja Teemu Nurminen Anne Stenberg Johanna Mäkelä	kh:n edustaja, §:ssä1-13, poistui §:n 14 aikana nv:n edustaja tekninen johtaja, esittelijä maanrakennuspäällikkö kiinteistöpäällikkö vesihuoltopäällikkö toimistonhoitaja, pöytäkirjanpitäjä	
Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus	Timo Mattila puheenjohtaja §:ssä 1-12, 14	Helena Manninen puheenjohtaja §:ssä13	Johanna Mäkelä pöytäkirjanpitäjä
Pöytäkirjan tarkastustoimitus	31.1.2025		
	Arto Viitanen	Antti Suomela	
Pöytäkirja nähtävillä	31.1.2025		

§ 1

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Kokous todettiin laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 2

Kokouksen pöytäkirjantarkastajien valinta

Tarkastusvuorossa ovat Niina Immonen ja Aulikki Kuisma.

Päätös

Valittiin Arto Viitanen ja Antti Suomela.

**§ 10 Lausunto sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä
Forssan kaupungin jätelautakunnalle**

Tekninen valiokunta 28.1.2025 § 10

Valmistelija Tekninen johtaja Seija Holmi

Forssan kaupungin jätelautakunta päättää sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä helmikuussa 2025.

Päätös koskee kaikkia toimialueen 16 kuntaa (Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humpvila, Jokioinen, Koski TI, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säskylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä). Ennen päätöksen tekemistä jätelautakunta hallintolain mukaisesti kuulee asianosaisia ja varaa tilaisuuden mielipiteiden jättämiselle. Kirjalliset lausunnot ja mielipiteet pyydetään toimittamaan 31.1.2025 mennessä.

Forssan jätelautakunta ei vuonna 2023 tehnyt päätöstä kuljetusjärjestelmästä vaan edellytti lisäselvityksiä asiaan. Lisäselvityksenä on laadittu kuljetusjärjestelmäselvitys sekä selvitys käsittely- ja kuljetuskustannuksista sekä asukastyytyväisyydestä.

Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys puoltaa ns. kunnan järjestämää kuljetusta, jonka edut ilmenevät selvityksen johtopäätöksistä seuraavasti:

Tarkastelu on tehty huomioiden viimeisin alueen jätteenkuljetusjärjestelmää koskeva korkeimman hallinto-oikeuden päätös (476/1/17) ja sen mukaiset vaatimukset arvioida jätelain mukaisten ehtojen täyttymistä riittävän kattavasti huomioiden eri alueiden ominaispiirteet, kuten keskustaajamia ja niitä ympäröiviä maaseutumaisia alueita, kiinteistöjen liittymisastetta ja kuljetusjärjestelmän vaikutus siihen sekä liikennevaikutuksia ja jätehuollon yleistä toimivuutta.

Tehtyjen arviointien perusteella voidaan todeta, että nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain 35 §:n ja 37 §:n mukaiset vaatimukset seuraavissa kunnissa eri alueilla (taajama, kylä, pienkylä, maaseudun harva-asutus): Huittinen, Jokioinen, Loimaa, Oripää, Sastamala ja Urjala.

Kiinteistön haltijan järjestämää kuljetusta arvioitiin edellytysten täyttymisen arvioinnin yhteydessä osa-alueittain. Huomioitavaa kuitenkin on, että kunta voi halutessaan siirtyä kunnallisen

jätteenkuljetusjärjestelmään niin päätettäessä myös polttokelpoisen jätteen osalta. Kunnan järjestämän kuljetuksen osalta on nähtävissä etuja ja mahdollisuuksia, joita kiinteistön haltijan järjestämällä kuljetuksella on vaikea saavuttaa. Tällaisia etuja ovat:

- Keräys ja urakka-aluejako suunnitellaan kokonaisuutena kuljetusten kilpailuttamista varten. Sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta kaikki asiakaskiinteistöt liitetään palveluun joko kiinteistökohtaisen keräyksen asiakkuudella tai yhteiskeräyspisteiden käytön asiakkuudella.
- Syntypaikkalajitteluun perustuvan järjestelmän mitoittaminen, laajentaminen ja käsittelykapasiteetin varaaminen voidaan toteuttaa suunnitelmallisesti.
- Palvelun laatua valvotaan urakkasopimusten puitteissa asiakkaan puolesta ja urakoitsijaa voidaan palkita hyvästä suorituksesta yleisesti käytössä olevilla ns. bonusjärjestelmillä.
- Suomen Kiertovoiman (KIVO, ent. JLY) mukaan asiakkaiden kuljetushinnat ovat kunnan kilpailuttamissa kuljetuksissa noin 20-40 prosenttia edullisemmat kuin kiinteistönhaltijan järjestämässä kuljetuksessa. Tieto perustuu vuoden 2013 tutkimuskoosteeseen (tarkastelut mm. VATT, Suomen Kuntaliitto, Kiinteistöliitto ja useat jäteyhtiöt).
- Muun muassa asiakaspalvelun keskittäminen, syntypaikkalajittelun kokonaisehittäminen sekä kannustinmallien ja uusien keräysmenettelyjen pilotointi- ja käyttöönotto mahdollistuvat tai ovat helpommin toteutettavissa. Ns. kaksoiskuljetusjärjestelmässä näiden asioiden edistäminen olisi rajoitetumpaa. Kaksoiskuljetusjärjestelmä muodostuisi sekalaisen yhdyskuntajätteen jäädessä kiinteistön haltijan järjestämäksi bio- ja pakkausjätteiden siirtyessä uudistetun lain mukaisesti kunnan järjestämiin kuljetuksiin.
- Kotitalouksien aseman kannalta: palvelun saamisen varmuus, edullisemmat kuljetushinnat, tasapuolisen kohtelun varmistaminen ja jäteneuvonnan sekä asiakaspalvelun keskittyminen
- Yritysten kannalta: Hyvin toteutettu kilpailutus voi antaa sekä pienille yrityksille mahdollisuuden laajentaa toimintaansa että uusille yrityksille aloittamismahdollisuuden.
- Viranomaistoiminnan kannalta: Osa tarvittavasta seurannasta, valvonnasta ja epäkohtiin puuttumisesta tapahtuu jo jätelaitoksen operatiivisen toiminnan yhteydessä. Lisäksi viranomaisten työmäärä keventyisi mm. kuljetustietojen lataamisen osalta sekä ilmoitusmenettelyn lisääntyessä.

Otteita raportista Sekajätteen käsittely- ja kuljetuskustannukset sekä asiakastyytyväisyys:

Forssan kaupungin jätelautakunnan alueen kiinteistöittäisen

jätteenkuljetuksen edellytysten toteutumista kartoitettiin asukastyytyväisyyskyselyllä, jonka sisällöstä päätettiin yhdessä jätelautakunnan kanssa. Kysely lähetettiin 1300 kotitaloudelle. Kyselyt lähetettiin satunnaisotannalla poimituille pientaloasukkaille sekä rivi- ja kerrostaloasukkaille. Asukastyytyväisyyskyselystä lähetettiin yksi muistutuskirje. Kysely on esitetty liitteessä 1. Kysely lähetettiin suomenkielisenä ja siihen oli mahdollista vastata joko sähköisesti tai kirjallisesti. Vastauksia saatiin 515 kpl, jolloin vastausprosentti oli noin 40 %.

Kyselyn vastausten perusteella jätteenkuljetusyrityksen valintaan vaikuttavat useat tekijät ja syyt vaihtelivat eri vastaajien välillä. Suurin osa vastaajista oli valinnut jätteenkuljetusyrityksensä "muiden tekijöiden" perusteella (74 kpl). Muiksi tekijöiksi mainittiin muun muassa:

- yrityksen paikallisuus
- alkuperäisen jätehuoltoyrityksen fuusioituminen nykyiseen
- vaihtoehtojen puuttuminen
- jätteenkuljetusyritys oli kunnan määräämä
- tunnettu yritys
- sama yritys oli käytössä toisella paikkakunnalla samaa yritystä
- kilpailutusta yritettiin, mutta toinen firma ilmoitti, etteivät he ota uusia asiakkaita.

Monet olivat myös valinneet yrityksen hyvän asiakaspalvelun (69 kpl) ja hyvän maineen (56 kpl) perusteella. Useat vastaajat olivat päättäneet valita saman yrityksen, jota naapuri käyttää (55 kpl).

Enemmistö vastaajista (98 %) koki saaneensa palveluita helposti. Kukaan kieltävästi vastanneista ei ilmoittanut syytä, miksi koki jätteenyhjennys- ja kuljetuspalveluiden saamisen haastavaksi.

Selvityksen perusteella jätteenkuljetuspalveluita tarjoaa useampi toimija ja yhtä kuntaa (Säkylä) lukuun ottamatta vähintään kaksi yritystä tarjoaa palveluita koko kunnan alueella. Selvityksen perusteella palvelun tasossa ei huomattu alueellisia poikkeamia. Lähes kaikkien kyselyyn vastanneiden asukkaiden mielestä jätteenyhjennys- ja kuljetuspalveluita on saatavilla helposti.

Asukkaat ovat kyselyn perusteella pääsääntöisesti tyytyväisissä samaansa palveluun, eikä vastausten perusteella ole kohdattu juurikaan ongelmia jätehuollossa.

**Teknisen johtajan
ehdotus**

Huittisten kaupungin tekninen valiokunta puoltaa ns. kunnan järjestämää jätteenkuljetusta.

Kunnan järjestämä jätehuolto kattaa kaikki alueen kiinteistöt, mikä takaa,

että jätteiden kuljetus on saatavilla tasapuolisesti, yhtenäisillä säännöillä ja käytännöillä kaikille alueen asukkaille omilla tai kimppa-astioilla tai aluekeräyspisteillä. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa pyritään kustannustehokkuuteen, optimointiin sekä ympäristöystävällisyyteen mm. kuljetusreittien osalta ja myös roskaatuminen vähenee. Kuntien kuljetusyriyksillä on hyvät mahdollisuudet laajentaa yritystoimintaansa myös nykyisen toimialueensa ulkopuolelle, sillä kilpailutukset toteutetaan todennäköisesti kunta- tai pienaluekohtaisesti.

Päätös

Tekninen valiokunta hyväksyi teknisen johtajan ehdotuksen.

Keskustelun aikana Antti Suomela esitti, että pysytään nykyisessä kiinteistönhaltijan järjestämässä ja nykyistä järjestelmää ei muuteta. Antti Suomelan esitys raukesi kannattamattomana.

Liitteet

Kuljetusjärjestelmäselvitys 2023
Sekajätteen käsittely- ja kuljetuskustannukset sekä asiakastytyväisyys
2024

Lisätietojen antaja

Tekninen johtaja Seija Holmi p. 044 560 4341 tai seija.holmi@huittinen.fi

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimus- viranomaisen

Pöytäkirja www.huittinen.fi 31.1.2025
nähtävänä

Tiedoksianto

Asianosaiset:

Annettu tiedoksi sähköisesti

Päivämäärä: 31.1.2025

Vastaanottajat: Forssan kaupunki, jätelautakunta,
jatelautakunta@forssa.fi

Vastaanottaja

Forssan kaupungin jätelautakunta

Asiakirjatyyppi

Raportti

Päivämäärä

5.5.2023

FORSSAN KAUPUNGIN JÄTELAUTAKUNTA

SEKALAISEN YHDYSKUNTAJÄTTEEN KULJETUSJÄRJESTELMÄSELVITYS

Ramboll - Forssan kaupungin jätelautakunta

FORSSAN KAUPUNGIN JÄTELAUTAKUNTA SEKALAISEN YHDYSKUNTAJÄTTEEN KULJETUSJÄRJESTELMÄSELVITYS

Projekti **Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys**
Projekti nro **1510071031**
Vastaanottaja **Forssan kaupungin jätelautakunta**
Tekijät **Essi Rännäli, Juho Mäkelä, Esa Nummela, Samuel Rintamäki ja Heikki Savikko**
Asiakirjatyyppi **Raportti**
Päivämäärä **5.5.2023**

SISÄLTÖ

1.	Johdanto	3
1.1	Selvityksen tavoite	3
1.2	Selvityksen tausta	3
1.2.1	Jätelain uudistus	3
1.2.2	Korkeimman hallinto-oikeuden päätös	4
1.3	Tilanne kohdealueella	4
2.	Aineisto ja menetelmät	6
2.1	Aineistot	6
2.1.1	Kyselyt ja haastattelut	6
2.1.2	Muut aineistot	7
2.2	Menetelmät	7
3.	Kuljetusjärjestelmien tarkastelu	9
3.1	Kuljetusjärjestelmien eroavaisuudet	9
3.2	Alueiden erityispiirteet	10
3.3	Kattavuus	13
3.3.1	Paikkatietoanalyysit	13
3.3.2	Sekajätteen tyhjennykset	21
3.3.3	Kattavuuden laadullinen arviointi	22
3.3.4	Kattavuuden arviointi ja jätelain ehtojen täyttyminen	23
3.4	Luotettavuus	24
3.4.1	Reklamaatiot	24
3.4.2	Jätehuoltomääräysten noudattaminen	25
3.4.3	Luotettavuuden arviointi ja jätelain (646/2011) ehtojen täyttyminen	26
3.5	Kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot	26
3.5.1	Kohtuullisten ja syrjimättömien ehtojen tarkastelu asiakasmaksujen perusteella	27
3.5.2	Kohtuullisten ja syrjimättömien ehtojen laadullinen arviointi	27
3.5.3	Kohtuullisten ja syrjimättömien ehtojen arviointi ja jätelain (646/2011) ehtojen täyttyminen	28
3.6	Kunnallinen toimivuus ja alueellinen kehittäminen	29
3.6.1	Kunnallisen toimivuuden ja alueellisen kehittämisen laadullinen arviointi	29
3.6.2	Yhteistyö kuntien, yritysten ja viranomaisten välillä	30
3.6.3	Kunnallisen toimivuuden ja alueen kehittämisen arviointi sekä jätelain (646/2011) ehtojen täyttyminen	31
3.7	Ympäristö- ja terveysvaikutukset	32
3.7.1	Kyselyjen vastauksia ympäristö- ja terveysvaikutuksista	32
3.7.2	Jätteenkuljetusten suoritteet ja sen vaikutus ympäristöön ja terveyteen	32

3.7.3	Ympäristö- ja terveysvaikutusten arviointi ja jätelain (646/2011) ehtojen täytyminen	34
3.8	Kokonaismyönteisyys	34
3.8.1	Kotitalouksien asema	35
3.8.2	Yritysten toiminta	35
3.8.3	Viranomaisten toiminta	36
3.8.4	Kokonaismyönteisyyden arviointi ja jätelain (646/2011) ehtojen täytyminen	37
4.	Jätelain ehtojen kuntakohtainen arviointi	37
4.1	Akaa	38
4.2	Eura	39
4.3	Forssa	40
4.4	Huittinen	41
4.5	Humppila	42
4.6	Jokioinen	43
4.7	Koski TI	44
4.8	Loimaa	45
4.9	Oripää	46
4.10	Punkalaidun	47
4.11	Sastamala	48
4.12	Somero	49
4.13	Säkylä	50
4.14	Tammela	51
4.15	Urjala	52
4.16	Ypäjä	53
4.17	Yhteenveto kuntakohtaisesta jätelain ehtojen täyttymisestä	54
5.	Johtopäätökset	55
Lähteet		57

Liitteet

- Liite 1 – Kysely jätteenkuljetusyrityksille
- Liite 2 – Kysely viranomaisille
- Liite 3 – Kysely jätelaitokselle
- Liite 4 – Bufferitarkastelu kunnittain

1. JOHDANTO

1.1 Selvityksen tavoite

Selvityksessä arvioitiin nykyisen kuljetusjärjestelmän toimivuutta sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksissa Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella. Forssan kaupungin jätelautakunnan alueeseen kuuluvat Akaan, Euran, Forssan, Huittisten, Humppilan, Jokioisten, Kosken TI, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Säskylän, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kunnat. Selvityksessä tarkasteltiin, täyttyvätkö jätelain 35 §:n ja 37 §:n mukaiset ehdot jätelautakunnan alueella. Selvityksen yhtenä lähtökohtana oli korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä (476/1/17) esiin nostetut aiempien selvitysten puutteet, joita tarkennettiin tässä selvityksessä. Selvitys kuljetusjärjestelmästä rajattiin sekajätteenkuljetuksiin, jotka koskevat kuntavastuullisten kiinteistön tavallisten kotitalousjätteiden keräysastioiden tyhjentämistä. Sakokaivo- ja umpikaivolietteiden tyhjennykset eivät sisällyneet tähän tarkasteluun.

Jätelain 35 § ja 37 §:n mukaan kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus voidaan järjestää, jos lain mukaiset ehdot täyttyvät. Jätelain mukaiset edellytykset järjestää jätteenkuljetus kiinteistönhaltijan järjestämänä ovat:

- Jätteenkuljetus on järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
- Jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.
- Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
- Jätteenkuljetuksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

1.2 Selvityksen tausta

Selvityksen tarpeen taustalla on jätelain uudistuksesta tulevat bio- ja pakkausjätteiden velvoitteet sekä Korkeimman hallinto-oikeuden päätös (476/1/17) Forssan kaupungin jätelautakunnan päätöksestä.

1.2.1 Jätelain uudistus

Kunnan on järjestettävä vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvän jätteen jätehuolto, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte. Jätehuoltovelvollisuus koskee jätteiden keräystä, kuljetusta ja käsittelyä. Jätteet on kuljetettava kunnan määräämään paikkaan kuljetusjärjestelmästä riippumatta.

Jätelain laaja uudistus tuli voimaan 19.7.2021 ja sitä täydentävät asetusmuutokset tulivat voimaan 1.12.2021. Jatkossa kunta kilpailuttaa ja järjestää erilliskerättävien jätteiden kuljetuksen kiinteistöiltä kaikkialla Suomessa. Asuinkiinteistöjen erilliskeräysvelvoitteet on jäteasetuksessa (978/2021) rajattu taajamiin. Taajamalla tarkoitetaan kaikkia vähintään 200 asukkaan rakennusryhmiä, joissa rakennusten välinen etäisyys ei yleensä ole 200:aa metriä suurempi. Jätelainsäädännön uudistuksen myötä toimialueen taajamien kiinteistöjen biojätteen ja pakkausjätteiden kuljetukset siirtyvät siis osaksi kunnan järjestämää kuljetusta. Toimialueella on siirryttävä kunnan järjestämään biojätteen kuljetukseen aikaisintaan 19.7.2023 ja viimeistään 19.7.2024 alkaen. Pakkausjätteiden kuljetukset kunnat järjestävät 1.7.2023 alkaen.

Kunta voi laissa säädettyjen edellytysten täytyessä päättää edelleen, että asuinkiinteistön haltija järjestää sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksen sopimalla siitä suoraan kuljetusyrittäjän kanssa. Lisäksi jätelain 35 §:n mukaan kunta voi päättää, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ole ympäristö- tai terveyssyistä pidettävä tarpeellisenä.

1.2.2 Korkeimman hallinto-oikeuden päätös

Korkein hallinto-oikeus antoi 9.3.2018 ratkaisunsa (KHO:2018:34) koskien Akaan, Forssan, Humppilan, Jokioisten, Kosken Tl, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksiä. KHO pysytti voimassa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksen. Hämeenlinnan HAO on kumonnut Forssan kaupungin jätelautakunnan tekemät päätökset ko. kuntien jätteenkuljetusjärjestelmistä ja palauttanut asian jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen mukaan kuljetusjärjestelmäpäätökset eivät perustuneet hallintolain 31 §:n 1 momentissa tarkoitettuun riittävään selvitykseen.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä todetaan, että jotta jätelaissa säädettyjen oikeudellisten vähimmäisedellytysten täyttymistä voidaan arvioida, päätöksen kohteena olevia alueita tulee kuvata riittävän yksityiskohtaisesti ja niin, että kysymyksessä oleviin jätelajeihin liittyvät erityispiirteet huomioidaan. Selvityksessä on erityisesti kiinnitettävä huomiota niihin alueiden ominaisuuksiin, joilla on merkitystä jätteenkuljetuksen ja sen kustannusten tai toimivuuden kannalta, kuten asuinkiinteistöjen määrään ja tiheyteen, kuljetusmatkoihin tai alueen kuljetusoloihin muutoin.

Aiemmin tehdyissä tarkasteluissa ei esimerkiksi ole:

- erikseen käsitelty kuntien välisiä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä eroja tai eri luonteisia alueita kuntien sisällä, kuten keskustaaajamia ja niitä ympäröiviä maaseutumaisia alueita, eikä vertailtu sitä, miten kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetty edellytykset toteutuvat eri tyyppisillä alueilla.
- selvitetty sitä, miten tällä hetkellä paikkaavan järjestelmän piirissä olevien kiinteistöjen siirtyminen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin vaikuttaa jätehuollon toimivuuteen.
- vertailtu kuljetusten hinnoittelua kuntien eri alueiden välillä.

1.3 Tilanne kohdealueella

Forssan kaupungin jätelautakunta toimii kuntien yhteisenä jätelain (646/2011) 23 §:n mukaisena jätehuoltoviranomaisena. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkyä, Tammela, Urjala ja Ypäjä (Kuva 1-1). Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään tällä hetkellä kiinteistön haltijan järjestämänä (jätelaki (646/2011) 37 §) Säkylässä, Eurassa ja Huittisissa. Muissa kunnissa on käytössä vuoden 1993 mukainen sopimusperusteinen kuljetus. Kiinteistön haltijan tulee itse tehdä valitsemansa jätteenkuljetusyrityksen kanssa sopimus jätteiden noutamisesta ja kuljettamisesta alueen kunnissa. Kunnan järjestämään jätteenkeräykseen ei oteta enää uusia asiakkaita vaan keräystä järjestetään järjestelmään liittyneille kotitalouksille. Lainvoimaiset päätökset kuljetusjärjestelmästä ovat Eurassa, Huittisissa ja Säkylässä. Biojätteen erilliskeräys järjestetään kunnan järjestämänä kuljetuksena lukuun ottamatta Euraa, Huittista, Loimaata, Sastamalaa ja Säkylää, joissa on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä biojätteen kuljetus. Forssan kaupungin jätelautakunnan 1.1.2023 voimaan astuneiden jätehuoltomääräysten 44 § mukaan 1.9.2023 alkaen biojätteen kuljetus järjestetään kunnan järjestämänä kuljetuksena kaikissa toimialueen kunnissa.



Kuva 1-1. Forssan kaupungin jätelautakunnan yhteistoiminta-alue (kuva Forssan kaupunki, Jätelautakunta, 2022).

Forssan kaupungin jätelautakunnan tehtäviin kuuluu mm. päättää alueen jätehuoltomääräyksistä, jätetaksasta, jätteenkuljetusjärjestelmästä, myöntää poikkeukset jätehuoltomääräysten noudattamisesta, pitää yllä jätteenkuljetusrekisteriä, seurata kiinteistöjen jätehuollon liittymisvelvollisuuden noudattamista, kehittää alueen jätehuoltoa, edistää kestävästä kehityksen ja etusijajärjestyksen toteutumista, toimia yhteistyössä alueen jätehuollon toimijoiden kanssa sekä toimia yhteistyössä ympäristötoimen ja muiden viranomaisten kanssa. Jätelautakunnassa on yksi jäsen jokaisesta osakaskunnasta.

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy on yhteistoiminta-alueen kuntien omistama yhtiö, jonka tehtäviä ovat mm. yhdyskunta- ja hyötyjätteen käsittely, vaarallisten jätteiden keräys, jäteasemien ylläpito, tiedotus sekä jäteneuvonta.

Alueen kuntien ympäristöviranomaisina toimivat Etelä-Satakunnan ympäristötoimisto, Forssan kaupungin ympäristölupalautakunta, Koski TL ympäristönsuojelu, Loimaan elinympäristövaliokunnan lupajaosto, Sastamalan ympäristöterveydenhuolto, Someron ympäristönsuojelu sekä Valkeakosken kaupungin ympäristöpalvelut. Ympäristöviranomaisen käsittelee jätelain mukaiseen valvontaan liittyviä asioita, kuten roskaamisasioita sekä velvollisuutta liittyä järjestettyyn jätehuoltoon. Lisäksi ympäristöviranomaisen antaa tarvittaessa neuvontaa jäteasioissa.

Jätehuoltopalveluja kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunnalliselle sekajätteelle tarjoavat seuraavat kuljetusyritykset:

- Akaan jäte- ja kuljetuspalvelut
- Lassila&Tikanoja Oyj
- Remeo Oy
- Lännen Jätepalvelu Oy
- Pyhäjärvisseudun Ympäristöhuolto Oy/Ympäristöhuolto Askonen Oy
- Envor Group Oy
- Kuljetus J. Saarikkomäki Oy/Hämeen Kuljetus Oy
- Urbaser Oy
- Kuljetus ja Jätehuolto Mäkiö Oy
- Loimaan Seudun Ympäristöhuolto Oy
- Kuljetusliike Finska Oy
- Vammalan Hyötykeräys Oy
- Veikko Lehti Oy
- Huittisten Kuljetus Oy

Alueella toimivat yritykset käyttävät myös alihankintana kuljetuspalveluita edellä mainittujen yritysten lisäksi.

2. AINEISTO JA MENETELMÄT

2.1 Aineistot

Aineistona käytettiin parasta ajantasaisinta tietoa, jota kerättiin Forssan kaupungin jätelautakunnan rekisteristä jätehuollon toimijaosapuolille kohdennetuilla sähköisillä Webropol-kyselyillä sekä kohdennetuilla puhelinkeskusteluilla, hyödyntämällä aikaisempia tutkimuksia, julkisesti saatavilla olevia tilastoja ja tietokantoja.

2.1.1 Kyselyt ja haastattelut

Kyselyjen sisällöstä sekä kyselyyn vastaavista tahoista päätettiin yhdessä ohjausryhmän kanssa. Ohjausryhmään kuuluivat Forssan kaupungin jätelautakunnan edustajat. Kyselyt laadittiin sähköisesti Webropol -kyselyohjelmalla. Kyselyn linkkiä jaettiin viranomaisen toimesta jätteenkuljetustietoihin liittyvän tietopyynnön yhteydessä. Koska kysely ei tavoittanut tarpeeksi yrityksiä, Ramboll lähetti vastaamatta jättäneille yrityksille erillisen sähköpostin marraskuussa 2022, jossa pyydettiin vastaamaan kyselyyn. Kyselystä laitettiin myös muistutusviestejä. Tämän lisäksi osaa yrityksistä tavoiteltiin puhelimitse. Kyselyiden tuloksia hyödynnettiin laadullisesti analyysissä sekä selvityksen paikkatietoanalyysin tukena.

Jätteenkuljetusyritykset

Kaikille Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella toimiville jätteenkuljetusyrityksille lähetettiin liitteenä 1 oleva kysely sähköpostitse. Kysely oli vastaajille avoinna kesä-marraskuun 2022 ja vastaamisesta lähetettiin useita muistutusviestejä. Vastaajia tavoiteltiin myös puhelimitse ja muistuteltiin kyselyyn vastaamisesta. Kyselyyn saatiin vastauksia 11 jätteenkuljetusyritykseltä.

Viranomaiset

Selvityksen yhteydessä lähetettiin liitteenä 2 oleva sähköinen kyselylomake Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen kuntien terveys-, jäte- ja ympäristövalvonnasta vastaaville viranomaisille. Kysely oli vastaajille avoinna kesä-marraskuun 2022 ja vastaamisesta lähetettiin muistutusviestejä. Kyselyyn saatiin seitsemän vastausta.

Jätelaitos

Selvityksen yhteydessä lähetettiin liitteenä 3 oleva sähköinen kyselylomake Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n edustajille sähköpostitse. Kysely oli vastaajille avoinna kesä-elokuun 2022 ja vastaamisesta lähetettiin muistutusviestejä. Kyselyyn saatiin vastaus jätelaitokselta.

2.1.2 Muut aineistot

Selvityksen yhteydessä muina lähtötietoaineistoina hyödynnettiin seuraavia aineistoja ja tietokantoja:

- Forssan kaupungin jätelautakunnan jätteenkuljetusrekisteri tiedot jätteenkuljetusyrittäjien toimittamista jätetyhjennyksistä vuonna 2021 (*jatkossa tyhjennyspisterekisteri*)
- Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n toimittamat tiedot kunnan järjestämästä paikkaavasta jätteenkeräyksestä (*jatkossa täydentävän keräyksen rekisteri*)
- Perusmaksua maksavien kiinteistöjen tiedot vuonna 2021 (*jatkossa perusmaksurekisteri*)
- Neljän alueella toimivan jätteenkuljetusyrityksen tyhjennyspistekohtaiset hinnat
- Tilastokeskuksen Paavo-rajapinta-aineistot
- Tilastokeskuksen Väestöruutuaineisto 1 km x 1 km
- Verohallinnon Kiinteistövero –tilastotietokanta
- Väyläviraston tiekartta-aineisto
- Digi- ja väestötietoviraston Rakennusten osoitetiedot -paikkatietoaineisto
- HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut: Hallituksen esitys Eduskunnalle jätelaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
- YmVM 2010 vp: ympäristövaliokunnan mietintö. 23/2010 vp

Aineistoa vietiin paikkatieto-ohjelmistoon. Paikkatietoaineisto laadittiin parhaasta mahdollisesta saatavilla olevasta aineistosta. Aineistojen viennin yhteydessä karttakuvista poistettiin kaikki pisteet, jotka paikantuivat tarkastelualueen ulkopuolelle. Paikannusvirheet johtuivat puutteellisista osoitetiedoista. Paikannettuja osoitepisteitä vertailtiin satunnaisotannalla muihin osoitetietojärjestelmiin, jotta voitiin varmistua aineiston tarkkuudesta.

2.2 Menetelmät

Selvityksessä analysoitiin nykyistä kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmää jätelain 37 §:n ehtojen mukaisesti seuraavasti:

- Kuljetuspalveluiden kattavuus
- Kuljetuspalveluiden luotettavuus
- Jätehuoltomääräysten noudattaminen
- Kuljetuspalveluiden kohtuullisuus ja syrjimättömyys
- Kunnallisen toimivuuden edistäminen ja alueellinen kehittäminen
- Ympäristö- ja terveysvaikutukset
- Kokonaisuhyönteisyys

Jätelain ehtojen täytyminen tehtiin kuntakohtaisesti. Kuitenkin jätelain ehdot luotettavuudesta, kunnallisesta toimivuudesta ja alueellisesta kehittämisestä, ympäristö- ja terveysvaikutuksista sekä kokonaisuhyönteisyydestä on tarkasteltu koko tarkastelualueen osalta, koska kyseisiä ehtoja määrittäviä lähtöaineistoja ei saatu kuntakohtaisesti eikä myöskään arviointeja pystytty tekemään kuntakohtaisesti.

Alueiden erityispiirteet

Alueiden erityispiirteet selvitettiin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen (476/1/17) mukaisesti ja erilaisia alueita kuvattiin riittävän yksityiskohtaisesti niin, että yhdyskuntarakenteeseen liittyvät erityispiirteet otettiin huomioon kunnittain ja alueittain (taajama, kylä, pienkylä, maaseutu). Tarkastelussa kiinnitettiin erityisesti huomiota alueiden ominaisuuksiin, joilla on merkitystä

jätteenkuljetuksen ja sen kustannusten tai toimivuuden kannalta, kuten asuinkiinteistöjen määrään ja tiheyteen, kuljetusmatkoihin ja alueiden kuljetusoloihin muutoin.

Kattavuus

Kattavuutta on arvioitu analysoimalla perusmaksurekisterin, kuljetusyritysten tyhjennyspisterekkisterin sekä kunnan järjestämän täydentävän keräyksen rekisterin tietoja paikkatiedossa. Perusmaksurekisterin tiedoissa oli perusmaksua maksavat kiinteistöt osoitteineen sekä erittely vakituisista ja vapaa-ajan kiinteistöistä. Tyhjennyspisterekkisterin aineistossa oli mm. tiedot kiinteistöjen osoitteista, tyhjennysväleistä, astiamääristä, kerättävistä jätelajeista sekä astiakoista. Tyhjennyspisterekkisterin aineistossa ei ollut saatavilla erittelyä vakituisista tai vapaa-ajan asunnoista eikä kattavia tietoja kimppa-astioiden tai yhteiskeräysastioiden määristä. Kunnan täydentävän keräyksen alueista oli käytössä karttataso alueista sekä tiedot yhteiskeräyspisteiden käyttäjistä. Aineistoa vietiin paikkatietoon ja dataa analysoitiin kilometrin bufferitarkastelun avulla, jonka avulla tarkasteltiin nykyisten kuljetuspalveluiden kattavuutta ja arvioitiin jätehuollon liittymisasteita erilaisilla alueilla (taajama, kylä, pienkylä, maaseutu, YKR-alueen ulkopuolinen alue).

Kattavuuden analysoinnissa hyödynnettiin myös kyselyiden tuloksia. Samalla tunnistettiin näkökohtia, joilla kattavuuden analyysiä ja tulosten hyödynnettävyyttä voitaisiin parantaa.

Luotettavuus ja jätehuoltomääräyksiä noudattaminen

Luotettavuutta tarkasteltaessa analysoitiin kaikki kuljetusyrityksille, jätehuoltoviranomaisille sekä käsittelypaikoille tulleet reklamaatiot ja niiden määrä. Reklamaatioiden kautta tarkasteltiin mm. sitä tyhjentävätkö jätteenkuljetusyritykset jätteet sovittuina ajankohtina ja jääkö kuljetusyrityksiltä jätetyhjennyksiä tekemättä. Lisäksi selvityksessä tarkasteltiin tyhjennyspaikkatilastoista sekalaisen yhdyskuntajätteen tyhjennysvälejä, joiden perusteella tarkasteltiin jätehuoltomääräysten noudattamista.

Luotettavuuden analysoinnissa hyödynnettiin myös kyselyiden tuloksia. Samalla tunnistettiin tiedonkeruuseen liittyviä näkökohtia, joilla analyysitulosten laatua voitaisiin varmentaa.

Kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot

Kuljetusjärjestelmän osalta arvioitiin ehtojen kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä arvioimalla tilastollisesti jätetyhjennysten hintatasoa ja sen vaihteluita ottaen huomioon jätteen haltijoiden yhdenvertainen oikeus saada tarvittavaa palvelua. Analyysissä hyödynnettiin yrityksiltä saatuja jäteastioiden tyhjennyskustannuksia jätteenkäsittelymaksu ja -tyhjennysmaksu eriteltyinä sekä tyhjennysten jakautumista kuntien erilaisille alueille.

Kohtuullisten ja syrjimättömien ehtojen analysoinnissa hyödynnettiin myös kyselyiden tuloksia. Samalla tunnistettiin tiedonkeruuseen liittyviä näkökohtia, joilla analyysitulosten laatua voitaisiin varmentaa.

Kunnallinen toimivuus ja alueellinen kehittäminen

Kunnallista toimivuutta ja alueellista kehittämistä arvioitiin laadullisesti kyselyiden tuloksia hyödyntäen. Arvioinnissa tarkasteltiin, miten kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää ja tukee eri toimijoiden yhteistyötä jätehuollossa, tukeeko kuljetusjärjestelmä jätehuollon alueellista kehittämistä kokonaisuutena sekä missä määrin kuljetusyritykset ovat ilmaisseet halukkuutta alueellisen jätehuollon kehittämiseen.

Ympäristö- ja terveysvaikutukset

Selvityksessä arvioitiin laadullisesti kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ympäristö- ja terveyshaittoja sekä vaaroja tarkastelemalla tyhjennysten toimivuutta ja jätteiden asianmukaista käsittelyyn toimittamista tehtyjen reklamaatioiden kautta. Lisäksi selvityksessä arvioitiin mahdollisuuksien mukaan kuljetuksissa muodostuvia melu- ja kasvihuonekaasupäästöjä ja niiden

suhteutumista päästö- ja melurajoihin. Selvityksessä arvioitiin ajokilometrejä ja päästöjä yleisellä tasolla sekä aiempien selvitysten perusteella laadullisesti. Selvityksessä ei mallinnettu yritysten ajokilometrejä tai ajoreittejä.

Kuljetusjärjestelmien eroja ajosuoritteiden ja päästöjen osalta arvioitiin yleisellä tasolla eri kuntien osalta erikseen. Alueellista ja/tai reittikohtaista mallinnusta kuljetusjärjestelmien erojen arvioimiseksi ei tämän toimeksiannon puitteissa voitu tehdä.

Kokonaismyönteisyys

Kokonaismyönteisyys arvioitiin laadullisesti ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Kotitalouksien asemaa arvioitaessa arviointi keskittyi palveluiden kustannuksiin ja niiden aiheuttamisperiaatteeseen sekä kotitalouksien valinnanvapauteen. Yritysten toimintaa arvioitaessa tarkasteltiin, miten kuljetusjärjestelmän muutos vaikuttaisi yritysten toimintaan. Arvioitaessa vaikutuksia viranomaisten toimintaan jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia tarkasteltiin kuljetusten valvonnan ja siitä aiheutuvan työmäärän kautta.

3. KULJETUSJÄRJESTELMIEN TARKASTELU

3.1 Kuljetusjärjestelmien eroavaisuudet

Kiinteistön haltijan järjestämällä jätteenkuljetuksella tarkoitetaan jätteenkuljetusta, jossa kiinteistön haltija (asukas) vastaa jätteenkuljetuksen hankkimisesta sopimalla asiasta yksityisen jätteenkuljetusyrityksen kanssa jätehuoltomääräysten mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa, että asukas kilpailuttaa itse alueella toimivia jätteenkuljetusyrityksiä ja tekee yrityksen kanssa sopimuksen jäteastioiden tyhjentämisestä jätehuoltomääräysten mukaisten tyhjennysvälien puitteissa. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätteenkuljetusyritys laskuttaa kiinteistön haltijaa heidän keskinäisen sopimuksensa mukaisesti.

Kunnan järjestämällä jätteenkuljetuksella tarkoitetaan jätteenkuljetusta, jossa kunta tai kuntayhtiö vastaa kuntalaisen puolesta jätteenkuljetuksen kilpailuttamisesta jätehuoltomääräysten mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kunta tai kuntayhtiö kilpailuttaa urakka-alueittain, esimerkiksi kunnittain, kaikki alueen jätetyhjennykset ja solmii määräaikaisen, tyypillisesti 3–5 vuoden, tyhjennys sopimuksen kilpailutuksen voittaneen jätteenkuljetusyrityksen kanssa. Kilpailutuksen voittaneesta jätteenkuljetusyrityksestä tulee urakoitsija, jolloin kuljetusyrityksen ja jätteenhaltijan (asukas) välille ei synny sopimussuhdetta. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistön haltijoita laskutetaan jätehuoltoviranomaisen määräämän jätetaksan ja jätemaksun mukaisesti.

Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella on käytössä myös paikkaava keräys tietyillä alueilla. Paikkaavasta keräyksestä vastaa Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä (476/1/17) Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:ltä saatujen tietojen perusteella paikkaavan jätteenkuljetuksen piirissä Forssassa on ollut noin 9 prosenttia kiinteistöistä. Paikkaavassa keräilyssä ovat mukana Akaan, Forssan, Humppilan, Jokioisten, Kosken Tl, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kunnat. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n mukaan paikkaavan keräilyn järjestämiseen päädyttiin, kun edellisen jätelain ja sopimusperusteisen kuljetusjärjestelmän aikana ei jätehuoltoa alueella ollut kattavasti järjestettynä vielä vuosia sen voimaantulon jälkeenkään. Osassa kuntia yli puolet kiinteistöistä oli tuolloin jätehuollon ulkopuolella. Paikkaavan keräilyn osuus on vähentynyt tasaisesti mutta hitaasti vuosien aikana. Uusia asiakkaita ei paikkaavaan keräilyyn enää oteta. Järjestelmä luotiin alueelle ennen Satakierto Oy:n kanssa tapahtunutta fuusiota. Entisen Satakierto Oy:n alueen kunnissa (Eura, Säkyä ja Huittinen) ei ollut järjestetty vastaavaa paikkaavaa keräilyä, eikä sellaisen perustamisesta tehty päätöstä kuljetusjärjestelmän päättämisen ollessa vaiheessa.

Lisäksi asukkaat voivat hoitaa kiinteistökohtaisen jätehuollon kimppa-astialla kahden tai useamman naapurikiinteistön, saman yksityistien varrella asuvien tai muiden samalla alueella asuvien jätteenhaltijoiden yhdessä ylläpitämää yksityistä jätteiden keräysvälinettä. Jätehuoltomäärausten mukaisesti kimppa-astian käytöstä ilmoitetaan tarvittavat tiedot sekä jätteenkuljettajalle että jätelautakunnalle.

Molemmissa kuljetusjärjestelmissä asukkailta on mahdollista periä ns. perusmaksu, mikä ei ole kuljetusjärjestelmäsidoonainen asia. Perusmaksu perustuu kunnalliseen jätetaksapäätökseen sekä jätelakiin. Laskutus koskee yhtä kalenterivuotta kerrallaan. Perusmaksu on asuntokohtainen jätehuollon perusmaksu. Nykyisin se peritään kerran vuodessa kaikilta Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n toimialueella sijaitsevilta vakituksilta ja vapaa-ajan asumisen kiinteistöiltä (vakituinen 31,00 €, vapaa-ajan asunto 20,00 €), mutta se voidaan laskuttaa myös esimerkiksi kuukausittain. Maksu perustuu kiinteistön asuinhuoneistojen lukumäärään ja siihen, onko kiinteistöllä vakituisesti kirjoilla olevia asukkaita. Maksu kattaa yleiset ja yhtäläiset lakisääteiset jätehuollon peruspalvelut, joita ovat:

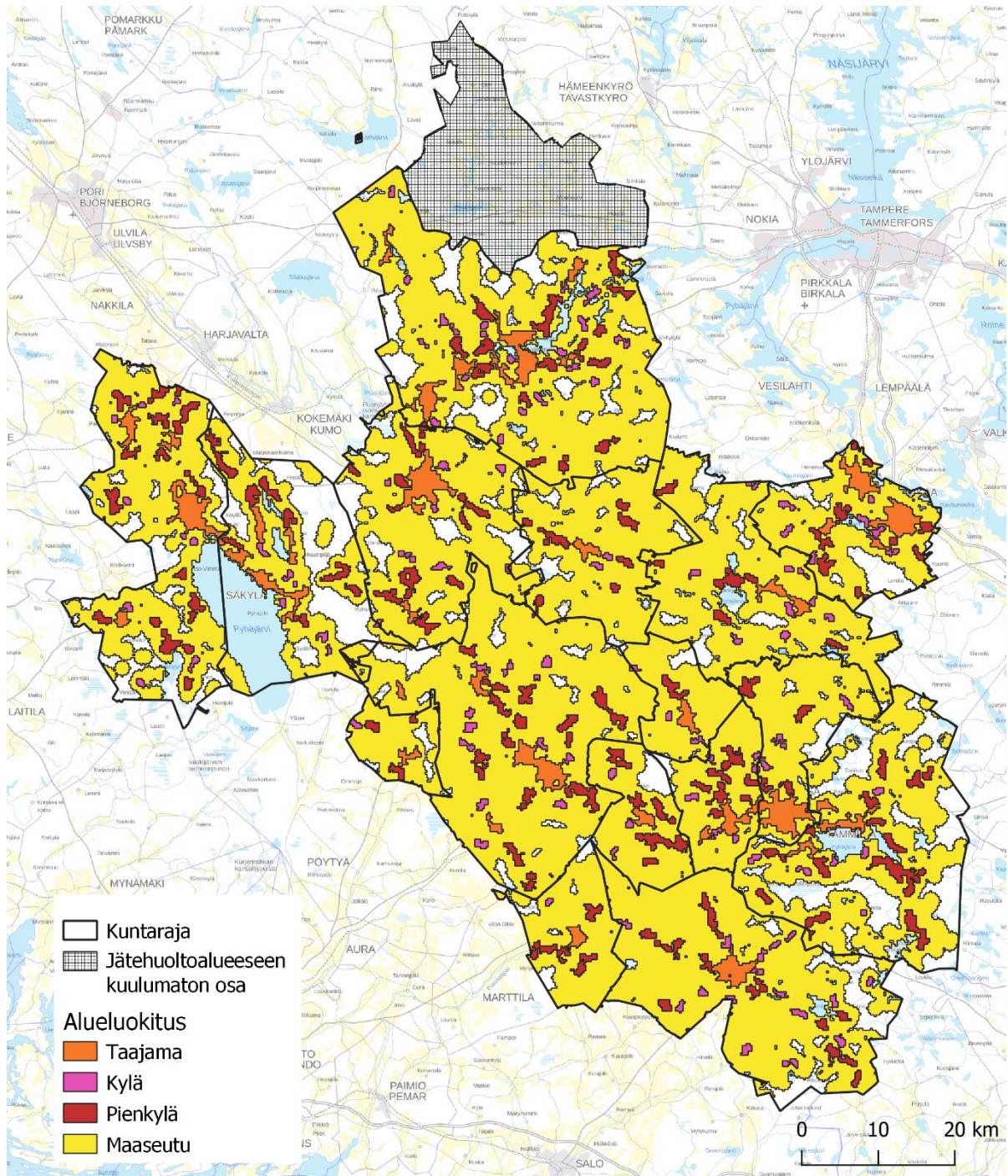
- vaarallisten jätteiden ilmainen vastaanotto kotitalouksilta
- jätehuollon neuvonta, tiedotus ja ympäristökasvatus, joka on käyttäjilleen (kotitaloudet, päiväkodit, koulut, yhdistykset) maksutonta
- jäteasemien ylläpito
- jätelautakunnan toiminta ja jätehuollon kehittämistyö
- kierrätyspisteiden ylläpito
- jätehuollon kehittäminen
- edellä mainittujen toimintojen hallinnointikulut

3.2 Alueiden erityispiirteet

Alueiden erityispiirteillä tarkoitetaan alueiden ominaisuuksia, joilla on merkitystä jätteenkuljetuspalveluiden tarjonnan kattavuuteen, luotettavuuteen, kohtuullisiin ja syrjimättömiin ehtoihin sekä yleiseen toimivuuteen, toiminnan kehittämiseen sekä ympäristö- tai terveysvaaroihin. Näitä ovat keräysalueiden asuinkiinteistöjen määrä ja asukastiheys, kuljetusmatkat ja kuljetusolot. Tällöin tarkastelun kohteena on, tarjotaanko jätehuollon kuljetuspalveluita näiden ominaisuuksien suhteen erilaisilta alueilta. Tämä mahdollistaa myös erityyppisten alueiden tarkastelemisen yhtenä kokonaisuutena.

Yhdyskuntarakenteen kuvaamista ja muutoksen seuranta varten on kehitetty yhdyskuntarakenteen elementtejä kuvaavia aluejakoja (YKR-aluejako). YKR-aluejaot on toteutettu yhdistelemällä 250 x 250 metrin ruutuja paikkatietomenetelmillä. Yhdistelyperusteina ovat mm. rakennustehokkuus, rakennusten käyttötarkoitus ja väestömäärä. YKR-aluejakoja ovat taajamat, kylät, pienkylät ja maaseudun harva asutus. Kylämäistä yhdyskuntarakennetta kuvaavan aluejaon tavoitteena on esittää taajamien ulkopuolisen haja-asutusalueen rakennus- ja asutustihentymät, jotka perustuvat vakituiseen asutukseen. Kylät on jaettu kahteen luokkaan, 20–39 asukkaan pienkylät sekä yli 39 asukkaan kylät. Harvaan maaseutusasutukseen kuuluvat ne alueet, jotka eivät kuulu taajamiin, kyliin eivätkä pienkyliin, mutta joissa on vähintään yksi asuttu rakennus (=väestöä) kilometrin säteellä. YKR-ulkopuoliset alueet ovat alueita, joissa ei ole vakituisesti asuttua rakennusta kilometrin säteellä. Forssan kaupungin jätelautakunnan alue on YKR-aluejaotelmän mukaisesti pääasiassa maaseudun harva asutusta (Kuva 3-1). Taajama-alueita on kohdealueella kuntien keskustojen läheisyydessä. (Avoin data, 2022.)

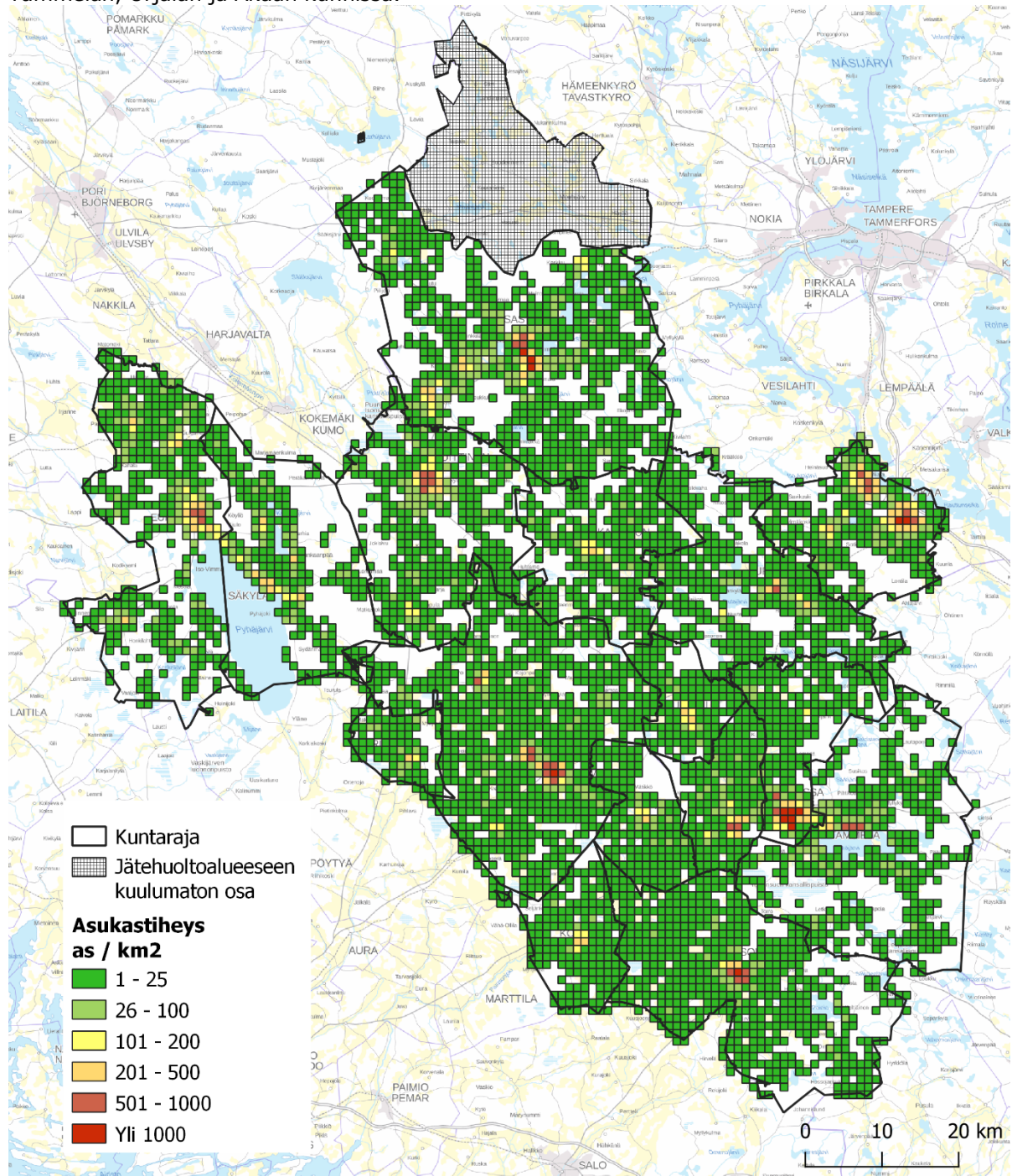
Ramboll - Forssan kaupungin jätelautakunta



Kuva 3-1. YKR-aluejaottelu Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella.

Tilastokeskuksen (2022) määritelmän mukaan tilastolliseksi taajamaksi määritellään kaikki vähintään 200 asukkaan rakennusryhmät, joissa rakennusten välinen etäisyys ei yleensä ole 200 metriä suurempi. Taajamien rajauksissa otetaan huomioon asuinrakennusten lisäksi mm. liike- ja toimistorakennukset sekä muut työpaikkoina käytettävät rakennukset. Hallinnollisilla aluejaoilla ei ole vaikutusta taajamien muodostamiseen. Kuvassa (Kuva 3-2) on esitetty tarkastelualueen asukastiheys (hlö/km²), missä vihreän värin eri sävyt kuvaavat alueita, joilla asukastiheys vaihtelee 1–200 asukkaaseen neliökilometriä kohden. Keltaisen ja punaisen eri sävyillä on esitetty alueet, joilla asukastiheys on yli 200 asukasta/km² ja ovat näin ollen taajama-alueita. Samankaltaiset

alueet yhdistettiin tarkastelussa, mutta kuljetusolojen kannalta erityyppisiä alueita, mm. keskustaajamaa ja harvaan asuttuja alueita tarkasteltiin erikseen. Yli 1000 as/km² alueita on toiminta-alueella Euran, Huittisten, Sastamalan, Loimaan, Someron, Jokioisten, Forssan, Tammelan, Urjalan ja Akaan kunnissa.



Kuva 3-2. Toiminta-alueen asukastiheys (km²).

Forssan kaupungin jätelautakunnan toiminta-alueen koko on noin 7 700 km² ja alueella on noin 135 000 asukasta (Taulukko 1). Alueen väestötiheys on noin 21 as/km² (koko Suomi 17,4 as/km²). Alueen kunnista pienimmät väestötiheydet ovat Punkalaitumella, Tammelassa ja Urjalassa. Suurimmat kunnat väestötiheyden mukaan ovat Forssassa ja Akaassa.

Taulukko 1. Toiminta-alueen väkiluku ja väestötiheys.

Kunta	Väkiluku 2021	Pinta-ala km ²	Väestötiheys as/km ²
Akaa	16 467	314,38	56,06
Eura	11 417	630,20	19,66
Forssa	16 573	253,36	66,25
Huittinen	9 870	539,55	18,42
Humppila	2 166	148,61	14,71
Jokioinen	5 046	181,94	28,03
Koski Tl	2 271	192,42	11,77
Loimaa	15 628	851,85	18,30
Oripää	1 337	117,83	11,39
Punkalaidun	2 721	364,05	7,5
Sastamala	23 998	1 531,74	16,72
Somero	8 563	697,68	12,79
Säkylä	6 588	527,81	16,11
Tammela	5 967	715,15	9,27
Urjala	4 669	505,41	9,78
Ypäjä	2 282	183,25	12,4
Yhteensä	135 563	7 755	Keskiarvo 20,57

Kuljetusolot poikkeavat jätteen laadun ja määrän suhteen nykyisille jätteenkuljetusyrityksille tehtyjen kyselyiden perusteella vastaajasta riippuen. Puolet kyselyyn vastanneista yrityksistä ilmoitti, ettei jätteen laadussa ja määrässä ole mainittavia eroja taajamien ja haja-asutuksen välillä. Yleisesti todettiin, että taajamista tulee enemmän jätettä kuin haja-asutusalueilta. Toisaalta vastauksissa todettiin, että taajamissa pakkausjätteitä ja biojätteitä lajitellaan enemmän kuin haja-asutusalueilla, mikä vähentää sekajätteen määrää. Yksi vastaaja ilmoitti, että erityisesti aikaisemmin taajama-alueilla jätteen määrä on ollut huomattavasti suurempi kuin maaseudulla, mutta lisääntyneen lajittelun myötä määrät ovat tasaantuneet eri alueiden välillä. Haja-asutusalueella astioiden painojen todettiin olevan myös suuremmat kuin taajamassa, johtuen pidemmistä tyhjennysväleistä.

3.3 Kattavuus

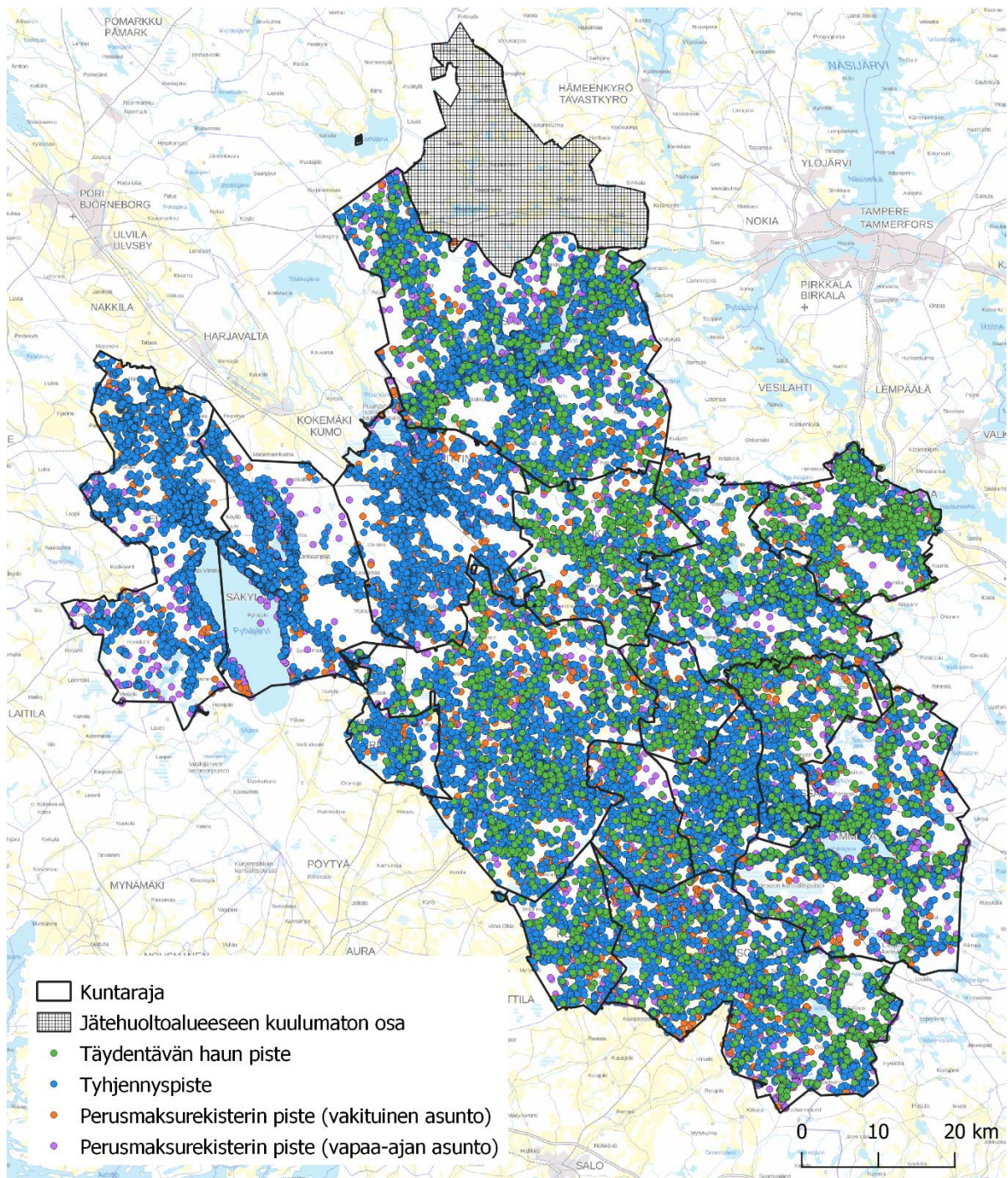
Kattavuutta on arvioitu analysoimalla perusmaksurekisterin, kuljetusyritysten tyhjennyspisterekkisterin sekä kunnan järjestämän täydentävän jätteenkeräyksen rekisterin tietoja paikkatiedossa. Analyyseissä on huomioitu YKR-aluejaon mukaisesti taajama, kylä, pienkylä sekä maaseudun harva asutus erikseen ja analysoitu aluejaon mukaisesti jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen osuutta. Palvelun kattavuudesta arvioitiin tyhjennysten kattavuus koko maantieteellisellä toiminta-alueella niin, että kaikille tarjottaisiin samantasoista palvelua tarpeen mukaan. Samalla arvioitiin, onko nykyisessä kattavuudessa puutteita.

3.3.1 Paikkatietoanalyysit

Perusmaksurekisteristä tarkasteltiin vakituksia ja vapaa-ajan kiinteistöjä, jotka maksavat perusmaksua. Tarkasteluun otettiin mukaan Digi- ja väestötietoviraston käyttämät rakennuksen käytössäolotilanne -koodien mukaiset kiinteistöt eli vakituinen (koodi 01) sekä vapaa-ajan asunto

(koodi 03). Perusmaksurekisterin aineiston mukaan tarkastelualueella on 43 990 kpl vakituisia asuinkiinteistöjä, joista 61 % on taajamassa, 13 % kylässä, 3 % pienkylässä ja 23 % maaseudulla. Tämän lisäksi alueella on 15 941 kpl vapaa-ajan asuntoja, joista 9 % on taajamassa, 14 % kylässä, 5 % pienkylässä, 65 % maaseudulla ja 8 % YKR-alueen ulkopuolisella alueella. Perusmaksurekisterissä ei näy kiinteistöjä, joilta jätemaksu on kohtuullistettu kokonaan määrääjäksi tai toistaiseksi. Kuvassa (Kuva 3-3) on kuljetusyritysten tyhjennyspisterekisterin tiedot, kunnan järjestämän täydentävän sekajätteen keräyksen tyhjennyskohteet sekä perusmaksurekisterin kiinteistöt jaettuna vakituisiin ja vapaa-ajan asuntoihin.

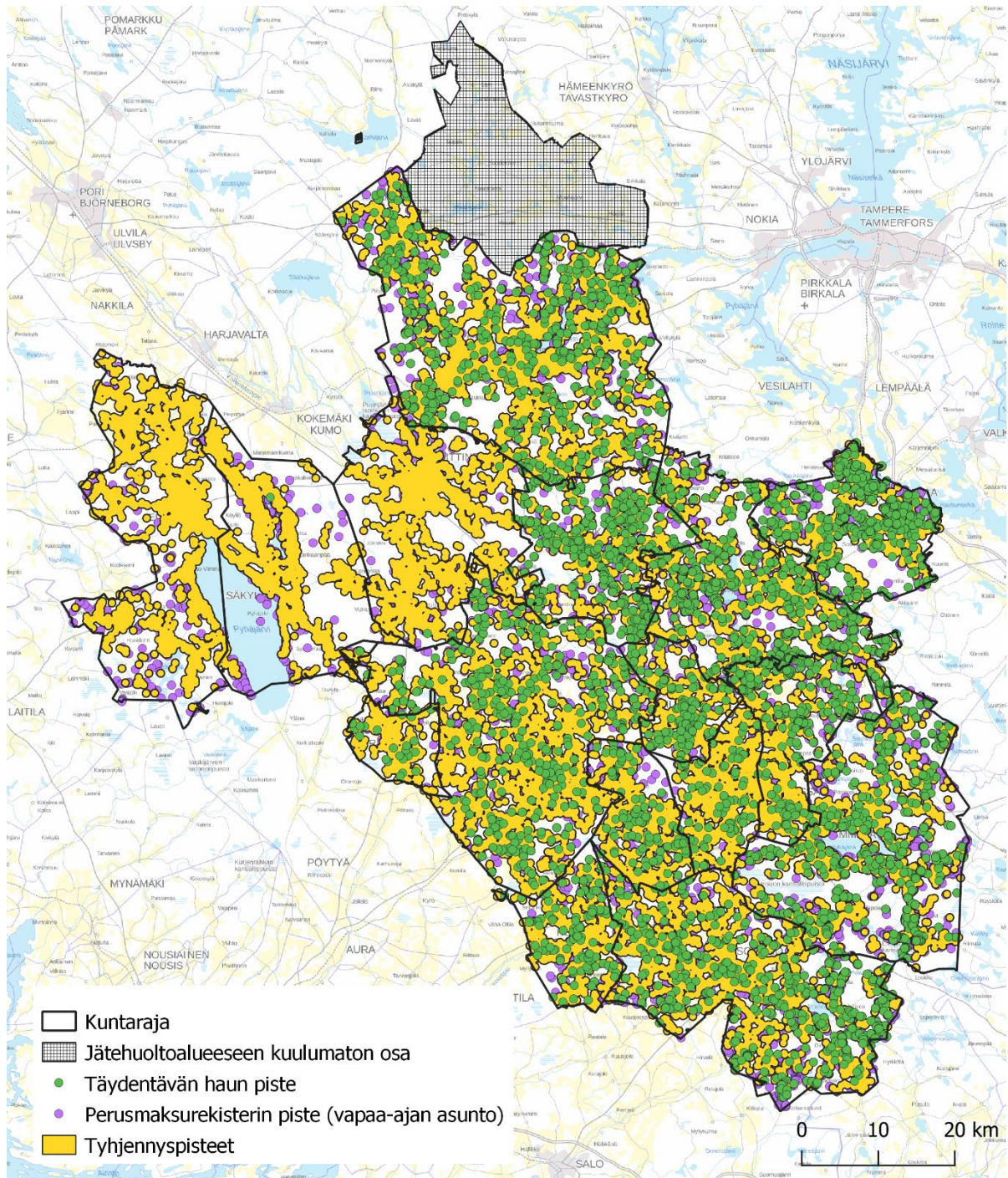
Verohallinnon kiinteistövero suhteessa tonttityyppiin –tilaston mukaan alueella oli vuonna 2021 yhteensä 58 923 pientalotonttia, 806 asuinkerrostalotonttia ja 16 544 vapaa-ajan asuntonttia. Kaikki verohallinnon aineiston mukaiset kiinteistöt eivät kuitenkaan ole liittymisvelvollisia ja osa kiinteistöistä hoitaa kiinteistöittäisen jätehuollon kimppa-astioiden avulla. Tämän vuoksi näiden lukujen perusteella ei voida laskea tarkkoja liittymisasteita, mutta ne toimivat suuntaa antavina vertailulukuina, kun arvioidaan palvelun kattavuutta. Perusmaksurekisterin mukaan arvioituna liittymisvelvolliset kiinteistöt ovat tarkin saatavilla oleva aineisto.



Kuva 3-3. Perusmaksurekisterin kohteet jaettuna vakituisiin (oranssi) sekä vapaa-ajan (violetti) asuntoihin, kuljetusyritysten tyhjennysrekisterin mukaiset jätteiden tyhjennyspisteet (sininen) sekä kunnallisen jätehuollon täydentävän keräyksen kohteet (vihreä).

Nykyistä kiinteistön haltijan järjestelmää on arvioitu saatavilla olevien rekistereiden tiedoista: kunnallisten jätteiden tyhjennyspisterekisteri, perusmaksurekisteri sekä kunnan täydentävän keräyksen rekisteri. Koska tarkastellussa aineistossa on mukana useita satoja tyhjennyspisteitä, on niitä käytännön syistä tarkasteltu kokonaisuuksina yksittäisten pisteiden sijaan. Selvityksessä on verrattu 500 metrin etäisyydellä olevia nykyisiä jätteenkuljettajien tekemiä tyhjennyspisteitä (tyhjennyspisterekisterin tiedot) perusmaksurekisterin tietoihin. 500 metrin bufferivyöhyke valittiin

Ramboll - Forssan kaupungin jätelautakunta



Kuva 3-5. Kunnan täydentävän keräyksen tyhjennyspisteet (vihreä) sekä jätteiden nykyiset tyhjennyspisteet (keltainen) 500 metrin bufferivyöhykkeellä. Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot ovat kartassa violetilla.

Taulukoissa 2–4 on paikkatietoaineistossa hyödynnetty kuljetusyritysten tyhjennyspisterekisterin kohteita, kunnallisten jätteiden tyhjennyspisteaineistoa sekä perusmaksurekisterin tietoja taulukkomuodossa. Aineistoa on jaettu YKR-alueiden mukaisiin aluetyyppeihin (taajama, kylä, pienkylä, maaseutu, YKR-alueen ulkopuolinen alue), jotta tarkastelussa on voitu huomioida erilaiset alueet. 500 metrin bufferialuetarkastelun takana olevia lukuja on avattu taulukoissa ja vertailtu

niitä perusmaksurekisterin tietoihin, minkä perusteella on laskettu kiinteistöjen jätehuoltoon liittymisastetta. Tarkemmat kuntakohtaiset tiedot on esitetty liitteessä 4.

Vakituksia asuntoja on 500 metrin bufferivyöhykkeen ulkopuolella koko Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella yhteensä 328 kiinteistöä (0,8 %) ja vapaa-ajan asuntoja yhteensä 878 kiinteistöä (5,8 %). Vakituksista asunnoista suurin osa, yhteensä 318 kiinteistöä, sijaitsee YKR-aluejaottelun mukaisesti maaseudulla. Taajama-alueella sijaitsee 7 vakituista kiinteistöä 500 metrin bufferivyöhykkeen ulkopuolella. Vapaa-ajan asunnoista 500 metrin bufferivyöhykkeen ulkopuolella sijaitsee maaseudun alueella yhteensä 625 kiinteistöä ja YKR-alueen ulkopuolisella alueella yhteensä 252 kiinteistöä. Taajamissa ei sijaitse yhtään vapaa-ajan asuntoa 500 metrin bufferivyöhykkeen ulkopuolella. Eniten 500 metrin bufferivyöhykkeen ulkopuolella on vakituksia asuntoja pinta-alaltaan suurissa kunnissa Somerolla (54 kpl), Loimaalla (47 kpl) ja Sastamalassa (31 kpl). Vapaa-ajan asuntoja on eniten 500 metrin bufferivyöhykkeen ulkopuolella Sastamalassa (124 kpl), Tammelassa (186 kpl) ja Eurassa (98 kpl). Koko toimialueen kuntia tarkasteltaessa taajamissa, kylissä ja pienkylissä on ainoastaan Säkylässä (7kpl) ja Loimaalla (1kpl) vakituksia kiinteistöjä 500 metrin bufferivyöhykkeen ulkopuolella.

Kun huomioidaan jätteiden tyhjennyspisteet ja niiden ympärillä olevat 500 metrin bufferivyöhykkeet, voidaan alueella todeta olevan kattavasti palveluita tarjolla. Alueen ominaispiirteistä johtuen alueella on joitain vakituksia ja vapaa-ajan asuntoja, jotka sijaitsevat kaukana muusta asutuksesta sekä esimerkiksi tiestöstä ja jäävät näin ollen palveluverkoston ulkopuolelle.

Taulukko 2. Vakituisten kiinteistöjen määrä (kpl) ja osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m:n säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä.

Vakituiset kiinteistöt		Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Akaa	%	0,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,4 %	0,0 %
	kpl	11	0	0	0	11	0
Eura	%	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,5 %	33,0 %
	kpl	22	0	0	0	22	1
Forssa	%	0,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,0 %	0,0 %
	kpl	13	0	0	0	13	0
Huittinen	%	0,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,6 %	100,0 %
	kpl	30	0	0	0	30	3
Humppila	%	1,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,4 %	0,0 %
	kpl	12	0	0	0	12	0
Jokioinen	%	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %
	kpl	2	0	0	0	2	0
Koski Tl	%	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,6 %	0,0 %
	kpl	6	0	0	0	6	0
Loimaa	%	0,9 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	3,1 %	0,0 %
	kpl	47	0	1	0	46	0
Oripää	%	0,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,3 %	0,0 %
	kpl	4	0	0	0	4	0
Punkalaidun	%	1,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,1 %	0,0 %
	kpl	17	0	0	0	17	0
Sastamala	%	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,2 %	0,0 %

Vakituiset kiinteistöt		Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
	kpl	31	0	0	0	31	0
Somero	%	1,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,8 %	20,0 %
	kpl	54	0	0	0	53	1
Säskylä	%	1,1 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %	5,6 %	0,0 %
	kpl	28	7	0	0	21	0
Tammela	%	0,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,5 %	0,0 %
	kpl	21	0	0	0	21	0
Urjala	%	0,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,1 %	0,0 %
	kpl	16	0	0	0	16	0
Ypäjä	%	1,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,2 %	0,0 %
	kpl	14	0	0	0	14	0
Koko alue	%	0,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,2 %	11,8 %
	kpl	328	7	1	0	318	2

Taulukko 3. Vapaa-ajan kiinteistöjen määrä (kpl) ja osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä.

Vapaa-ajan kiinteistöt		Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Akaa	%	4,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	7,1 %	18,1 %
	kpl	41	0	0	0	29	12
Eura	%	10,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	10,3 %	25,7 %
	kpl	98	0	0	0	61	37
Forssa	%	2,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,3 %	2,1 %
	kpl	15	0	0	0	14	1
Huittinen	%	9,3 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	12,1 %	55,5 %
	kpl	32	0	1	0	26	5
Humpkala	%	6,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,6 %	48,2 %
	kpl	25	0	0	0	11	14
Jokioinen	%	2,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,2 %	100,0 %
	kpl	7	0	0	0	6	1
Koski Tl	%	5,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	7,1 %	100,0 %
	kpl	16	0	0	0	14	2
Loimaa	%	4,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	7,4 %	7,5 %
	kpl	53	0	0	0	49	4
Oripää	%	2,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,8 %	50,0 %
	kpl	4	0	0	0	3	1
Punkalaidun	%	4,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,4 %	6,8 %
	kpl	28	0	0	0	25	3
Sastamala	%	4,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,5 %	22,6 %
	kpl	124	0	0	0	98	26
Somero	%	4,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,7 %	12,7 %
	kpl	91	0	0	0	66	25

Vapaa-ajan kiinteistöt		Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Säkylä	%	12,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	19,1 %	31,6 %
	kpl	97	0	0	0	79	18
Tammela	%	6,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,7 %	22,1 %
	kpl	186	0	0	0	106	80
Urjala	%	2,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,2 %	21,2 %
	kpl	45	0	0	0	27	18
Ypäjä	%	4,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,8 %	71,4 %
	kpl	16	0	0	0	11	5
Koko alue	%	5,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	6,4 %	26,1 %
	kpl	878	0	1	0	625	252

Perusmaksurekisterin tietojen perusteella toimialueen kiinteistöistä 73 % on vakituksessa käytössä ja 27 % vapaa-ajan asuntoina. Eniten vapaa-ajan asuntoja on Tammelassa, jossa kiinteistöistä 56 % on vapaa-ajan asuntoina, Urjalassa 48 % ja Somerolla 39 %.

Taulukko 4. Perusmaksurekisterin kiinteistöjen jakautuminen vakituisiin ja vapaa-ajan kiinteistöihin kunnittain.

Kunta	Vakituiset kiinteistöt (%)	Vapaa-ajan kiinteistöt (%)
Akaa	86 %	14 %
Eura	83 %	17 %
Forssa	86 %	14 %
Huittinen	91 %	9 %
Humppila	69 %	31 %
Jokioinen	85 %	15 %
Koski Tl	75 %	25 %
Loimaa	82 %	18 %
Oripää	78 %	22 %
Punkalaidun	62 %	38 %
Sastamala	72 %	28 %
Somero	61 %	39 %
Säkylä	78 %	22 %
Tammela	44 %	56 %
Urjala	52 %	48 %
Ypäjä	72 %	28 %
Koko alue	73 %	27 %

Kuljetusyritysten ja kunnan täydentävän keräyksen tyhjennyspisteiden sekä perusmaksurekisterin tietoja vertailemalla saadaan jätehuollon kokonaisliittymisaste prosentiksi vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen osalta koko toiminta-alueella 78 % (Taulukko 5). Koska lähtöaineistona käytetyssä tyhjennyspisteresterissä ei ollut eriteltyä vakituksia ja vapaa-ajan kiinteistöjä, liittymisasteita ei pystytty laskemaan erikseen vapaa-ajan ja vakituisten asuntojen osalta. Tarkemmat kuntakohtaiset tiedot on esitetty kappaleessa 4. Kaikissa toimialueen kunnissa paras laskennallinen liittymisaste on taajama-alueilla (vähintään yli 78 %). Maaseudulla ja YKR-alueen ulkopuolisilla alueilla liittymisaste on heikoin kaikkien kuntien alueella. Heikoin laskennallinen jätehuoltoon liittymisaste on Tammelassa (58 %) ja Somerolla (66 %). Muissa toimialueen kunnissa liittymisaste on yli 70 %.

Paikkatietoaineistojen viennin yhteydessä aineistosta poistettiin kaikki pisteet, jotka paikantuivat toiminta-alueen ulkopuolelle. Paikannusvirheet johtuivat kuljetusyritysten toimittamien tietojen puutteista mm. virheellisistä osoitetiedoista, joita ei tässä selvityksessä pystytty tarkistamaan suuresta aineistomäärästä johtuen. Näin ollen todellinen jätehuollon liittymisaste on alueella korkeampi. Rekistereissä on joitain puutteita, jonka perusteella tarkan liittymisasteen vertailu ei ole mielekäästä, mutta ne antavat kuitenkin selvityksen kannalta riittävän oikean kuvan palvelun kattavuudesta. Karttatarkasteluissa päällekkäisillä pisteillä ei ole merkitystä, ja ne kuvaavat hyvin alueen tilannetta.

Taulukko 5. Taulukossa on laskennallinen jätehuoltoon liittymisaste, jossa on vertailtu tyhjennyspisterekisterin ja täydentävän keräyksen kohteita perusmaksurekisterin tietoihin.

Kunta	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Akaa	83 %	90 %	72 %	60 %	63 %	40 %
Eura	81 %	92 %	81 %	80 %	62 %	32 %
Forssa	87 %	96 %	78 %	83 %	64 %	26 %
Huittinen	84 %	92 %	77 %	70 %	72 %	58 %
Humpila	73 %	84 %	58 %	78 %	65 %	31 %
Jokioinen	87 %	95 %	83 %	76 %	77 %	0 %
Koski Tl	79 %	91 %	75 %	100 %	70 %	50 %
Loimaa	84 %	89 %	84 %	90 %	78 %	53 %
Oripää	89 %	99 %	81 %	83 %	82 %	50 %
Punkalaidun	73 %	87 %	75 %	77 %	68 %	64 %
Sastamala	81 %	92 %	74 %	75 %	66 %	57 %
Somero	66 %	78 %	65 %	71 %	61 %	46 %
Säkylä	73 %	84 %	75 %	66 %	51 %	19 %
Tammela	58 %	86 %	68 %	67 %	44 %	29 %
Urjala	77 %	92 %	79 %	78 %	71 %	56 %
Ypäjä	70 %	89 %	65 %	62 %	63 %	14 %
Koko alue	78 %	90 %	76 %	74 %	65 %	39 %

3.3.2 Sekajätteen tyhjennykset

Forssan kaupungin jätelautakunnan jätehuoltomääräysten (1.1.2023 alkaen) mukaisesti toimialueen jäteastian on sovellettava siihen kerättävälle jätelajille ja sen koon on vastattava sekä kiinteistöllä syntyvää jättemäärää että kiinteistöllä käytössä olevaa tyhjennysväliä. Jäteastiat on mitoitettava siten, että ne ovat aina suljettavissa tyhjennysväli huomioon ottaen. Kimppa-astioiden mitoituksissa on huomioitava jätehuoltomääräyksissä annetut tilavuusvaatimukset.

Sekajätteen tyhjennyksiä alueella analysoitiin tyhjennyspisterekisterin tiedoista. Tarkastelualueen kaikki sekajätteen tyhjennyspisteet huomioituina, kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa oli yhteensä noin 52 000 tyhjennyspistettä (Taulukko 6). Tyhjennyspisterekisterin perusteella alueella on tarjolla erilaisia astiatyyppejä sekajätteen tyhjennyksille. Sekajätettä kerätään Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueella kuitenkin pääsääntöisesti 200–250 l astioilla (76,33 %). Jätelain 40 §:n ja Forssan kaupungin jätelautakunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti myös usean kiinteistön kimppa-astia on mahdollinen tapa hoitaa kiinteistön jätehuolto. Alueen kuljetusyrityksien toimittamista jätteen tyhjennystiedoista ilmenee, että alueella on käytössä myös kimppa-astioita. Tarkempaa

havaintoa kimppa-astioiden muodostamisesta jätehuoltomäärien vastaisesti ei tässä selvityksessä tehty.

Taulukko 6. Toimialueen sekajätteet tyhjennyspisteet astiatyypeittäin.

Keräysväline	Tyhjennyspisteet (kpl) vuonna 2021	Osuus (%) kaikista sekajätteen tyhjennyspisteistä
100–140 l	2 419	4,62 %
200–250 l	39 939	76,33 %
300–400 l	1 821	3,48 %
600–660 l	7 453	14,24 %
Yli 660 l (mm. syväkeräys, etulastauskontit)	236	0,45 %
Ei tiedossa	459	0,88 %
Yhteensä	52 327	100,00 %

3.3.3 Kattavuuden laadullinen arviointi

Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella toimii sekajätteen kuljetuksissa 14 kuljetusyritystä, jotka käyttävät alihankintana myös muita kuljetusyrityksiä. Yrityskyselyyn vastasi yhteensä 11 yritystä, joista osa teki kuljetuksia alihankintana. Kyselyyn vastanneista yrityksistä suurin osa tarjosi palveluitaan koko kunnan alueella (Taulukko 7). Yhdeksässä toimialueen kunnassa toimii yrityksiä, jotka tarjoavat palveluitaan vain osassa kuntaa. Yritykset eivät ilmoittaneet erillisiä alueita kunnissa, joissa he tarjoavat palveluitaan vain osittain. Avoimessa kysymyksessä täsmennettiin, että määrittelyä varten tarvittaisiin karttakuva, josta alueita pystyttäisiin osoittamaan.

Taulukko 7. Sekajätteenkuljetuksia tarjoavien jätteenkuljetuskuljetusyritysten määrä kyselyyn vastanneiden yritysten perusteella eri kunnissa (n=11).

Kunta	Kuljetusyritysten määrä (kpl), jotka tarjoavat palveluita koko kunnan alueella	Kuljetusyritysten määrä (kpl), jotka tarjoavat palveluita osassa kuntaa
Akaa	3	0
Eura	3	0
Forssa	2	0
Huittinen	4	2
Humppila	2	1
Jokioinen	2	1
Koski Tl	3	1
Loimaa	3	1
Oripää	1	2
Punkalaidun	2	2
Sastamala	2	0
Somero	2	1
Säkylä	2	0
Tammela	2	0
Urjala	3	0
Ypäjä	2	1

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n vastauksissa tuotiin esille, että Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueella on alueita, joissa ei ole tarjolla jätteenkuljetuspalveluita. Jätehuoltoa näille kiinteistöille on järjestetty Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n paikkaavan keräilyn kautta ja viime kädessä niin, että jätehuolto on ollut lähimmällä jäteasemalla. Kiinteistön haltijan järjestämän

jätteenkuljetuksen ja kunnan järjestämän paikkaavan keräilyn ulkopuolella tiedetään olevan jätteenkuljetukseen liittymättömiä kiinteistöjä asiakasyhteydenottojen perusteella, mutta niiden todellisesta määrästä ei ole saatavilla tietoa. Kuntien alueilla on paljon kesäasutusta ja huonokuntoisia mökkiteitä sekä painorajoitettuja siltoja saariin. Näihin kohteisiin ei ole kuljetuspalveluita yleensä saatavilla.

Suurin osa viranomaisvastaajista (viisi vastaajaa) ilmoitti, ettei heidän tiedossaan ole alueita, jonne ei tarjottaisi jätteenkuljetuspalveluita. Viranomaisvastauksissa tuotiin kuitenkin esille, että osassa kunnissa (mm. Koski TI) on todennäköisesti alueita, joissa ei tarjota kuljetuspalveluita. Lisäksi tuotiin esille, että toimialueella on ollut tapauksia, joissa kuntalainen on ottanut yhteyttä jätelautakuntaan tai Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:hyn sen perusteella, että ei ole saanut jätteenkuljetusta. Näissä tilanteissa jätelautakunta on ottanut yhteyttä kyseessä olevaan jätteenkuljetusyritykseen ja selvittänyt tilannetta. Tähän mennessä kaikki vastaan tulleet tilanteet on saatu selvitettyä ja kiinteistölle on järjestynyt jätteenkuljetus. Kyseessä on voinut olla esimerkiksi jonkinlainen väärinymmärrys tai sellainen tilanne, että kuljetusyritys ei tarjoa alueella jätteenkuljetusta jätteenkuljetusmääräyksissä määriteltyjä tyhjennysvälejä tiheimmällä rytmillä.

3.3.4 Kattavuuden arviointi ja jätelain ehtojen täyttyminen

Kattavuutta on arvioitu jätelain 35 §:n ja 37 §:n ehtojen täyttymisen kautta.

Lainvalmisteluaineistosta on hyvin niukasti tulkinta-apua kattavuuden ja luotettavuuden käsitteiden tulkinnassa. Kattavuutta voidaan tulkita siten kuin se yleiskielessä ymmärretään maantieteellisenä kattavuutena erityisesti alueilla, joissa jätteenkuljetusmääräykset huomioiden kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta tulee olla tarjolla (HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut, YmVM 2010 vp.).

Kattavuuden merkityksen arvioinnissa on muistettava, että jätteenkuljetukseen liittymätön kiinteistö on ensisijaisesti viranomaisvalvonnan alainen asia. Jätelain 126 §:n mukaan valvontaviranomaisen tulee puuttua jätelain tai sen nojalla annetun asetuksen tai määräyksen rikkomiseen. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa yksittäinen yritys ei voi puuttua tai vaikuttaa siihen, toimiiko kiinteistön haltija säädösten mukaisesti vai laiminlyökö kiinteistön haltija liittymisvelvollisuutensa. Tämän takia mahdollisesti alhainen liittymisprosentti jätteenkuljetukseen ei ensisijaisesti kerro palvelun kattavuudesta. Palvelun kattavuutta tuleekin arvioida sen perusteella, onko jätteenkuljetuspalveluita tarjolla kattavasti, ei sen mukaan, miten kiinteistöt ovat liittyneet järjestettyyn jätteiden kuljetukseen.

Forssan jätelautakunnan alueella on käytössä tarkasteluhetkellä kiinteistön haltijan järjestelmä jätteenkuljetus Eurassa, Säkylässä ja Huittisissa. Muissa kunnissa on käytössä vuoden 1993 mukainen sopimusperusteinen kuljetus. Kattavuutta on tarkasteltu tässä selvityksessä nykyisen kiinteistön haltijan järjestelmän jätteenkuljetuksen sekä kunnan täydentävän keräyksen kautta. Jätteiden tyhjennyspalveluiden kattavuus arvioitiin koko maantieteellisellä toimialueella alueluokitusten (taajama, kylä, pienkylä, maaseutu, YKR-alueen ulkopuolinen alue) mukaisesti. Tarkastelussa käytettiin ns. bufferitarkastelua, jossa oletettiin, että mikäli nykyinen tyhjennyspiste on alle 500 metrin etäisyydellä nykyisestä tyhjennyspisteestä, on kyseiselle kiinteistölle jätteenkuljetuspalveluita tarjolla. Bufferitarkastelun perusteella toimialueen vakituisista kiinteistöistä on yhteensä 0,8 % ja vapaa-ajan asuntoja yhteensä 5,8 % kauempana nykyisistä tyhjennyspisteistä tehdyn kilometritarkastelun perusteella. Kiinteistöt, jotka ovat kauempana nykyisistä tyhjennyspisteistä ovat pääasiassa vapaa-ajan asuntoja. Bufferivyöhyke valittiin tarkasteluun alueen erityispiirteet huomioiden. Tarkastelussa käytettiin oletusta, että jos tyhjennyspisterekisterin kohde on perusmaksurekisterin kohteesta alle 500 metrin päässä, voidaan olettaa, että alueella on saatavilla jätteenkuljetuksen palveluita. Huomioitavaa on, että jos bufferiksi valittaisiin jokin toinen etäisyys (esim. 200 metriä tai 1 kilometri) muuttuisi myös kattavuuden tarkastelun lopputulos.

Kokonaisliittymisaste prosentti vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen osalta koko toimialueella on tarkastelun perusteella 78 %. Suurin osa jätehuoltoon liittymättömistä kiinteistöistä ovat vapaa-ajan asuntoja, jotka sijaitsevat harvalla maaseutualueella tai YKR-alueen ulkopuolisella alueella huonojen liikenneyhteyksien päässä.

Tässä selvityksessä ei ole tehty kyselyä niille kiinteistöille, jotka eivät ole liittyneet jätehuoltoon. Kyselyssä olisi mahdollista selvittää näiden kiinteistöjen syitä siihen, miksi he eivät ole liittyneet jätehuoltoon. Jätelain mukaisen valvontaviranomaisen on huolehdittava siitä, että kaikki kiinteistöt, joille ei ole myönnetty poikkeusta, kuuluvat järjestettyyn jätteen kuljetukseen, tämän velvollisuuden täyttämiseen ei vaikuta kuljetusjärjestelmä. Jätelain 41 §:n mukainen jätteen luovuttaminen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai alueelliseen vastaanottoipaikkaan kuuluu molempiin kuljetusjärjestelmiin.

Jätehuoltomääräysten kautta kunnan on mahdollista määritellä alueelleen paras mahdollinen toimintapa huomioiden alueen erityispiirteet. Jätelain 35 §:n 4. momentin mukaan kunta voi päättää, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ole ympäristö- tai terveysyistä pidettävä tarpeellisena. Jätelain 35 §:n mukaisesti olisi arvioitava tarvetta järjestää kiinteistöittäinen jätteenkuljetus tyhjennyspisteissä, jotka sijaitsevat kaukana muusta asutuksesta. Jos näissä kohteissa kiinteistöittäinen jätteenkuljetus ei ole välttämätöntä, kiinteistön tulisi hoitaa jätehuolto kimpfakeräyksellä, toimittamalla jätteet jäteasemalle tai muulla asianmukaisella tavalla.

Jätelain ehtojen täytyminen kunnittain on kuvattu kappaleessa 4.

3.4 Luotettavuus

Luotettavuutta tarkasteltiin analysoimalla kuljetusyrityksille, jätehuoltoviranomaisille sekä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:lle tulleet reklamaatiot ja niiden määrä. Reklamaatioiden kautta tarkasteltiin mm. noutavatko jätteenkuljetusyritykset jätteet sovituina ajankohtina ja jääkö kuljetusyrityksiltä jätetyhjennyksiä tekemättä. Lisäksi selvityksessä tarkasteltiin tyhjennyspaikkatilastoista sekajätteen tyhjennysvälejä, joiden perusteella tarkasteltiin jätehuoltomääräysten noudattamista.

3.4.1 Reklamaatiot

Selvityksen yhteydessä lähetettiin sähköinen kyselylomake kuntien ympäristö- ja jätevalvonnasta vastaaville viranomaisille, alueen jätteenkuljetusyrityksille sekä Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n edustajille. Kyselyissä tiedusteltiin eri tahoille tulleista reklamaatioista.

Suurin osa viranomaisista (neljä viranomaista) ilmoitti, ettei toimialueen kuljetusyrityksille ole annettu reklamaatioita tai huomautuksia vuoden 2021 aikana. Viranomaisvastauksissa tuotiin esille, että kuljetusyrityksiin on oltu yhteydessä esimerkiksi silloin kun on havaittu kuntalaisella jätehuoltomääräysten vastainen tyhjennysväli. Osa yrityksistä reagoi yhteydenottoihin ja muuttaa tyhjennysvälin asianmukaiseksi, mutta osa ei reagoi millään tavalla. Yhteen yritykseen on oltu yhteydessä jättesäkkilinielien käyttäjistä, mutta yhteydenottoihin ei vastattu. Ajoittain kuntalaiset soittavat saamastaan jäteastian tyhjennysmaksulaskusta. Näissä tapauksissa viranomaisen ohjaa kuntalaisen soittamaan suoraan kuljetusyritykseen, koska sekajäteastian tyhjennysmaksusta ei voi tehdä jätelain 82 §:n mukaista muistutusta jätemaksusta, kuten kunnan jätemaksutaksan mukaisesta laskusta voi.

Jätteenkuljetusyrityksille tulleet reklamaatiot tulevat pääasiassa asiakkailta ja ne ovat liittyneet jäteastioiden tyhjennysviiveisiin, väärin tyhjennettyihin astioihin, laatu-poikkeamiin sekä laskuista tehtyihin reklamaatioihin. Erityisesti reklamaatioita ilmoitettiin tulevan vapaa-ajan asuntojen

kesäsopimuksista, niiden aloitusten ja lopetusten osalta. Määrät ovat kokonaisuudessaan olleet vähäisiä, ollen yhteensä noin 200–300 reklamaatiota vuositasolla kaikkien kyselyyn vastanneiden jätteenkuljetusyritysten osalta. Jätehuoltoyrityksille tulleiden reklamaatioiden osuus verrattuna vuoden 2021 aikana tehtyihin sekajätteen tyhjennystapahtumiin (noin 900 000–1 000 000) on marginaalinen (noin 0,03 %).

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy ei anna reklamaatioita muille kuin tarvittaessa niille kuljetusyrityksille, joiden kanssa se on sopimussuhteessa. Näitä tapauksia on joitakin kymmeniä vuodessa. Pääosa näistä on ollut asiakkailta tulleiden palautteiden toimittamista eteenpäin.

3.4.2 Jätehuoltomääräysten noudattaminen

Kyselyyn vastanneille kuljetusyrityksille ei ole tullut vuonna 2021 vastausten perusteella reklamaatioita viranomaisilta jätehuoltomääräysten noudattamisesta. Viranomaisvastauksissa kuitenkin on tuotu esiin, että jätehuoltomääräysten vastaisista tyhjennysväleistä on oltu yhteydessä kuljetusyrityksiin. Yrityksille osoitettuun kyselyyn eivät ole vastanneet kaikki alueen yritykset, mikä voi selittää saatuja vastauksia.

Toimialueella on kiinteistöjä, kuten vapaa-ajan asuntoja, joilla on jätehuoltomääräyksistä poikkeavia tyhjennysvälejä kyselyyn vastanneiden kuljetusyritysten mukaan. Suurin osa kysymykseen vastanneista yrityksistä ilmoitti, ettei heillä ole asiakkaita, joilla olisi jätehuoltomääräyksistä poikkeava tyhjennysväli. Kaksi yritystä ilmoitti, että heillä on listoillaan muutamia kiinteistöjä (yhteensä 10–20), joilla on jätehuoltomääräysten vastainen tyhjennysväli. Yksi vastaaja ilmoitti myös, että osa näistä asiakkaista eivät tuo astioita esille silloin kun tyhjennysvuoro olisi. Toinen vastaaja ilmoitti, että jos asiakas on saanut jätelautakunnalta päätöksen jäteastian tyhjennysvälin pidennykseen, se on mahdollistettu 8 viikkoon.

Jätteenkuljetusyritysten toimittamista jätetyhjennystiedoista Forssan kaupungin jätehuoltoviranomaiselle voidaan tarkastella sekajätteen keräysvälineiden tyhjennysvälejä. Tiedoista nähdään, että jätehuoltomääräyksistä poikkeavia tyhjennysvälejä (yli 8 viikkoa) on alle 0,25 % tarkastelluista kiinteistökohtaisista tyhjennyspisteistä (Taulukko 8). Osassa tyhjennyspisteistä ei ole saatavilla tyhjennysväliä (1,4 % tyhjennyspisteistä).

Taulukko 8. Sekajätteen yli 8 viikon tyhjennysvälit sekä tyhjennyspisteet, joiden tyhjennysväli ei ole tiedossa.

Keräysväline	Tyhjennyspisteet, joissa tyhjennysväli yli 8 viikkoa	Osuus (%) kaikista sekajätteen tyhjennyspisteistä	Tyhjennyspisteet, joiden tyhjennysväli ei tiedossa	Osuus (%) kaikista sekajätteen tyhjennyspisteistä
100–140 l	4	0,01 %	47	0,09 %
200–250 l	85	0,16 %	291	0,56 %
300–400 l	4	0,01 %	48	0,09 %
600–660 l	32	0,06 %	152	0,29 %
Yli 660 l (mm. syväkeräys, etulastauskontit)	2	0,00 %	11	0,02 %
Ei tiedossa	0	0,00 %	183	0,35 %
Yhteensä	127	0,24 %	732	1,40 %

Viranomaisvastauksissa tuotiin esille, että 8 viikon tyhjennysväli edellyttää viranomaispäätöksen. Viranomaisen tiedossa on, että toimialueella on kiinteistöjä, joilla on 8 viikon tyhjennysväli, mutta ei asiaan liittyvää myönteistä päätöstä. Lisäksi jätelautakunnalla on tietoa tapauksista, joissa jätelautakuntaan tai Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:lle soittanut kuntalainen on kertonut, että kiinteistön jäteastia tyhjenetään soitosta eikä jätehuoltomääräysten mukaisella rytmillä. Tässä selvityksessä ei pystytty selvittämään sitä, onko 8 viikon tyhjennysväli todella

viranomaispäätöksellä saatu tai kuinka paljon yrityksillä on kiinteistöjä, jotka soittavat jäteastioiden tyhjentämisestä säännöllisen tyhjennysrytmin sijaan.

Vuoden 2023 alusta alkaen Forssan kaupungin jätelautakunnan alueen jätehuoltomääräykset päivittyivät. Nykyisissä jätehuoltomääräyksissä sekajätteen tyhjennysväli on mahdollista pidentää 12 viikkoon viranomaisen päätöksellä. Viranomaisen tietoon on tullut vuoden 2023 alussa, että ainakin yksi alueen jätteenkuljetusyrityksistä ei ole tarjonnut asiakkailleen mahdollisuutta pidentää tyhjennysväliä 12 viikkoon, vaikka viranomaisen olisi myöntänyt kiinteistölle pidemmän tyhjennysvälin.

3.4.3 Luotettavuuden arviointi ja jätelain (646/2011) ehtojen täyttyminen

Luotettavuutta on arvioitu jätelain 35 §:n ja 37 §:n ehtojen täyttymisen kautta.

Vaatus jätteenkuljetuspalveluiden luotettavuudesta kohdistuu nimenomaisesti jätteenkuljetusyritykseen, joten luotettavuus tarkoittaa ainoastaan sitä, että vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta jätteenkuljetusyritykset noutavat jätteet sovittuina ajankohtina eikä aikataulun mukaisia tyhjennyksiä jää tekemättä (HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut, YmVM 2010 vp).

Palvelun laatua on tässä selvityksessä tarkasteltu erityisesti laadullisesti kuljetusyrityksille, jätehuoltoviranomaisille ja Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:lle tehtyjen reklamaatioiden kautta sekä tarkastelemalla jätehuoltomääräysten noudattamista keräysvälineiden tyhjennysvälien kautta.

Asukkaiden tekemien reklamaatioiden määrä kuljetusyrityksille on nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa pieni eivätkä viranomaiset tai jätehuoltoyhtiö tuoneet esiin kuljetusjärjestelmään liittyviä merkittäviä reklamaatioita tai huomautuksia. Olettaessa huomioon viranomaisten tiedonantovelvollisuus sekä kaikille jätehuollon toimijaosapuolille annettu mahdollisuus tuoda esiin näkemyksiään jätteenkuljetusjärjestelmästä, voidaan todeta, ettei nykyisessä järjestelmässä ole ollut merkittäviä ongelmia palvelun laadussa.

Palvelujen laatuun tai luotettavuuteen kuljetusjärjestelmällä ei ole olennaista vaikutusta. Kyselyn vastausten perusteella yritykset tarjoavat jätehuollon kuljetuspalveluita laajasti koko toimialueella. Jätehuoltomääräyksistä poikkeavia tyhjennysvälejä on kuljetusyritysten toimittamien tietojen perusteella tyhjennystapahtumista 1,4 %, mikä viittaa siihen, että alueella noudatetaan pääasiallisesti jätehuoltomääräysten mukaisia tyhjennysvälejä. Viranomaisvastausten perusteella voidaan kuitenkin todeta että, jotkin alueen yritykset toimivat jätehuoltomääräysten vastaisesti. Viranomaisvastauksissa tuotiin esille, että asukkailta saatujen säännöllisten puheluiden perusteella tiedetään, että alueella on kiinteistöjä, joilla on 8 viikon tyhjennysväli, mutta ei viranomaisen tekemää myönteistä päätöstä siitä. Lisäksi puhelusta on selvinnyt, että tyhjennyksiä kiinteistöiltä tehdään myös soitosta säännöllisen tyhjennysrytmin sijaan. Näiden määristä ei ole olemassa tilastoja, joten asian laajuutta ei pystytty arvioimaan.

Selvityksen perusteella jätelain ehdot luotettavuuden osalta täyttyvät nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

3.5 Kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot

Kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmän osalta jätelain (646/2011) ehtojen kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä arvioitiin tilastollisesti asiakasmaksuista ja niiden vaihteluista. Tarkastelussa otettiin huomioon jätteen haltijoiden yhdenvertainen oikeus saada tarvittavaa palvelua aiheuttamisperiaatteen ja markkinaehtoisen liiketoiminnan periaatteiden mukaisesti. Jätelain 20 §:n mukaan aiheuttamisperiaate tarkoittaa, että ”jätteen alkuperäinen tuottaja taikka nykyinen tai aiempi jätteen haltija vastaa jätehuollon kustannuksista (aiheuttamisperiaate)”. Lisäksi kuljetusyrityksiltä kysyttiin tietoja heidän lähettämistään jätelaskuista asiakkaille.

3.5.1 Kohtuullisten ja syrjimättömien ehtojen tarkastelu asiakasmaksujen perusteella

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on järjestelmä, jossa jätteen haltija kilpailuttaa jätteastian tyhjennyksen ja lopullinen hinta määräytyy kuljetusyritysten keskinäisen kilpailun kautta. Hintaan vaikuttavat mm. kuljetusmatka, astian siirtomatka, astiamäärä alueella, liikennöintiolosuhteet, kääntymismahdollisuus pihassa sekä mahdollisesti muut asiakkaan haluamat erityispalvelut (esim. jätteastian pesu). Jätteen käsittelymaksut perustuvat tyhjennettyjen astioiden kappalemäärään ja kerättävän jätteen punnitukseen, mistä saadaan astian keskipaino / kerättävä jättejae. Kuljetusyritysten tekemät hinnat ovat nousseet kyselyyn vastanneiden yritysten perusteella 10–30 %. Hintojen korotukset ovat johtuneet viime aikoina mm. polttoainekustannuksista sekä yleisestä kustannuskehityksestä.

Jätteenkuljetusyhtyrityksien vastauksissa tuotiin esille, että hinnat ovat tasapuolisia kaikille saman alueen kiinteistöille. Pääosin asiakkaat maksavat laskunsa jätteenkuljetuksesta. Yritykset lähettävät maksamattomista laskuista ensin maksuhuomautuksen (yleensä 1–2 kpl). Jos laskuja ei makseta, tyhjennysten laskut siirretään perintään ja palvelut keskeytetään siihen asti, kunnes laskut on maksettu tai asiakkaan sopimus irtisanotaan. Yrityksillä on vuosittain myös asiakkaita, jotka muuttavat paikkakunnalta pois ja jättävät laskunsa maksamatta. Nämä tapaukset yritykset kirjaavat luottotappioihin. Kyselyyn vastanneissa yrityksissä on vuosittain yhteensä noin 300 tapausta, joissa asiakas ei ole maksanut laskuaan.

Hintatietoja kysyttiin yrityksille tehdyssä kyselyssä ja erillisillä sähköposti- sekä puhelintiedusteluilla. Hintatietoja toimittivat lopulta seitsemän kuljetusyritystä, joiden tyhjennykset vastasivat noin 50:tä % toiminta-alueella tehdyistä tyhjennyksistä. Koska toimitetuista hintatiedoista ei pystytty tekemään kattavia hinta-analyseja, hyödynnettiin hinta-analyseissa myös vuonna 2019 tehdyssä selvityksessä kerättyjä hintatietoja. Vuoden 2022 hintatiedot täydennettiin vanhoilla vuoden 2019 hintatiedoilla siten, että vuoden 2019 hintatietoihin tehtiin indeksikorotus vuoteen 2022. Hintatiedot eivät siten vastaa tarkasti todellista tilannetta, mutta antaa selvityksen kannalta riittävän oikean kuvan alueen hintatasoista. Jokaisen kunnan osalta tehtiin hintatietojen perusteella hintajakaumat, jotka on esitetty kappaleessa 4.

Selvityksen yhteydessä kysyttiin hintatietoja eriteltyinä tyhjennysmaksun ja jätteenkäsittelymaksun osalta. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy toimitti selvityksen yhteydessä esimerkkejä asiakaslaskuista sekä laskelman sekäjätteen käsittelymaksuista. Toimitettujen tietojen perusteella kaikissa asiakaslaskuissa ei ole eriteltyä tyhjennysmaksua ja jätteenkäsittelymaksua. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n laskelman mukaan jätteenkäsittelymaksu 240 litran astiasta tulisi olla 3,85 €/tyhjennys. Seitsemän yritystä toimitti hintatiedot selvitystä varten. Näistä yrityksistä neljällä on ainakin osa 240 litran astian käsittelymaksuista yli Loimi-Hämeen jätehuollon Oy:n laskelman käsittelyhinnan. Käsittelymaksut vaihtelivat 240 litran astian osalta 2–7 € välillä. Lisäksi Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy on toimittanut tiedon, että heidän jätteenkäsittelymaksunsa (vastaanottohinta) on pudonnut, mutta tämä pudotus ei ole näkynyt eräiden jätteenkuljetusyritysten asiakkaiden käsittelymaksuissa.

3.5.2 Kohtuullisten ja syrjimättömien ehtojen laadullinen arviointi

Palveluiden ehtojen kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä arvioitaessa on otettava hinnan lisäksi huomioon myös palveluiden laatu. Kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot tarkoittavat sitä, että kaikille kiinteistöille on tarjolla tarpeen mukaan samantasoista palvelua samanlaisin ehdoin. Jätteenhaltijalla on kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätteenkuljetusyrityksestä riippuen yleensä 0–1 kuukauden irtisanomismahdollisuus. Sopimusehdot ovat yhdenvertaisia kaikille kuluttajille.

Absoluuttiset erot palvelun laadussa, hinnassa tai hinta-laatusuhteessa eivät tee palvelun ehtoja automaattisesti syrjiviksi, jos erot ovat kohtuulliset ja perustuvat tuotantorakenteeseen, kuten etäisyyteen, tyhjennyskertoihin sekä keräysalueen astiamääriin. Esimerkiksi pitkä kuljetusetäisyys,

tyhjennettävien astioiden määrä ja koko sekä mahdollisten muiden tyhjennyspisteiden reitittyminen ja tyhjentäminen samalla reitillä vaikuttavat tyhjennettävää astiaa kohden muodostuviin kustannuksiin. Yksittäisistä tyhjennyshinnoista ei pysty arvioimaan, ovatko ne kohtuullisia tai syrjimättömiä, koska ei ole käytettävissä tarkempia tietoja tilanteesta. Hintajakaumia on vertailtu tästä syystä kunnittain suhteessa todellisten tyhjennysten jakautumiseen kunnan eri alueiden välillä (taajama, kylä, pienkylä, maaseutu). Vertailun avulla on tunnistettu, jakautuvatko tyhjennyshinnat samassa suhteessa kuin tyhjennykset. Samankaltainen jakautuminen nähdään viittaavan siihen, että hinnoittelu perustuu todellisiin tyhjennyksistä aiheutuviin kustannuksiin.

Jos kokonaishinta on sama, lähempänä asuvat ja astiasijoittelultaan helposti saavutettavat kompensoivat kauempana asuvien ja/tai astiasijoittelultaan vaikeammin saavutettavien kiinteistöjen jätehuollon keräys- ja kuljetuskustannuksia. Kuljetusten osalta tasahinnoittelua voidaan pitää näin kauempana asuvia ja astiasijoittelultaan vaikeammin saavutettavia suosivana, jolloin lähempänä asuvat kompensoivat omilla maksuillaan kauempana asuvien maksuja.

3.5.3 Kohtuullisten ja syrjimättömien ehtojen arviointi ja jätelain (646/2011) ehtojen täytyminen

Kohtuullisia ja syrjimättömiä ehtoja on arvioitu jätelain 35 §:n ja 37 §:n ehtojen täyttymisen kautta.

Jätelain esitöissä on todettu, että vaatimus palveluiden kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä tarkoittaisi esimerkiksi sitä, että eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai eri alueita ei saisi asettaa palvelun hinnoittelussa perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan. Asiakkaiden syrjimätön kohtelu ei sen sijaan voi tarkoittaa sitä, että erilaisia asiakkaita tulisi aina kohdella samalla tavalla ja että erilaisissa tilanteissa jätteenkuljetusyrityksen perimä hinta olisi aina kaikilla sama (HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut, Mäenpää: Yleinen hallinto-oikeus (2017), s. 148–149).

Ehtojen kohtuullisuus taas kytkeytyy vahvasti jätekuljetuksesta perittävien hintojen kohtuullisuuteen. Mahdollista määräävää markkina-asemaa ei saisi käyttää kilpailulain vastaisesti hinnoittelussa hyväksi. Määräävän markkina-aseman olemassaolo ei sen sijaan ole kilpailulain tai jätelain vastaista. Jätelain 37 §:n 1 momentin edellytysten arvioinnissa ei näin ollen ole merkitystä sillä, onko jollain yrityksellä mahdollisesti määräävä markkina-asema tietyllä alueella, vaikka se olisikin ainoa alueella toimiva yritys.

Kilpailuoikeuden näkökulmasta tarkasteltuna kohtuuttomalle hinnoittelulle on tunnusomaista, että hinnoilla ei ole yhteyttä tuotettavaan palveluun liittyviin kustannuksiin, eikä hinnan ja kustannusten eriytyminen johdu myöskään mistään kuluttajan erityisesti arvostamasta tuotteen ominaisuudesta. Selvitykseen toimitettujen tietojen perusteella asukkaiden jätteenkäsittelymaksut ovat paikoitellen korkeampia kuin niiden pitäisi Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n vastaanottotaksan mukaan olla. Jätelain 85 §:n mukaan jätteenkuljettajan on eriteltävä jätteenkäsittelymaksu asiakkaalta laskussaan. Hinnan pitäisi perustua vastaanottoapaikan taksaan. Tämä antaa viitteitä siitä, ettei asiakkaiden tasapuolinen kohtelu toteudu jätteenkäsittelymaksujen laskutuksen osalta. **Selvitykseen saatujen tietojen perusteella ei voi tehdä yksiselitteistä arvioita, ettei jätelain ehto kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä täytyisi kaikissa tarkastelualueen kunnissa.** Tarkempaa arvioita varten tarvittaisiin kattavammin tietoja asukkaiden todellisista jätteenkäsittelymaksuista.

Tehtyjen hinta-analyysien perusteella voidaan todeta, että osalla tarkastelualueita on kilpailua eri kuljetusyritysten välillä ja tyhjennyksen hinta muodostuu markkinaperusteisesti kustannusrakenteen ja kilpailutilanteen mukaisesti. Kuljetusjärjestelmän rakenne tekee eroja palvelun tuottamisesta aiheutuviin kustannuksiin eri alueilla ja eri yrityksissä. Asiakkaat voivat vaikuttaa hintaan mm. kilpailuttamalla kuljetusyrityksiä.

Osassa tarkastelualueita tyhjennyspalveluiden hinnoittelussa näkyy myös jätelain aiheuttamisperiaatteeseen liittyvät erot, yritysten tuotantorakenteissa (mm. muut tyhjennyspisteet

ja reittitehokkuus), eri kohteiden keräysolosuhteissa (mm. astiasijoittelu ja asioiden tyhjentämiseen kuluva aika), alueiden yhdyskuntarakenteessa (mm. asukasmäärät ja -tiheys, kuljetusmatkat) ja markkinataloudessa (mm. astioiden kilpailutus, kampanjat ja jäsenedut). Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kaikilla asukkailla ei kuulukaan olla samat jäteastioiden tyhjennysmaksut, koska markkinoilla toimii useampia yrityksiä. Jätelain mukaisia ehtoja tarkasteltaessa keskeistä on, että hintaerot ovat kohtuullisia ja syrjimättömiä sekä hinnoittelun erot ovat perusteltavissa.

Tämä näkyy osassa tarkastelualueen kunnista yhdyskuntarakenteen näkökulmasta eriluontoisilla alueilla. Näissä kunnissa tyhjennyshintojen hintajakaumat noudattelevat yhdyskuntarakenteen jakaumaa tai käytössä on samantasoisia tyhjennyshintoja. Yksittäiset minimi- ja maksimihinnat eivät ole oikea tapa arvioida kohtuullisia ja syrjimättömiä ehtoja. Selvityksessä ei saatu selvyyttä yksittäisille matalimmille ja korkeimmille hinnoille, mutta mikäli niille on perusteltu syy, se noudattaa aiheuttamisperiaatetta ja markkinaehtoista liiketoimintaa.

Jätelain ehtojen täyttyminen kunnittain on kuvattu kappaleessa 4.

3.6 Kunnallinen toimivuus ja alueellinen kehittäminen

Kunnallista toimivuutta ja alueellista kehittämistä arviointiin laadullisesti. Arvioinnissa tarkasteltiin, miten kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää ja tukee eri toimijoiden yhteistyötä jätehuollossa, tukeeko kuljetusjärjestelmä jätehuollon alueellista kehittämistä kokonaisuutena sekä missä määrin kuljetusyritykset ovat ilmaisseet halukkuutta alueellisen jätehuollon kehittämiseen.

3.6.1 Kunnallisen toimivuuden ja alueellisen kehittämisen laadullinen arviointi

Kunnallista toimivuutta ja alueellista kehittämistä arvioidaan niiltä osin, kun jätteenkuljetus itsessään vaikuttaa jätehuollon yleiseen toimivuuteen ja jätehuollon kehittämiseen. Jätelain 32 §:n ja 46 §:n mukaan jätehuollon järjestäminen kuuluu kunnalle ja kiinteistöiltä kerätty ja poiskuljetettu jäte on toimitettava kunnan järjestämään jätehuoltoon (pois lukien tuottajavastuun alainen jäte, joka tulee toimittaa tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan). Jätehuollon toimivuutta ja kehittämismahdollisuuksia tuleekin arvioida alueellisena kokonaisuutena, ottaen huomioon sekä kuntavastuullinen että markkinaehtoinen jätehuolto.

Jätelain mukaisesti jätteenkuljetusjärjestelmän valinnan yhtenä edellytyksenä on, että "jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa". Kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmä on osa kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon kokonaisuutta. Toimivuudeksi kuntavastuullisen jätehuollon osalta voidaan katsoa, että kunnan jätehuollosta vastaavilla tahoilla (kunnat, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy, jätelautakunta) on mahdollisuus toimenpiteillään vaikuttaa kuljetuspalveluiden järjestämiseen ja koko kuntavastuullisen jätehuoltojärjestelmän toimintaan ja ohjata sitä haluamaansa suuntaan.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen voidaan katsoa tukevan jätehuollon alueellista kehittämistä, mikäli kiinteistöinhaltijoiden ja kuljettajien väliset sopimukset, järjestelmän markkinamekanismit ja liiketaloudelliset intressit ohjaavat kuljetuksia alueellisen kehittämisen kannalta edulliseen suuntaan.

Kuljetusjärjestelmällä ei ole suoraan vaikutusta jätteiden käsittelyn alueelliseen kehittämiseen, sillä yhdyskuntajätteen kuljettaja ei määrää jätteen määränpäättä vaan kunta päättää yhdyskuntajätteiden käsittelypaikan kuljetusjärjestelmästä riippumatta. Kunnan järjestämä kuljetusjärjestelmä kuitenkin tukee jätehuollon alueellista kehittämistä keräyksen ja kuljetusten osalta esimerkiksi ohjaavan taksan avulla, tai esimerkiksi systemaattisesti koordinoitulla kortteli- ja monilokerokeräyksellä voi tukea jätehuollon kehittämistä. Jätehuollon kehitys tulee jatkossa menemään nopealla tahdilla kohti kiertotaloutta ja se tulee muuttamaan vallinneita käsityksiä ja toimintatapoja jätehuollon saralla.

Jätteenkuljetusyritykset ovat kehittäneet kyselyn vastausten perusteella toimintaansa viimeisen viiden vuoden aikana mm. uusimalla kalustoa taloudellisemmaksi ja vähäpäästöisemmäksi vastaamaan nykypäivän vaatimuksia, optimoineet ja tehostaneet kuljetusreittejä uusimalla ajonohjausjärjestelmiä sekä kehittämällä sähköisiä asiointikanaviaan. Yritykset ilmoittivat pyrkivänsä edistämään kiertotaloutta mm. mahdollistamalla asiakkaille erilliskeräyksen useammille jätelajeille, hankkimalla monilokerokeräjiä sekä markkinoimalla enemmän kimppa-astioita eri jakeille. Näin ollen kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus motivoi jätehuoltoyrityksiä kehittämään keräys- ja kuljetuskalustoa, kouluttamaan työntekijöitä sekä ottamaan käyttöön uusia teknologioita. Nämä toiminnot ovat osaltaan tukemassa kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon vastuullista toteuttamista.

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n vastauksissa todettiin, että kuljetusjärjestelmä vaikuttaa jätteiden käsittelyyn ja etusijajärjestyksen toteutumiseen. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa vastaanotettujen jätteiden virta on etukäteen tiedossa ja hallinnassa. Sekajäte toimitetaan vastaanoton jälkeen siirtokuormina energiahyödynnettäväksi muualle. Siirtokuormausten ja jättepoltoaineen toimitusten hallinta parantuisivat selvästi, kun jätevirrat olisivat selkeästi ennustettavissa. Nykytilanteessa Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy on vastuussa kerätyn kuorman sisällöstä toimittaessaan sitä jätevoimalaan hyödynnettäväksi, mutta tietoa esimerkiksi siitä, mistä kohteista kuorma on kerätty, ei kuitenkaan ole saatavilla. Jätteen joukossa on ollut myös sinne kuulumatonta yritystoiminnan jätettä, joka on aiheuttanut vaaratilanteita ja riskejä jätettä käsiteltäessä. Lisäksi voitaisiin tarjota edullisempaa etusijajärjestystä tukevaa erilliskeräystä esim. monilokerokeräilyä biojätteille myös sellaisille kiinteistöille, jotka eivät ole keräilyvelvollisia lainsäädännön perusteella. Tämä olisi mahdollista, jos kunta järjestäisi myös sekajätteen keräilyä.

Viranomaisvastauksissa tuotiin esille, että kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmässä kuntalaiselle on epäselvää eri toimijoiden roolit (jätelautakunta, Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy ja kuljetusyritys) jätehuollossa. On hyvin yleistä, että kuntalainen ei tiedä, mikä yritys omaa jäteastiaa tyhjentää. Perusmaksulasku menee kullekin maksuvelvolliselle kerran vuodessa ja sitä ei aina ymmärretä kuntalaisten keskuudessa. Perusmaksulaskua ihmetellään, kun luullaan, että ainoa lasku jätehuoltoon liittyen tulee jäteastiaa tyhjentävältä kuljetusyritykseltä. Tiedottamisen kuntalaisille tulisi olla yhtenevä ja selkeää eri toimijoiden välillä. Lisäksi viranomaisvastauksissa todettiin, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on valvonnallisesti vaikeampi, koska rekisteritiedot eivät ole ajan tasalla, koska tiedot tulevat kuljetusyritysten kautta.

Viranomaisvastauksissa tuotiin esille, että yritykset toimittavat pyydettäviä tietoja vaihtelevasti. Kuljetustiedot pyydetään yrityksiltä neljä kertaa vuodessa. Osa kuljetusyrityksistä toimittaa tiedot annetuissa aikatauluissa ja osa pyytää lisäaikaa tietojen toimittamiseen. Haasteellista on se, että osa yrityksistä toimittaa pyydetty tiedot puutteellisina. Puutteellisten kuljetustietojen toimittaminen on viranomaisten mukaan melko yleistä, ja vaikka niitä kehoitetaan viranomaisen toimesta täydentämään, kaikki kuljetusyritykset eivät tätä tee. Ajanjaksolta 1.7.–30.9.2022 on myös yksi kuljettaja, joka on jättänyt toimittamatta kuljetustiedot.

3.6.2 Yhteistyö kuntien, yritysten ja viranomaisten välillä

Kaikissa kyselyissä eri sidosryhmille (viranomaiset, Loimi-Hämeen jätehuolto Oy, kuljetusyritykset) kysyttiin vaikuttaako jätteenkuljetusjärjestelmä yhteistyöhön kuntien, yritysten ja viranomaisten välillä.

Jätteenkuljetusyritysten vastauksissa todettiin, että kunnan järjestelmässä jätteenkuljetusjärjestelmässä yrityksellä ei olisi suoraa asiakassuhdetta kiinteistön haltijan kanssa, joten yhteistyö kunnan kanssa korostuu. Yhteistyö viranomaisten kanssa todettiin myös vähenevän merkittävästi kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Vastauksissa tuotiin myös esille yritysten toiminnan kehittämisen ja tehostamisen haasteet sen osalta, että kotitalouksilta ja yrityksiltä

tulevia jätteitä tulee pitää toisistaan erillään ajoreittejä suunniteltaessa. Nykyisen järjestelmän todettiin toimivan nykyisellään hyvin.

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n vastauksissa tuotiin esille, että yhteistyö muuttuisi kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa tiivistämällä sitä, kun ajantasaista tiedonkulkua saadaan lisättyä. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy tekee aktiivista yhteistyötä jätehuoltoviranomaisen ja muiden jätehuoltoon liittyvien viranomaisten kanssa, tiivistä yhteistyötä parhaiden jätehuoltokäytäntöjen hyödyntämiseksi suomalaisten kollegalaitosten ja KIVO:n kanssa, hankintayhteistyötä kuljetusyrittäjien kanssa julkisissa hankinnoissa (mm. markkinavuoropuhelut), ostaa erilaisia käsittely- ja kuljetuspalveluita lukuisilta jätehuoltoalan toimijoilta, tarjoaa jätehuoltopalvelua toissijaisen vastuun perusteella yrityksille, jotka eivät ole saaneet sitä Materiaalitorin kautta ja on mukana jätehuoltoon liittyvissä tutkimus- ja kehityshankkeissa useiden oppilaitosten ja tahojen kanssa.

Viisi viranomaiskyselyyn vastannutta ei osannut sanoa, onko kuljetusjärjestelmällä vaikutusta yhteistyöhön kuntien, yritysten ja viranomaisten välillä. Yleisesti todettiin, että yhteistyötä tulee aina olemaan eri tahojen välillä, mutta valittavan kuljetusjärjestelmän mukaan yhteistyö voi vaihtaa muotoaan. Viranomaisvastauksissa todettiin, että yhteistyö ja tietojen vaihto Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n kanssa syventyisi varmasti, jos kuljetusjärjestelmä olisi kunnan järjestämä ja yhteistyö suoraan jätteenkuljetusyritysten kanssa todennäköisesti vähentyisi. Tällä hetkellä kuljetustietoja kysytään Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n lisäksi kaikilta tiedossa olevilta toimialueen jätteenkuljettajilta, mikä lisää viranomaisen työmäärää. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa yhteistyö myös kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa todennäköisesti lisääntyisi, koska esimerkiksi jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen seuranta pystyttäisiin tekemään enemmän.

3.6.3 Kunnallisen toimivuuden ja alueen kehittämisen arviointi sekä jätelain (646/2011) ehtojen täytyminen

Kunnallista toimivuutta ja alueen kehittämistä on arvioitu jätelain 35 §:n ja 37 §:n ehtojen täyttymisen kautta.

Jätelain valmisteluaineistosta on hyvin niukasti tulkinta-apua jätelain 37 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittujen käsitteiden mm. toimivuuden tulkinnassa. Hallituksen esityksen mukaan kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ei voisi ottaa käyttöön, jos se heikentää jätehuollon yleistä toimivuutta alueella (HE 199/2010 mm. 37 §:n yksityiskohtaiset perustelut)

Käsitteitä tulkittaessa on huomioitava, että asiassa on kyse vain jätteenkuljetuksesta ja sen mahdollisesta vaikutuksesta jätehuollon yleiseen toimivuuteen. Jätelain 32 ja 46 §:n mukaan jätehuollon järjestäminen kuuluu kunnalle ja kiinteistöiltä kerätty ja poiskuljetettu jäte on toimitettava kunnan järjestämään jätehuoltoon (pois lukien tuottajavastuun alainen jäte, joka tulee toimittaa tuottajan järjestämään jätehuoltoon). Jätehuollon toimivuutta ja kehittämismahdollisuuksia tulisikin arvioida alueellisena kokonaisuutena, ottaen huomioon kuntavastuullinen sekä markkinaehtoinen jätehuolto. Aikaisemmissa oikeuskäsittelyissä jätteenkuljetusyritysten kiinnostusta alueellisen jätehuollon kehittämiseen on pidetty osaltaan myös osoituksena kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen yleisen toimivuuden kannalta myönteisenä asiana (Hämeenlinnan HaO 20.11.2017 t. 17/0495/2 ja Hämeenlinnan HaO 20.11.2017 t. 17/0496/2). Myös korkein hallinto-oikeus yhtyi hallinto-oikeuden perusteluihin kyseisiä ratkaisuja koskevissa päätöksissään KHO 23.7.2018 t. 3566 (muu päätös) ja KHO 23.7.2018 t. 3567 (muu päätös).

Tehtyjen tarkastelujen perusteella Jätelain 37 §:n 1 momentin 2 kohdan mukainen vaatimus jätehuollon alueellisesta kehittämisestä täyttyy Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n

alueella nykyisessä kuljetusjärjestelmässä, kun tarkastellaan koko aluetta. Jätelain ehtojen täytyminen kunnittain on kuvattu kappaleessa 4.

3.7 Ympäristö- ja terveysvaikutukset

Selvityksessä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ympäristö- ja/tai terveyshaittaa ja/tai -vaaraa arvioitiin selvittämällä tyhjennysten toimivuutta ja jätteiden asianmukaista käsittelyyn toimittamista tehtyjen reklamaatioiden kautta. Lisäksi arvioitiin kuljetuksissa muodostuvia melu- ja kasvihuonekaasupäästöjä ja niiden suhteutumista päästö- ja melurajoihin tarkasteltiin. Selvityksessä ei mallinnettu yritysten ajokilometrejä tai ajoreittejä. Ajettuja polttojätteen reittien kilometrejä on kysytty alueen kuljetusyrityksiltä, mutta heistä vain yksi ilmoitti ajettujen polttojätteen reittien kilometrit vuonna 2021. Tämän takia selvityksessä arvioitiin ajokilometrejä ja päästöjä yleisellä tasolla sekä aiempien selvitysten perusteella laadullisesti.

3.7.1 Kyselyjen vastauksia ympäristö- ja terveysvaikutuksista

Viranomais- ja jätelaitoskyselyssä kysyttiin vastaajilta aiheuttaako kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, ja jos se aiheuttaa niin miksi näin on.

Viranomaisten vastauksissa tuotiin esille, että jätteenkuljetusjärjestelmä sekajätteen osalta ei aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle juurikaan, sillä kiinteistön haltijan jätteenkuljetus vaikuttaa toimivan, vaikka kilpailun todettiin olevan vähäistä. Enemmän ympäristö- ja terveyshaittaa todettiin aiheutuvan saostus- ja umpikaivolitteiden tyhjennyksistä. Terveyshaitta todettiin syntyvän sekajätteenkuljetuksessa, jos jätteenkeräysastia jää auki, jätteitä poltetaan, haudataan tai jätetään levälleen ympäristöön ja sillä tavalla houkutelnaan esimerkiksi haittaeläimiä. Lisäksi kiinteistön haltijan järjestelmän todettiin aiheuttavan haittaa terveydelle ja ympäristölle siinä mielessä, että jätelautakunnalla ei ole resursseja seurata aktiivisesti jätehuoltoon liittymättömiä kiinteistöjä. Kunnan järjestämä jätteenkuljetus mahdollistaisi resurssien kohdentamisen eri asioihin kuin kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Viranomaisten työaika kuluu kiinteistön haltijan jätteenkuljetusjärjestelmässä erityisesti kuljetustietojen keräämiseen kuljetusyrityksiltä, yritysten ohjeistamiseen, tietojen lataamiseen jätteenkuljetusrekisteriin sekä tietojen kohdistamiseen rekisterissä.

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n vastauksissa todettiin, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus aiheuttaa ympäristö- ja terveyshaittaa päällekkäisen liikennöinnin muodossa. Kiinteistön haltijan järjestelmässä useita kuljetusyrittäjiä kerää samoja jätteitä samalta alueelta ja lisää näin kuljetusten päästöjä sekä liikenneonnettomuuksien riskiä.

3.7.2 Jätteenkuljetusten suoritteet ja sen vaikutus ympäristöön ja terveyteen

Jätelain mukaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle eikä ympäristölle. Jätteenkuljetusten ympäristön- ja terveydensuojellullinen vähimmäisvaatimus on huomioitu jo ammattimaisesti jätteitä kuljettavien yritysten velvollisuudella rekisteröityä ELY-keskusten ylläpitämään jätehuoltorekisteriin.

Jätehuoltorekisteriin hyväksymisen edellytyksenä ovat mm.

- toimintaa harjoitetaan ammattitaitoisesti ja toiminnassa käytettävä laitteisto ja kalusto ovat teknisesti asianmukaisia
- toiminnanharjoittaja ei ole kuluvan vuoden tai sitä edeltävän kolmen kalenterivuoden aikana elinkeinotoiminnassaan osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta lain säännöksistä ja toimintaa harjoitetaan aiheuttamatta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle

Hyväksymismenettelyssä viranomainen tarkistaa yrityksen edellytykset kuljettaa jätettä lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Jätettä saa kuljettaa ammattimaisesti vain rekisteröidyt

yritykset. Rekisteröinti koskee kaikkea ammattimaista jätteenkuljetusta kuljetusjärjestelmästä riippumatta.

Jätteenkuljetusten suoritteita tulee tarkastella koko alueen kattavana tehokkuuden näkökulmasta, eli kuinka suuri hyötykuorma kantavuuteen nähden saadaan kerättyä jätettä alueelta ja kuinka paljon ajovuoron työajasta kuluu reitin ajoon. Kysymys on, miten tehokkaasti työaika saadaan hyödynnettyä ja kertymä vastaamaan keräilyajoneuvon kantavuutta. Maantieteellisesti rajattujen alueiden (esim. naapurusto, kuntarajat tai postinumeroalueet) tarkastelu muusta alueesta irrallisena ei yleensä ole optimaalinen yhdeksi urakka-alueeksi. Syynä on, ettei ajoneuvolle tule tehokasta käyttöä kaikille arkipäiville. Toisaalta myös keräystyössä ajan ja kantavuuden kapasiteetin maksimaalinen käyttö ei myöskään toteudu.

Vuonna 2008 on arvioitu Oulun seudulla, että kiinteistön haltijan järjestämän ja kunnan järjestämän liikennemäärän muutos on jätteenkuljetusten osalta 14 % (Hokkanen, Rinne & Mutanen, 2008). Nykyisten toimijoiden reitit ovat tuon jälkeen kehittyneet ja ovat varsin tehokkaita. Lisäksi toimijat suorittavat säännöllisesti reittien optimointia, jolloin voidaan olettaa, että jätehuollon kuljetusten liikennesuoritteiden ero kuljetusmuotojen välillä on aikaisemmassa selvityksessä arvioitua pienempi. Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen päästöt yhdyskuntajätteen kuljetuksessa vähenisivät liikennesuoritteen vähenemän mukaisesti. Ilmanlaadun ohjearvojen (VNA 711/2001) tarkastelussa muutoksilla ei ole mitattavaa vaikutusta. Kokonaisliikennesuoritteen muutos on niin pieni järjestelmien välillä, ettei sillä ole vaikutusta asukkaiden kokemuksiin melutasoihin.

Suomen Kiertovoiman (KIVO, 2022) mukaan jätteenkuljetuksen kasvihuonekaasupäästöt ovat noin 15–30 % pienempiä kunnan järjestämässä kuljetuksissa verrattuna kiinteistön haltijan järjestämiin kuljetuksiin. Tiedot päästövähennysten tasoista perustuvat KIVO:n vuoden 2013 tutkimuskoosteeseen (selvitykset mm. Motiva, Liikenne- ja viestintäministeriö ja yksittäiset jätteyritykset). Jätteenkuljetusyrityksiltä kysyttiin kyselyssä, kuinka paljon heille tulee ajokilometrejä vuodessa. Vastauksia ei saatu kaikilta yrityksiltä, jonka vuoksi tarkkoja vertailuja liikenteen kokonaispäästöihin alueella ei voitu tehdä.

Selvityksen yhteydessä ei tullut ilmi ympäristö- tai terveystieteellisen antamia merkittäviä yksittäisiä huomautuksia roskaantumisen, mikä olisi aiheutunut nykyisestä kiinteistönhaltijan jätteenkuljetusjärjestelmästä. Vertailtuna huomautuksia tehtiin tyhjennystapahtumien (yhteensä noin 900 000–1 000 000 sekajätteen tyhjennystä vuodessa) yleisellä tasolla voidaan todeta, että huomautukset roskaantumisen kiinteistön haltijan järjestelmässä ovat marginaalisia. Viranomaisvastauksissa todettiin, että ongelmia jätehuollossa aiheuttaa lähinnä jätteenkeräilijät, harrastelijat tai puoliammattilaiset, joilla on monien vuosien jättekertymiä maastossa. Ne harvat tapaukset, joissa asuinkiinteistöllä ei ole kuljetussopimusta ja jätteet löytyvät jostain väärästä paikasta, hoituvat yleensä aika nopeasti. Kuljetusjärjestelmän muutoksella ei voida osoittaa olevan vaikutusta roskaantumiseen.

Yrityksiltä kysyttiin kyselyssä heidän käyttämästään ajokalustosta. Kysymykseen saatiin 11 vastausta. Alueella toimivilla jätteenkuljetusyrityksillä on taulukon (Taulukko 9) mukaiset määrät eri kuljetuskalustoa Euro-päästöluokittain. Autojen haitallisten pakokaasupäästöjen määrää säännellään EU:ssa ns. Euro-säädöksillä, jotka ovat ajoneuvolajikohtaisia. Suurin osa (60 %) toimialueella ajavista autoista on EURO-päästöluokan 6 autoja, joissa tyypin oksidien sekä hiukkaspäästöjen määrä on päästöluokituksen tiukin. Yrityksillä on pakkaavien jäteautojen lisävarusteena syväkeräysastioiden nostolaitteita ja kappaletavaranostureita. Alueella on myös monilokeroautoja.

Taulukko 9. Kyselyyn vastanneiden yritysten jätteenkuljetuskalusto (n=11).

EURO 6	EURO 5	EURO 4	Muut
30	12	9	Kuorma-auto

Kyselyyn vastanneissa jätteenkuljetusyrityksissä tapahtui vuoden 2021 aikana yhteensä kolme omaisuusvahinkoa ja neljä henkilövahinko. Jätteenkuljetukseen liittyviä omaisuusvahinkoja ovat mm. postilaatikon, räystään, laatoituksen, istutuksen tms. vahingoittuminen. Jätteenkuljetuksissa tapahtuneiden liikenneonnettomuuksien osuus kaikista alueella tapahtuneista liikenneonnettomuuksista on pieni. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy nosti kyselyn vastauksissa esille, että kiinteistön haltijan järjestelmässä useita kuljetusyrittäjiä kerää samoja jätteitä samalta alueelta ja lisää näin kuljetusten päästöjä sekä liikenneonnettomuuksien riskiä. Kuljetusjärjestelmän valinnalla ei voida kuitenkaan osoittaa olevan vaikutusta liikenneonnettomuuksien määrään jätteenkuljetuksissa tämän selvityksen perusteella.

3.7.3 Ympäristö- ja terveysvaikutusten arviointi ja jätelain (646/2011) ehtojen täyttyminen

Ympäristö- ja terveysvaikutusten on arvioitu jätelain 35 §:n ja 37 §:n ehtojen täyttymisen kautta.

Jätelain mukaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle eikä ympäristölle. Silloin erot mm. kuljetusjärjestelmien välisissä liikenteen kasvihuonekaasupäästömäärissä ei ole arviointikriteeri vaan se, onko kuljetusjärjestelmästä muodostuvat päästöt sellaisia, että ne aiheuttavat vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteenkuljetusten ympäristön- ja terveydensuojelullinen näkökulma onkin jo huomioitu ammattimaisesti jätteitä kuljettavien yritysten velvollisuudella rekisteröityä ELY-keskusten ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Yksi rekisteriin hyväksynnän edellytys on, että yritys harjoittaa jätteenkuljetustoimintaa aiheuttamatta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle (Jätelain 95 §). Hyväksymisen menettelyssä viranomainen tarkistaa yrityksen edellytykset kuljettaa jätettä lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Jätettä saa kuljettaa ammattimaisesti vain rekisteröidyt yritykset. Rekisteröinti koskee kaikkea ammattimaista jätteenkuljetusta kuljetusjärjestelmästä riippumatta.

Mikäli jätteenkuljetusjärjestelmä muuttuisi kiinteistön haltijan järjestämästä kunnan järjestämäksi, ei ole syytä olettaa, että jätehuoltoyritykset muuttuisivat huolellisemmiksi tai tehokkaammiksi. Kumpikaan kuljetusjärjestelmä ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristön roskaantumista. Jätteiden hyödyntämisen tai etusijajärjestyksen osalta kuljetusjärjestelmillä ei ole eroja.

Kuljetusjärjestelmä ei vaikuta suoraan ihmisten lajittelutapoihin tai heidän tapoihinsa esimerkiksi roskata ympäristöään tai polttaa jätteitä kiinteistöllä, mutta kunnan järjestelmässä voidaan toteuttaa esimerkiksi hintaohjausta lajittelun tehostamiseksi. Viranomaisten keino puuttua lajitteluun on jätehuoltomääräykset, joihin määritellään erilliskerättävät jätejakeet sekä määräykset roskaantumisesta ja jätteenpoltosta kiinteistöllä. Määräysten valvonta ei ole riippuvainen kuljetusjärjestelmästä.

Selvityksen perusteella nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä ei aiheuta jätelain mukaista ympäristö- ja terveyshaittaa.

3.8 Kokonaismyönteisyys

Kokonaismyönteisyys arvioitiin laadullisesti ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Kotitalouksien asemaa arvioitaessa arviointi keskittyi palveluiden kustannuksiin ja niiden aiheuttamisperiaatteeseen sekä kotitalouksien valinnanvapauteen. Yritysten toimintaa arvioitaessa tarkasteltiin, miten kuljetusjärjestelmän

muutos vaikuttaisi yritysten toimintaan. Arvioitaessa vaikutuksia viranomaisten toimintaan jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia tarkasteltiin kuljetusten valvonnan ja siitä aiheutuvan työmäärän kautta.

3.8.1 Kotitalouksien asema

Kuljetusjärjestelmän vaikutuksia kotitalouksien asemaan on käsitelty erityisesti kappaleissa 3.3. palveluiden kattavuudesta ja saatavuudesta sekä 3.7. kuljetusten ympäristö- ja terveysvaikutuksissa. Yleisesti kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmässä asiakkaalla on vapaus valita itse jätteidensä kuljettaja sekä vapaus halutessaan vaihtaa palveluntarjoajaa. Valinnanvapaus edellyttää, että alueella on useampia palveluntarjoajia. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa kiinteistönhaltija ei voi itse valita palveluntarjoajaa vaan palvelun järjestää kunnan kilpailuttama urakoitsija.

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus lisää jonkin verran kiinteistön haltijan työmäärää verrattuna kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Kiinteistön haltijan pitää omatoimisesti etsiä itselleen sopivin sopimuskumppani alueella jätteenkuljetuspalveluita tarjoavista yrityksistä. Työmäärän ei voida kuitenkaan katsoa vaikuttavan negatiivisesti myönteisyyden arviointiin punnittaessa työmäärää järjestelmän muihin hyötyihin kotitalouksien kannalta. Erilaisten palvelusopimusten, kuten esimerkiksi sähkösopimuksen, solmiminen on yleisesti kiinteistön haltijoille kuuluva rasite, jota ei voida missään nimessä pitää kohtuuttomana vaatimuksena. Kuljetusyrittäjän suhteen vallitseva valinnanvapaus voidaan katsoa myönteiseksi vaikutukseksi kiinteistön haltijan kannalta. (HE 199/2010 vp, s. 40.)

Jokaisessa alueen kunnassa toimii useampi kuin yksi jätteenkuljetusyritys koko kunnan alueella. Oripää on ainoa kunta, jossa on yksi kuljetusyritys, joka tarjoaa palveluitaan koko kunnan alueella ja kaksi yritystä, jotka tarjoavat palveluitaan vain osassa kuntaa. Nykyisen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen voidaan todeta olevan myönteinen kotitalouksille valinnanvapauden näkökulmasta.

3.8.2 Yritysten toiminta

Yrityskyselyn perusteella siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen merkitsisi alueella toimivien jätteenkuljetusyritysten toiminnan voimakasta taantumista, jos yritykset eivät saisi kuntaurakoita. Siirryttäessä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, yritysten omien arvioiden mukaan osalla yrityksistä toiminta supistuisi (10–100 % yrityksestä riippuen), jos kuljetusjärjestelmä muuttuisi ja yritykset eivät pärjäisi kilpailutuksissa. Nykyisin jätteenkuljetus työllistää kyselyyn vastanneissa yrityksissä 60 henkilöä kuljetuksessa ja 16 henkilöä hallinnossa (n=11). Jos jätteenkuljetusjärjestelmä muuttuisi, arvioivat jätteenkuljetusyritykset, että he pystyisivät työllistämään vähemmän henkilöitä, jos he eivät pärjäisi kilpailutuksessa. Toisaalta, jos yritys pärjäisi kilpailutuksessa hyvin heillä olisi jopa mahdollista palkata lisää henkilöstöä. Lisäksi vastauksissa nostettiin esille, että kunnallisessa jätteenkuljetusjärjestelmässä yritykseltä poistuisi asiakaspalvelu kotitalouksien osalta, mikä vähentää työmäärää.

Jos kuljetusjärjestelmä muuttuisi kunnan järjestämäksi jätteenkuljetukseksi, arvioi Loimi-Hämeen jätehuolto Oy, että jätehuoltopalveluita saadaan parannettua takaamalla jätehuoltopalvelut kaikille kuntalaisille yhdenvertaisella hinnoittelulla. Lisäksi kuljetusta saadaan tehostettua mahdollistamalla sekajätteen ja hyötyjätteiden keräily lokeroautoilla. Tämä korostuisi erityisesti alueen yli 10 000 asukkaan taajamissa, joissa on aloitettava kunnan järjestämänä biojätteen erilliskeräily vuonna 2024. Forssan kaupungin jätelautakunnan 1.1.2023 voimaan tulneiden jätehuoltomääräysten mukaisesti biojäte tulee erilliskerätä tai kompostoida 19.7.2024 alkaen kaikilla kiinteistöillä yli 10 000 asukkaan taajamissa, Forssan, Jokioisten ja Tammelan taajama-alueiden muodostamalla yhtenäisellä alueella sekä Sastamalan taajamassa. Lisäksi biojäte tulee erilliskerätä kaikilta vähintään 5 huoneiston kiinteistöiltä myös yli 10 000 asukkaan taajamien

ulkopuolella. Lisäksi jätteenkäsittelyä saadaan optimoitua, kun käsittelyyn ohjattavat jätevirrat ovat tiedossa ja hallinnassa eikä mahdollisuuksia ohivirtauksiin enää ole.

Arvioitaessa vaikutuksia yritysten toimintaan, jätelaki (646/2011) tai sen esityöt eivät rajaa yrityksen käsitettä millään tavalla, joten sanamuodon mukaisen tulkinnan mukaan päätöksen vaikutusten myönteisyyttä tulee arvioida myös muiden kuin jätehuoltoyritysten toiminnan kannalta. Silloin tarkastelu keskittyy, miten kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus vaikuttaa myös jätehuoltopalveluiden tarjontaan markkinaehtoisessa jätehuollossa eri yrityksille ja onko sillä vaikutusta yritysten toimintaan. Kiinteistön haltijan järjestämä kuljetusjärjestelmä säilyttää alueella kuntaurakoiden saamisesta riippumattomia yrityksiä, jotka pystyvät paremmin tarjoamaan palveluitaan myös markkinaehtoisesta jätehuollon osalta, kun yritykset saavat laajemman tulopohjan ja sen myötä paremmat toimintaedellytykset. Tästä hyötyvät kaikki alueella toimivat markkinaehtoisesta jätehuollon piirissä olevat yritykset.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen voidaan todeta olevan myönteinen yritysten toimintaan, koska se säilyttää alueella jätehuollon monipuolista palvelutarjontaa sekä mahdollistaa nykyisten jätteenkuljetusyritysten toiminnan laajamittaisemmin.

3.8.3 Viranomaisten toiminta

Viranomaiskyselyn perusteella osa vastaajista kokee, että kunnat ja alueet eroavat viranomaistehtävien hoitamisen kannalta toisistaan ja osa ei. Vastaajat toivat esiin, että eri kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kesken on eroja siinä, kuinka aktiivisesti viranomainen käsittelee jätehuoltoon liittymättömiä kiinteistöjä. Osalla viranomaisista valvonta-alue on jakautunut kahden jätehuoltoalueen alueen kesken esim. Loimi-Hämeen jätehuolto Oy:n ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kesken, mikä tulee huomioida työtä tehdessä. Yleisesti todettiin, että Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n alue on valvonnallisesti helpompi, koska rekisterit ovat paremmassa kunnossa ja jätelautakunta pystyy puuttumaan aktiivisesti jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen valvontaan. Kyselyssä tuotiin esille, että Forssan jätelautakunnalla ei ole tällä hetkellä resursseja käydä aktiivisesti läpi, mitkä kiinteistöt ovat liittyneet jätehuoltoon ja mitkä eivät. Monet ympäristönsuojeluun siirretyistä tapauksista ovat sellaisia, joita on vinkattu Loimi-Hämeen jätehuoltoon jätelautakunnalle tarkasteltavaksi tai henkilö on esimerkiksi soittaessaan jätelautakuntaan kertonut, että jätehuoltoa ei ole järjestetty.

Ympäristö- ja terveysviranomaisten resursseja jätehuoltoon liittyen käytetään selvityksen tekohetkellä roskaantuneiden alueiden selvittämiseen sekä siivouskehotusten- ja määräysten tekemiseen, ympäristölupien käsittelyyn ja valvontaan. Ympäristö- ja terveysviranomaisten työmäärä järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymisen valvontaan sekä lajitteluun kiinteistöillä on vähäistä. Jätehuoltoviranomaisen resurssit kohdentuvat täysimääräisesti jätehuoltoon mm. yritysten kuljetustietojen keräämiseen neljä kertaa vuodessa, yritysten ohjeistamiseen, tietojen lataamiseen jätteenkuljetusrekisteriin sekä rekisterin puutteellisten tietojen kohdentamiseen. Lisäksi jätehuoltoviranomaisen työaika kuluu erilaisten hakemusten ja ilmoitusten käsittelyyn mm. jätemaksun kohtuullistamispäätöksien ja jäteastian tyhjennysvälin pidentämispäätöksien tekemiseen.

Kyselyyn vastanneet viranomaiset hyödyntävät jätelain (646/2011) 143: § mukaista rekisteriä vastausten perusteella melko vähän. Eniten rekisteriä käytetään siihen, että tarvittaessa tarkastetaan, onko kiinteistö liittynyt järjestettyyn jätteenkuljetukseen ja sen perusteella tehdään kehotuksia toimijoille. Jätehuoltoviranomainen hyödyntää rekisteriä tallentamalla sinne kuljettajilta saadut jätteenkuljetustiedot ja viranhaltijapäätökset sekä erilaiset käsitellyt ilmoitukset.

Viranomaiskyselyn vastauksissa tuotiin myös esille, että jos kuljetustiedot tarvitsisi pyytää vain yhdestä paikasta, työmäärä pienenesi huomattavasti ja saadut tiedot olisivat sisällöltään tasalaatuisemmat. Jos käytössä olisi kunnan järjestämä jätteenkuljetus, todennäköisesti osa hakemuksista, jotka nyt käsitellään viranhaltijapäätöksinä, voitaisiin hoitaa kevyemmin

ilmoitusmenettelyllä. Resursseja vapautuisi enemmän esimerkiksi jätteenkuljetukseen liittymättömien seurantaan sekä asumislietteisiin liittyviin asioihin. Tällä hetkellä työajasta liikenee asumislietteille hyvin pieni osa, vaikka nekin kuuluvat kunnan jätehuoltovastuun piiriin. Todennäköisesti kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa viranomainen pystyisi keskittymään enemmän myös asumislietteisiin.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen voidaan todeta lisäävän jonkun verran työmäärää viranomaisille. Jätelain uudistuksessa on säilytetty mahdollisuus myös kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen, jolloin viranomaisten valvontatyön määrä ei ole ainut kokonaisuomenteisyyden arviointikriteeri viranomaisten toimintaan liittyen. Tämä on todettu myös mm. Hämeenlinnan HaO 19.12.2016 t. 16/0594/2 ja Hämeenlinnan HaO 19.12.2016 t. 16/0587/2 päätöksissä, joissa hallinto-oikeuden mukaan viranomaisvalvonnan vaikeudet ei yksinään vaikuta myönteisyyden arviointiin. Vastaavasti päätöksissä KHO 23.7.2018 t. 3566 (muu päätös) ja KHO 23.7.2018 t. 3567 (muu päätös) korkein hallinto-oikeus yhtyi hallinto-oikeuden perusteluissa esitettyyn kantaan, jonka mukaan valvonnan hankaluus ei sellaisenaan tee jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksen vaikutuksista epämyönteisiä.

3.8.4 Kokonaisuomenteisyyden arviointi ja jätelain (646/2011) ehtojen täytyminen

Kokonaisuomenteisyyttä on arvioitu jätelain 35 §:n ja 37 §:n ehtojen täyttymisen kautta. Kokonaisuomenteisyyttä arvioitaessa yksittäiset kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen puolesta puhuvat seikat eivät tarkoita, ettei kokonaisuomenteisyys täytyisi kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Vaikka eri tekijöille voidaan antaa päätöksen kokonaisuomenteisyyden arvioinnissa erilainen painotus, tulee kuitenkin huolehtia, että jätelain 37 §:n valintaedellytykset täyttyvät. Arvioitaessa kokonaisuutena kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen vaikutuksia kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan, jätelain 37 §:n mukainen vaatimus kokonaisuomenteisyydestä täyttyy kaikilla tarkastelluilla alueilla, ottaen huomioon kuntien yhdyskuntarakenteet ja erilaiset alueet kuntien sisällä. Kokonaisuomenteisyyden arvioinnissa kunnalle annetaan huomattava liikkumavara painottaen haluamiaan tekijöitä, jolloin kunta voi painottaa arvioinnissa alueellisesti tärkeinä pitämiään seikkoja. Esimerkiksi viestinnän suunnittelu sekä yhden luukun -periaate tukevat kunnan järjestämää jätteenkuljetusta.

Selvityksen perusteella jätelain ehto kokonaisuomenteisyydestä täyttyy nykyisessä jätteenkuljetusjärjestelmässä toimialueella.

4. JÄTELAIN EHTOJEN KUNTAKOHTAINEN ARVIOINTI

Jokainen tarkastelualueen kunta on tarkasteltu omana kokonaisuutenaan, jotta päätökset jätteenkuljetusjärjestelmästä voidaan tehdä kuntakohtaisesti. Jokaisen kunnan osalta on käytetty jätelain ehtojen arvioinnissa samoja mittareita, joiden perusteella on arvioitu, täyttyykö kunnassa jätelain 35 §:n ja 37 §:n mukaiset ehdot.

Selvityksen yhteydessä on huomattu, että lähes jokaisessa kunnassa taajama-alueiden liittymisaste on kohtalaisen korkealla tasolla. Jätehuollon on kuitenkin toimittava koko kunnan alueella, joten jätelain ehtojen täyttymistä on tarkasteltu erityisesti maaseudun tilanteen mukaan. Arvioinnissa on hyödynnetty paikkatietotarkasteluista saatuja tietoja liittymisasteista ja perusmaksurekisterin pisteiden sijaintitietoja suhteessa nykyisiin tyhjennyspisteisiin. Lisäksi on vertailtu hintajakaumia suhteessa asumisen jakautumiseen kunnan erilaisten alueiden välillä (tehtyjen tyhjennysten perusteella). Mikäli hintajakauma noudattelee tyhjennyspisteiden sijoittumista erilaisten asumisrakenteiden alueille (taajama, kylä, pienkylä ja maaseutu), nähdään sen viittaavan siihen, että hinnoittelu perustuu todellisiin tyhjennyksistä aiheutuviin kustannuksiin. Yksittäisiä korkeampia

hintoja voi olla erinäisistä syistä, mutta jakauman tulisi noudatella aluerakenteen jakoa, jotta voidaan olla varmoja, että palveluita tarjotaan kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Kuntakohtaisen arvioinnin avuksi on asiantuntijatyönä määritetty kriteeristö, joka on tukenut jätelain ehtojen täyttymisen arvioimisessa (Taulukko 10). Yksistään kriteeristön perustella ei ole arvioitu jätelain ehtojen täyttymistä, vaan arvioinnissa on otettu huomioon myös hintajakaumat ja yritysten ilmoittamat toiminta-alueet.

Taulukko 10. Arviointikriteeristö kuntakohtaisen arvioinnin tueksi.

Arviointikriteeri	Hyvä	Kohtalainen	Huono
Liittymisaste	>85 %	75–84 %	<75 %
Perusmaksurekisterin piste kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä (vakituinen kiinteistö)			> 1 %
Perusmaksurekisterin piste kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä (vapaa-ajan kiinteistö)			> 5 %
Haja-asutusalueen liittymisaste	>75 %	74–67 %	< 66 %

Jätelain ehdot luotettavuudesta, kunnallisesta toimivuudesta ja alueellisesta kehittämisestä, ympäristö- ja terveysvaikutuksista sekä kokonaisuönteisyydestä on arvioitu koko tarkastelualueella kappaleissa 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, koska tarkastelua on ollut mahdoton kohdentaa yhden kunnan alueelle näiden ehtojen osalta.

Liittymättömyyden juurisyistä ei ole kunnittain tietoja. Tästä syystä kaikkien kuntien osalta ei ole voitu tehdä yksiselitteistä arvioita, täyttyvätkö jätelain ehdot. Liittymättömyyden syiden arvioimiseksi olisi tehtävä erillinen asukaskysely, joka ei sisältynyt tähän toimeksiantoon.

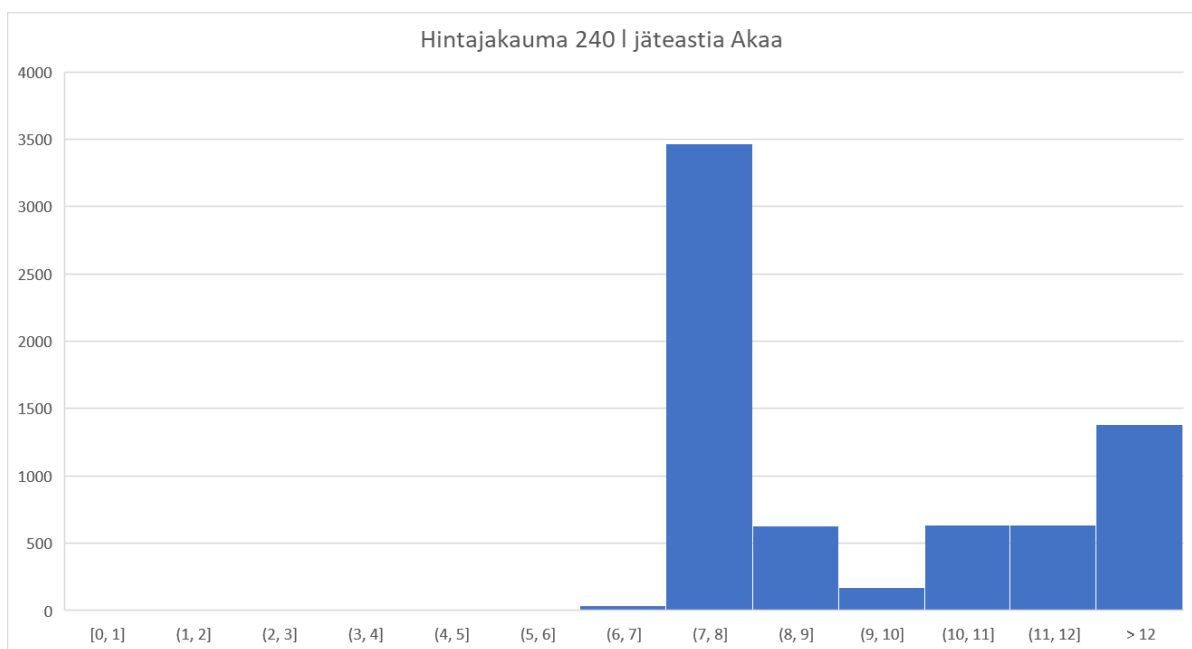
4.1 Akaa

Akaassa on kohtalainen liittymisaste (83 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituisten ja vapaa-ajan kiinteistöjen osalta ovat pääasiassa lähellä nykyisiä tyhjennyspisteitä. Alueella on kolme yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella. Näiden perusteella voidaan arvioida, että jätelain ehdot kattavuuden osalta täyttyvät.

Akaassa on kuitenkin maaseudun liittymisaste alhainen (63 %) (Taulukko 11). Hintajakauma alueella tehdyistä tyhjennyksistä ei ole looginen suhteessa erilaisten alueiden välillä tehtyihin tyhjennyksiin. Korkeampia, yli 12 euron, tyhjennyshintoja on noin 1 400 tyhjennyspisteessä (noin 1/3 osa), kun muuten valtaosa tyhjennyshinnoista on 7–8 euron suuruusluokassa (Kuva 4-1). Kuitenkin alle 10 % tyhjennyspisteistä sijaitsee maaseutumaisella alueella. Kun huomioidaan samalla maaseudun alhainen liittymisaste, ei voida tehdä selkeitä johtopäätöksiä siitä, onko maaseutumaisella alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 11. Akaan kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

AKAA						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	4094	3411	244	87	346	6
Täydentävissä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	646	336	74	25	190	21
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	5707	4159	439	188	854	67
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	83 %	90 %	72 %	60 %	63 %	40 %



Kuva 4-1. Akaan kunnan hintajakauma 240 l jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

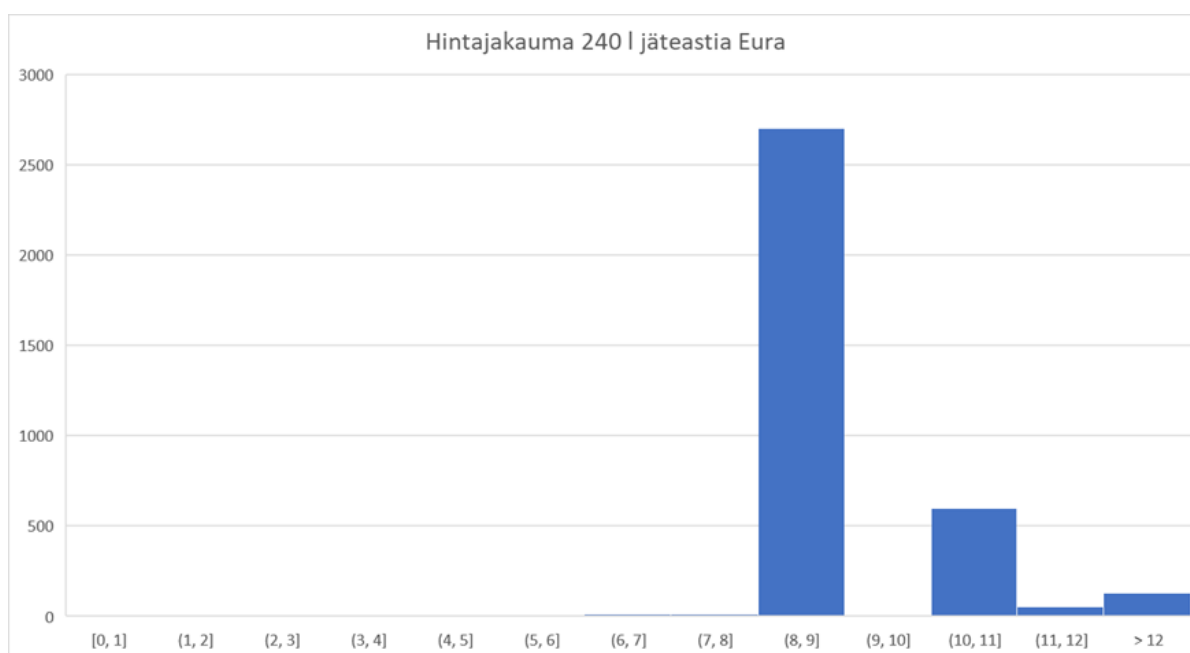
4.2 Eura

Eurassa on kohtalainen liittymisaste (81 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituisten kiinteistöjen osalta ovat pääasiassa lähellä nykyisiä tyhjennyspisteitä. Vapaa-ajan kiinteistöistä merkittävä osa on kaukana nykyisiä tyhjennyspisteitä (10,9 %). Lisäksi maaseudun liittymisaste on alhainen (62 %). Alueella on kuitenkin kolme yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella.

Hintajakauma vastaa hyvin aluerakennetta ja korkeampien hintojen osuus on pieni. Kuitenkin tyhjennys hinnoissa on jonkun verran korkeampia, lähes kolminkertaisia, tyhjennys hintoja keskiarvohintaan nähden. Samalla kun huomioidaan maaseudun alhainen liittymisaste, jää epäselväksi, onko kaikkialla Euran alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 12. Euran kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

EURA						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	4198	2592	700	109	750	47
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	0	0	0	0	0	0
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	5169	2811	867	136	1208	147
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	81 %	92 %	81 %	80 %	62 %	32 %



Kuva 4-2. Euran kunnan hintajakauma 240 l jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

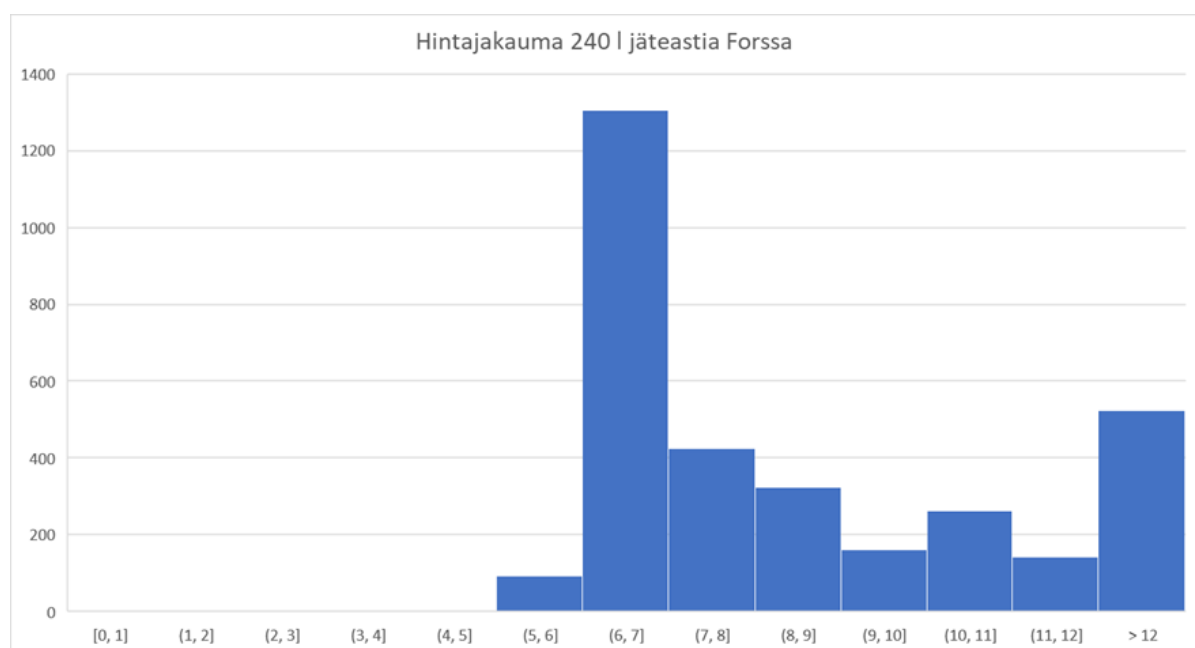
4.3 Forssa

Forssassa on korkea liittymisaste (87 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituisten ja vapaa-ajan kiinteistöjen osalta ovat pääasiassa lähellä nykyisiä tyhjennyspisteitä. Kyselyiden perusteella alueella on kaksi yritystä, jotka tarjoavat palveluita koko kunnan alueella. Kuitenkaan kaikki kuljetusyritykset eivät vastanneet kyselyihin. Kattavuus on liittymisasteen ja bufferitarkastelun perusteella hyvällä tasolla.

Maaseudulla on alhainen liittymisaste (64 %). Lisäksi korkeampien hintojen osuus (hintajakauma) on jonkun verran suurempi kuin mitä maaseutumaisella alueella olevien tyhjennyspisteiden. Lisäksi paikkaavan keräyksen osuus maaseutumaisella alueella on korkea (28 %). Selvityksen perusteella ei ole varmuutta liittymättömyyden juurisihin ja siihen, onko koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 13. Forssan kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

FORSSA						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	3518	2897	160	42	415	4
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	243	36	32	6	161	8
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	4318	3065	245	58	904	46
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	87 %	96 %	78 %	83 %	64 %	26 %



Kuva 4-3. Euran kunnan hintajakauma 240 l jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

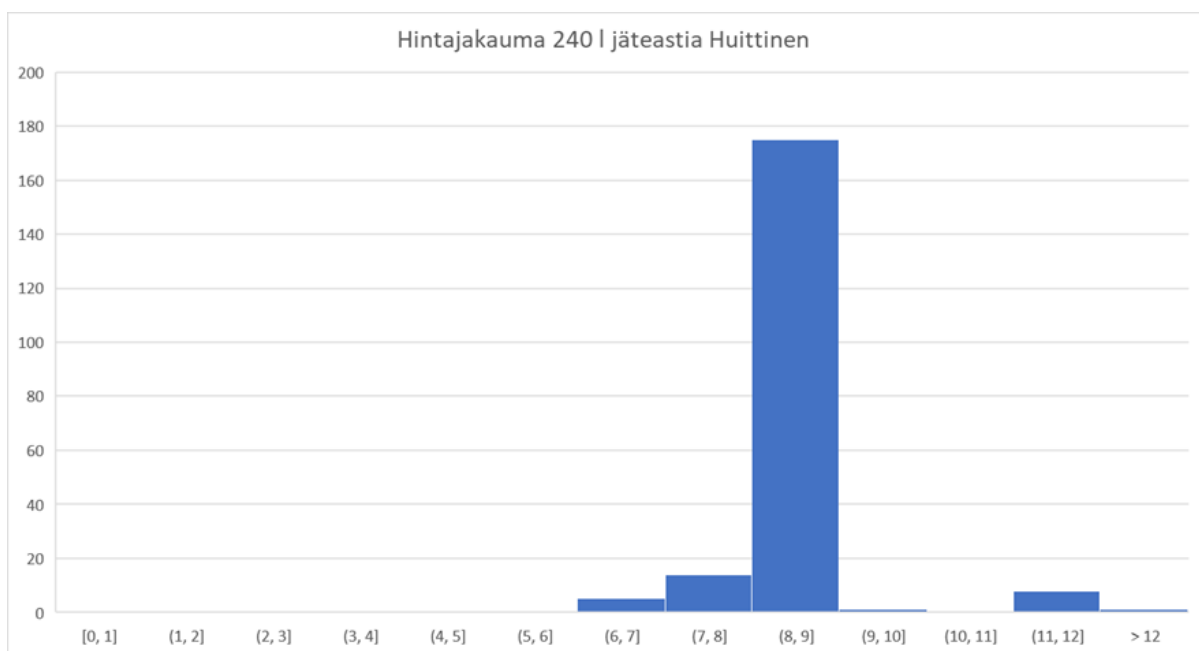
4.4 Huittinen

Huittisissa liittymisaste on kohtalainen (84 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituisten kiinteistöjen osalta ovat pääasiassa lähellä nykyisiä tyhjennyspisteitä. Vapaa-ajan kiinteistöistä merkittävä osa on kaukana nykyisiä tyhjennyspisteitä (9,3 %). Alueella on kuitenkin neljä yritystä, jotka ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella. Lisäksi maaseudulla liittymisaste on kohtuullinen (72 %), eikä paikkaavaa keräystä ole käytössä. Karttatarkastelun perusteella alueella ei ole selkeitä alueita, joissa ei tarjottaisi palveluita.

Huittisissa jätteiden tyhjennyshinnat ovat pääasiassa samalla tasolla, ja on vain yksittäisiä korkeampia hintoja (12 euron tasolla). Näiden tarkasteluiden perusteella voidaan olettaa, että alueella on tarjolla kattavasti jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 14. Huittisen kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

HUITTINEN						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	3137	1955	357	71	747	7
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	5	0	1	2	2	0
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	3754	2132	465	104	1044	12
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	84 %	92 %	77 %	70 %	72 %	58 %



Kuva 4-4. Huittisen kunnan hintajakauma 240 l jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

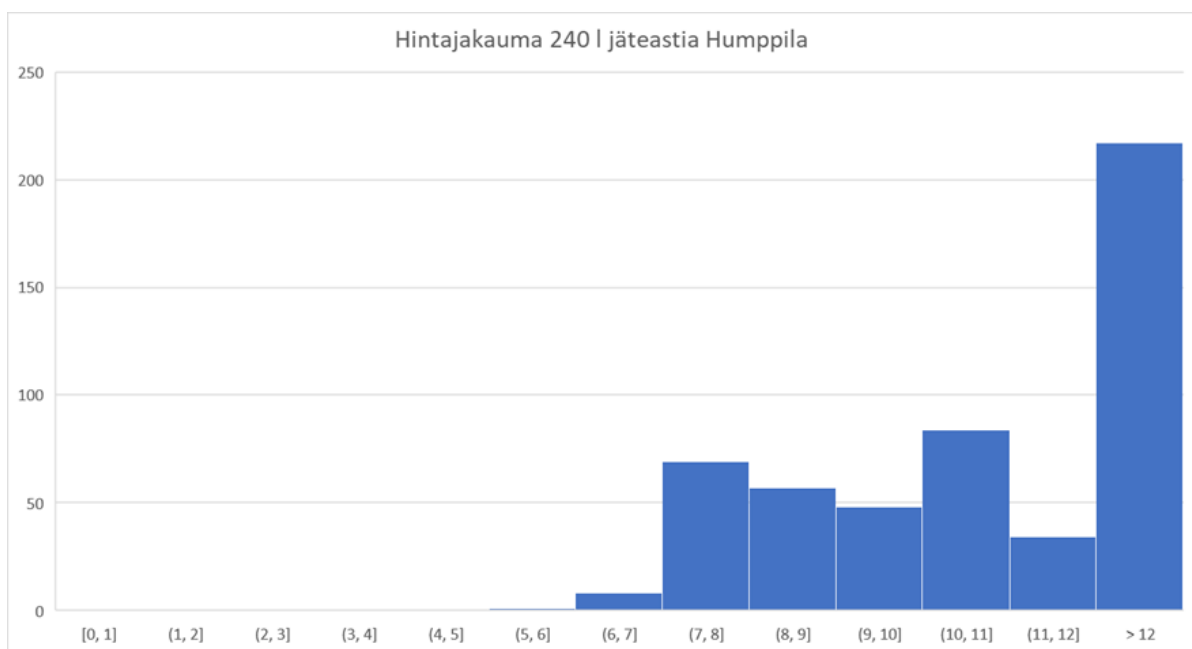
4.5 Humpmila

Humppilassa liittymisaste on alhainen (73 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituista (1,4 %) ja vapaa-ajan kiinteistöistä (6,4 %) ovat osin kaukana nykyisiä tyhjennyspisteitä. Maaseudun liittymisaste on kohtalaisen alhainen (65 %). Alueella on kaksi yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella.

Hintajakauman perusteella korkeampia hintoja on reilussa 200 tyhjennyspisteessä. Maaseudulla on tyhjennyspisteitä noin 250 kpl, joten korkeampia hintojen osuus noudattelee alueellista jakaumaa. Keskiarvallisesti tyhjennyshinnat ovat alueella korkeita verrattuna muihin alueen kuntiin. Selvityksen perusteella ei voida yksiselitteisesti todeta, onko koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 15. Humpvilan kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

HUMPPILA						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	752	414	48	35	249	6
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	152	52	11	3	83	3
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	1238	552	101	49	507	29
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	73 %	84 %	58 %	78 %	65 %	31 %



Kuva 4-5. Humpvilan kunnan hintajakauma 240 l jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

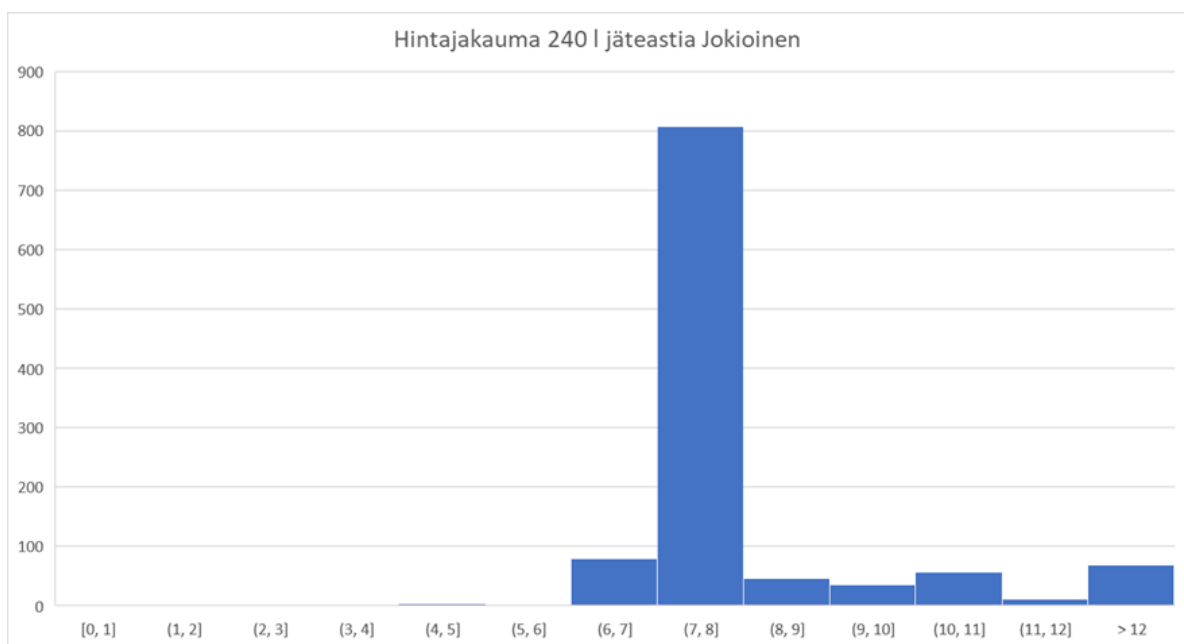
4.6 Jokioinen

Jokioisissa on korkea liittymisaste (87 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituisten ja vapaa-ajan kiinteistöjen osalta ovat pääasiassa lähellä nykyisiä tyhjennyspisteitä. Alueella on kaksi yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella. Maaseudulla liittymisaste on suhteellisen korkea (77 %).

Hintajakauman perusteella selvästi suurin osa tyhjennyshinnoista on samalla tasolla ja korkeampien hintojen osuus vähäinen. Selvityksen perusteella voidaan olettaa, että Jokioisissa on koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 16. Jokioisten kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

JOKIOINEN						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	1773	1025	293	64	391	0
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	86	21	21	1	43	0
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	2132	1101	380	86	564	1
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	87 %	95 %	83 %	76 %	77 %	0 %



Kuva 4-6. Jokioisten kunnan hintajakauma 240 l jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

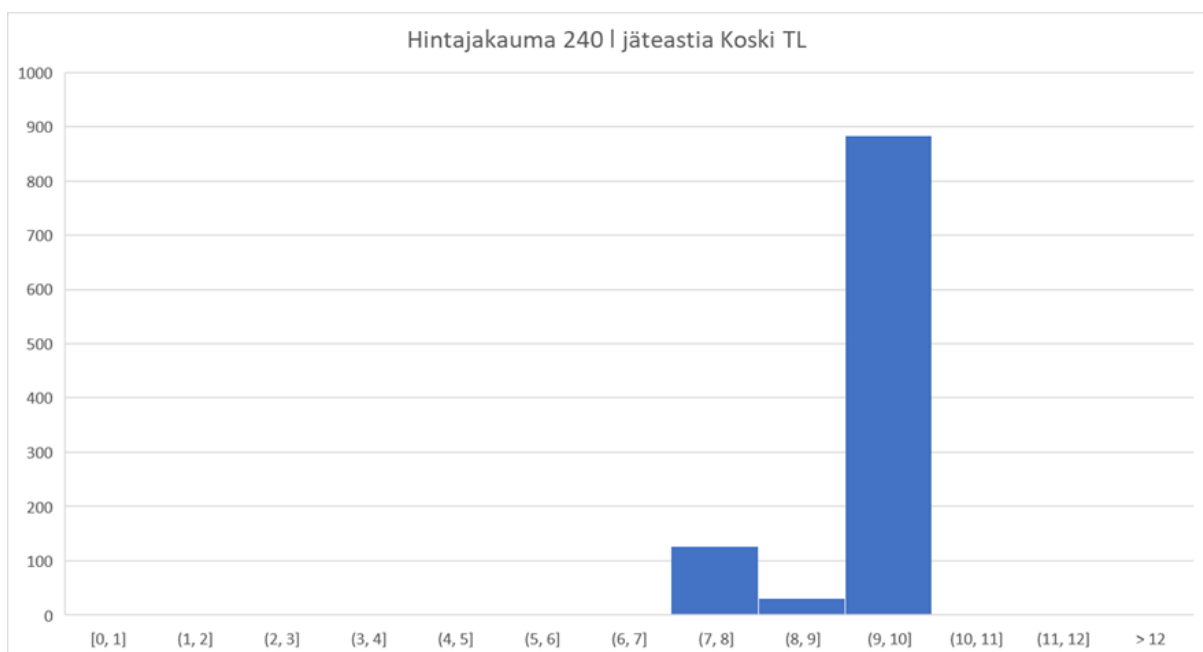
4.7 Koski TI

Koski TI:ssa on kohtuullinen liittymisaste (79 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituisten kiinteistöjen osalta ovat pääasiassa lähellä nykyisiä tyhjennyspisteitä. Vapaa-ajan kiinteistöistä merkittävä osa on kaukana nykyisiä tyhjennyspisteitä (5,3 %). Alueella on kolme yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella. Maaseudulla liittymisaste on kohtuullinen (70 %).

Hintajakauman perusteella selkeästi suurin osa tyhjennyshinnoista on samalla tasolla ja vain yksittäisiä korkeampia hintoja on käytössä. Paikkaavan keräyksen osuus on merkittävä maaseudulla. Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen on tuonut tietoon, että kunnassa on todennäköisesti alueita, joilla palvelua ei ole saatavilla. Selvityksen perusteella ei voida yksiselitteisesti todeta, onko koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin

Taulukko 17. Koski TI:n kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

KOSKI TI						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	827	383	107	8	328	1
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	116	14	30	1	71	0
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	1196	435	182	9	568	2
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	79 %	91 %	75 %	100 %	70 %	50 %



Kuva 4-7. Koski TI:n kunnan hintajakauma 240 I jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

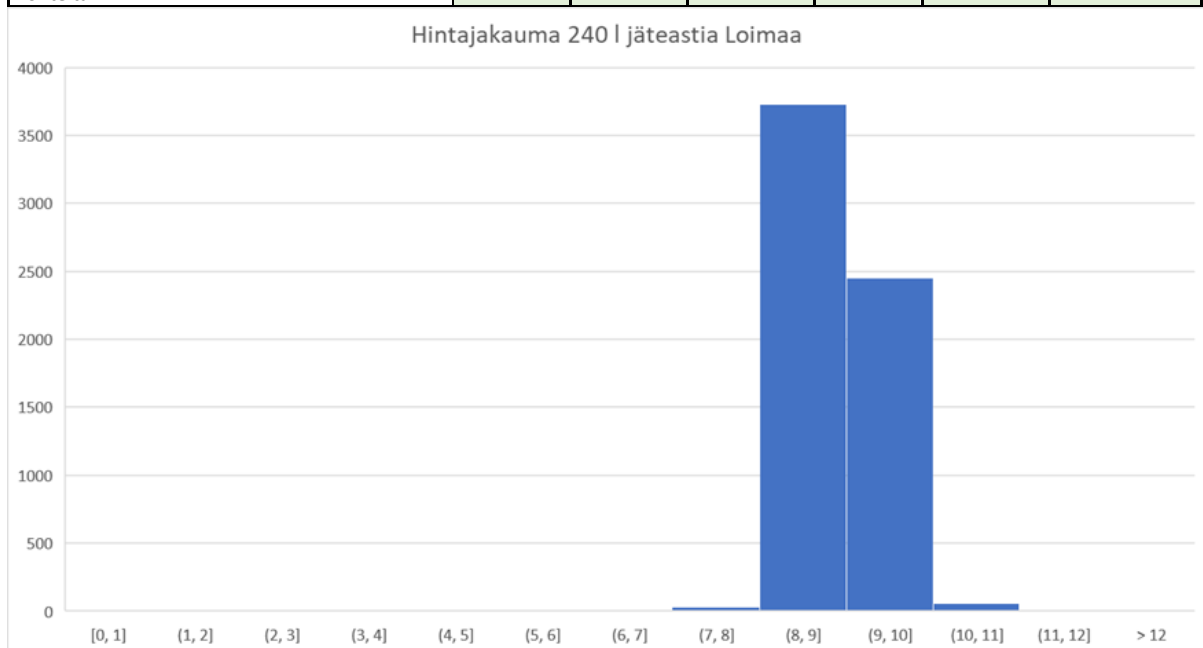
4.8 Loimaa

Loimaalla on kohtuullisen hyvä liittymisaste (84 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituisten ja vapaa-ajan kiinteistöjen osalta ovat pääasiassa lähellä nykyisiä tyhjennyspisteitä. Alueella on kolme yritystä, jotka ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella. Maaseudulla liittymisaste on suhteellisen korkea (78 %).

Hintajakauman perusteella selkeästi suurin osa tyhjennyshinnoista on samalla tasolla ja selkeästi korkeampia hintoja ei ole käytössä. Selvityksen perusteella voidaan olettaa, että Loimaalla on koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 18. Loimaan kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

LOIMAA						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	4959	2709	597	181	1453	19
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	399	65	68	20	237	9
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	6346	3128	788	223	2154	53
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	84 %	89 %	84 %	90 %	78 %	53 %



Kuva 4-8. Loimaan kunnan hintajakauma 240 l jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertayhennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

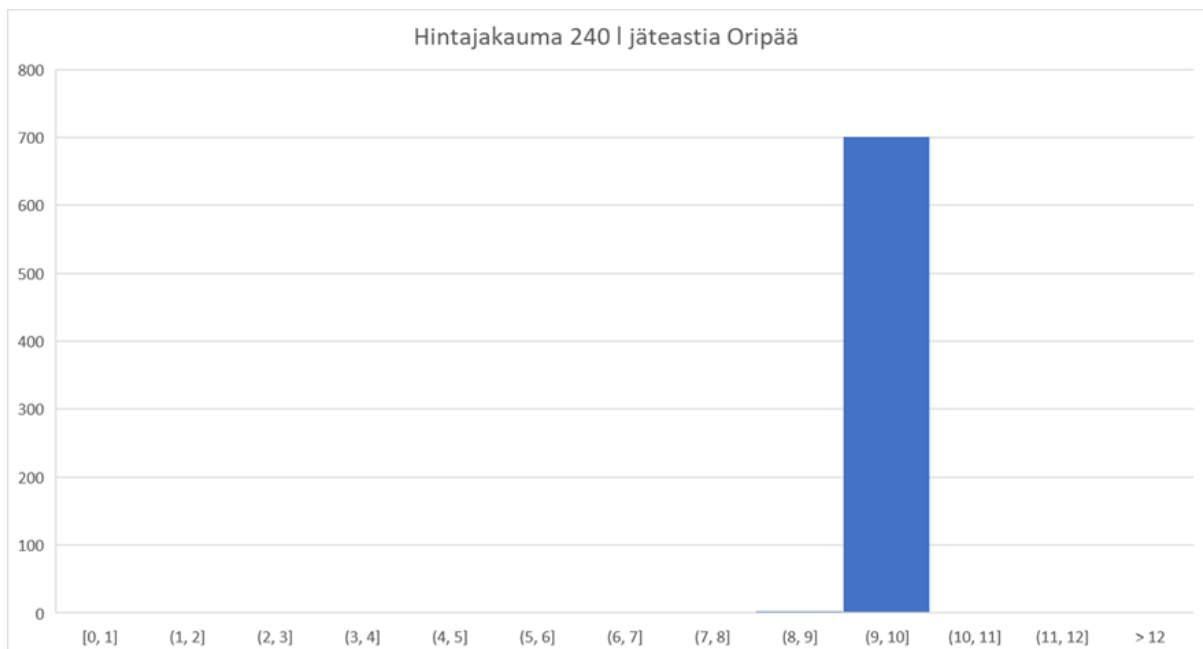
4.9 Oripää

Oripäässä on hyvä liittymisaste (89 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituisten ja vapaa-ajan kiinteistöjen osalta ovat pääasiassa lähellä nykyisiä tyhjennyspisteitä. Alueella on yksi yritys, joka on ilmoittanut tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella sekä kaksi yritystä osassa kuntaa. Maaseudulla liittymisaste on korkea (82 %).

Hintajakauman perusteella tyhjennyshinnat ovat pääasiassa samalla tasolla ja korkeampia hintoja ei ole käytössä. Selvityksen perusteella voidaan olettaa, että Oripäässä on koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 19. Oripään kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

ORIPÄÄ						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	543	259	74	13	196	1
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	25	6	4	2	13	0
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	641	269	96	18	256	2
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	89 %	99 %	81 %	83 %	82 %	50 %



Kuva 4-9. Oripään kunnan hintajakauma 240 l jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

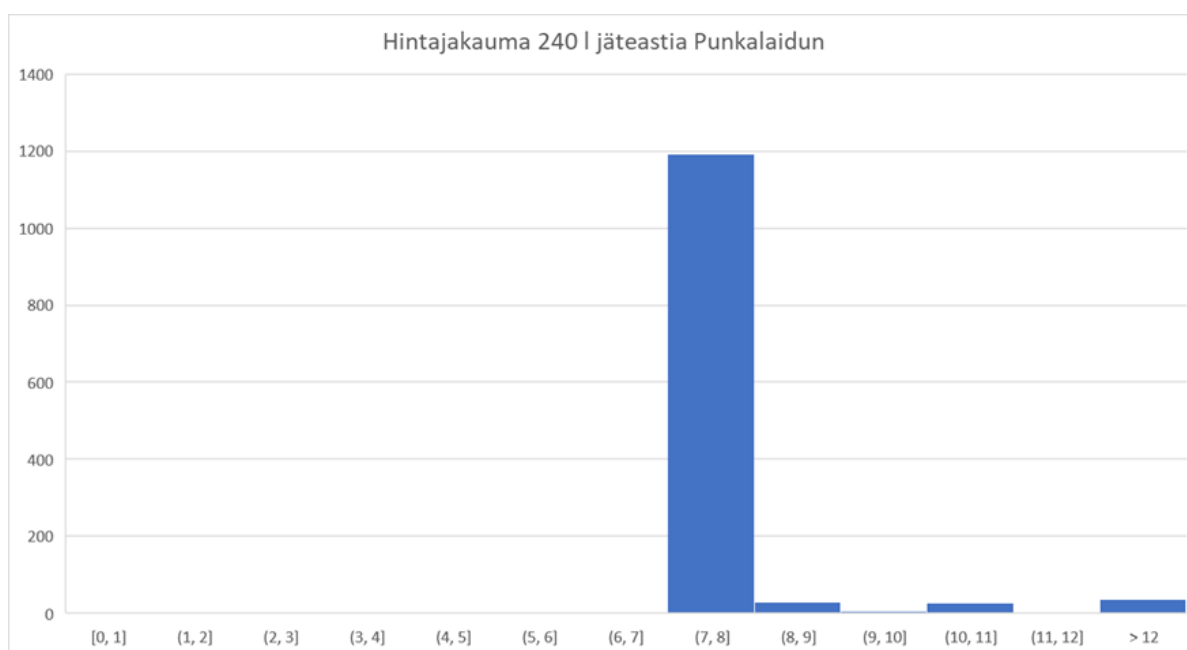
4.10 Punkalaidun

Punkalaitumella liittymisaste on alhainen (73 %). Perusmaksurekisterin vakituiset kiinteistöt ovat osin kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä (1,4 %). Maaseudun liittymisaste on kohtuullinen (68 %). Alueella on kaksi yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella. Paikkaavan keräyksen osuus on merkittävä maaseutualueella.

Hintajakauman perusteella alueen tyhjennyshinnat ovat pääasiassa samalla tasolla, ja on vain vähän yksittäisiä korkeampia hintoja. Liittymättömyyden juurisyitä ei ole selvityksessä saatu selville. Selvityksen perusteella ei voida yksiselitteisesti todeta, onko koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 20. Punkalaitumen kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

PUNKALAUDUN						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	931	304	178	23	421	5
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	414	42	80	4	265	23
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	1830	399	345	35	1007	44
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	73 %	87 %	75 %	77 %	68 %	64 %



Kuva 4-10. Punkalaitumen kunnan hintajakauma 240 I jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

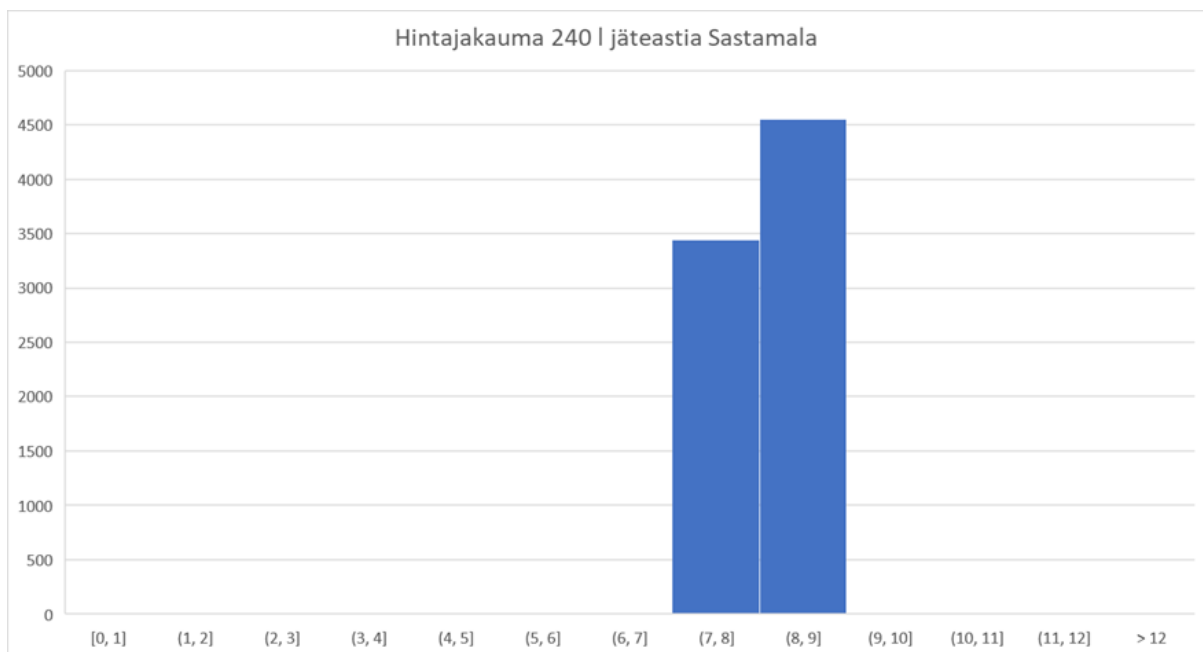
4.11 Sastamala

Sastamalassa on kohtuullinen liittymisaste (81 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituisten ja vapaa-ajan kiinteistöjen osalta ovat pääasiassa lähellä nykyisiä tyhjennyspisteitä. Alueella on kaksi yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella. Maaseudulla liittymisaste on kohtalainen (66 %).

Hintajakauman perusteella kaikki tyhjennyshinnat ovat kohtuullisella tasolla ja selkeästi korkeampia hintoja ei ole käytössä. Paikkatietotarkasteluiden perusteella alueella ei ole selkeitä alueita, joissa ei tyhjennyksiä tehtäisi. Selvityksen perusteella voidaan olettaa, että Sastamalassa on koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 21. Sastamalan kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

SASTAMALA						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	6720	3967	689	258	1764	42
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	626	108	74	38	383	23
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-aajan asunnot yhteensä (kpl)	9110	4421	1 025	393	3235	115
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	81 %	92 %	74 %	75 %	66 %	57 %



Kuva 4-11. Sastamalan kunnan hintajakauma 240 I jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

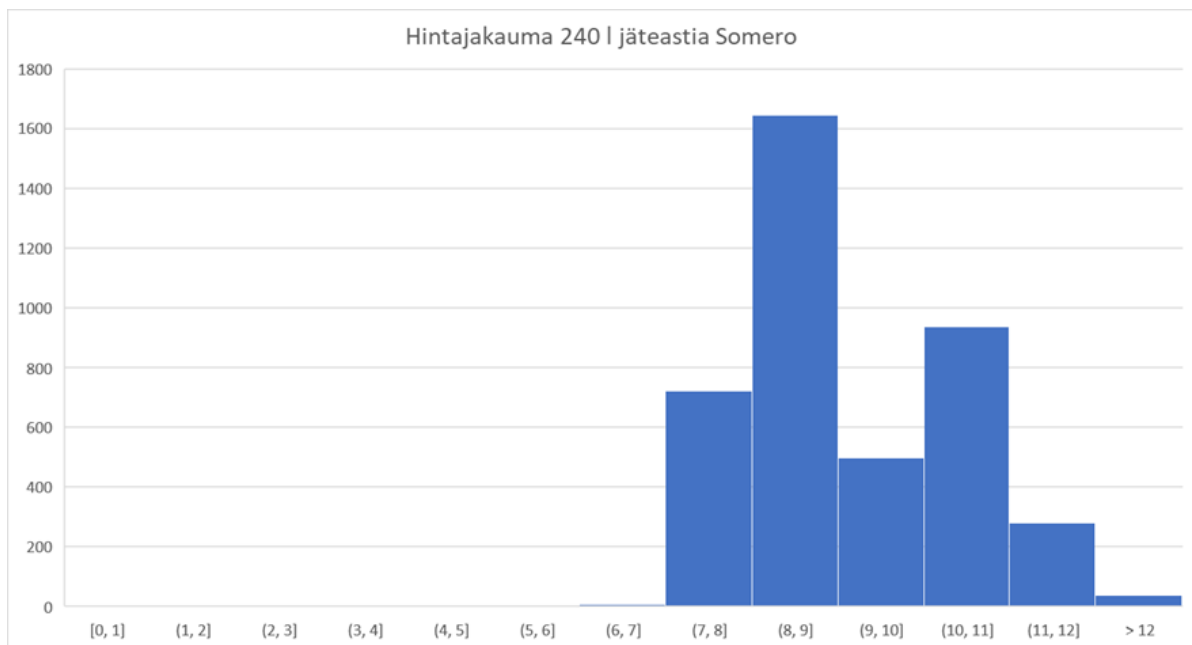
4.12 Somero

Somerolla liittymisaste on alhainen (66 %). Perusmaksurekisterin vakituiset kiinteistöt ovat osin kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä (1,7 %). Maaseudun liittymisaste on alhainen (61 %). Alueella on kaksi yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella. Paikkatietotarkastelun perusteella osassa kuntaa näyttäisi olevan alueita, joissa ei tehdä tyhjennyksiä muuten kuin paikkaavan keräyksen osalta.

Hintajakauma alueella on normaalijakauman mukainen ja selkeässä suhteessa kunnan aluerakenteiden tyhjennyspisteisiin. Liittymättömyyden juurisyitä ei ole selvityksessä saatu selville. Selvityksen perusteella ei voida yksiselitteisesti todeta, onko koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 22. Someron kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

SOMERO						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	2889	1135	346	225	1143	40
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	535	25	48	40	370	52
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	5151	1492	604	374	2480	201
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	66 %	78 %	65 %	71 %	61 %	46 %

**Kuva 4-12. Someron kunnan hintajakauma 240 I jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.**

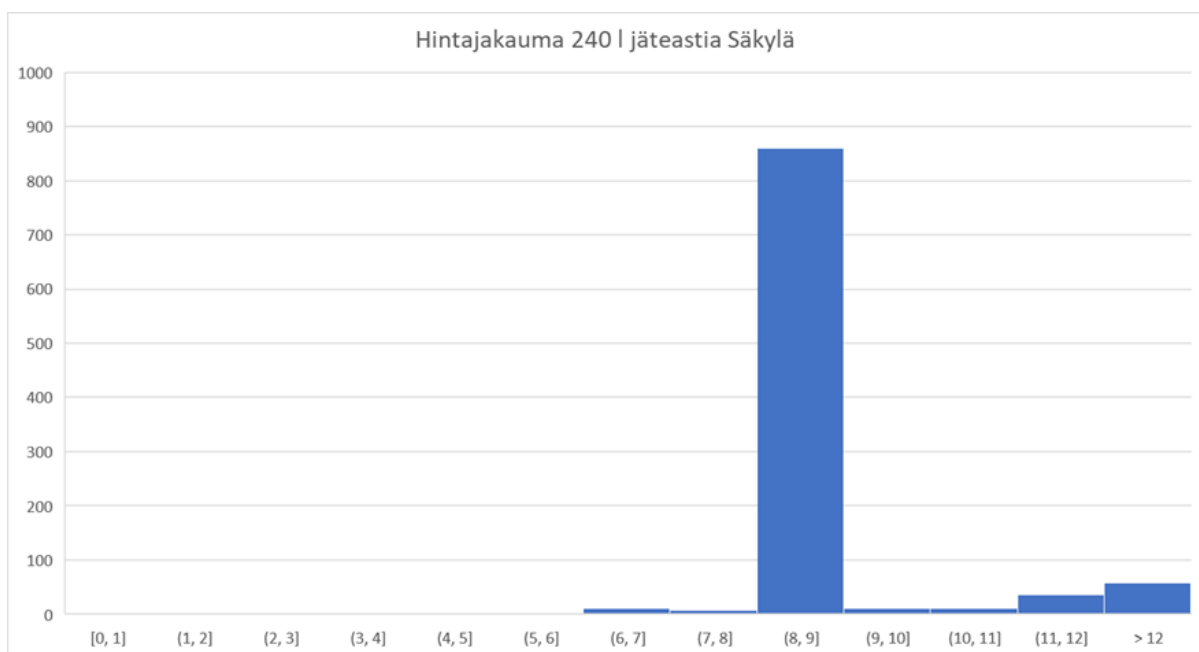
4.13 Säskylä

Säskylässä liittymisaste on alhainen (73 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituista (1,1 %) ja vapaa-ajan kiinteistöistä (12,9 %) ovat osin kaukana nykyisiä tyhjennyspisteitä. Maaseudun liittymisaste on alhainen (51 %). Alueella on kaksi yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella.

Hintajakauman perusteella suurin osa tyhjennyshinnoista on samalla tasolla, ja on vain kohtalaisen vähän korkeampia hintoja. Alueella on alueita, joissa vapaa-ajan asunnoille ei ole tehty tyhjennyksiä. Liittymättömyyden juurisyitä ei ole selvityksessä saatu selville, eikä selvityksen perusteella voida yksiselitteisesti todeta, onko koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 23. Säkylän kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

SÄKYLÄ						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	2481	1642	354	74	400	11
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	1	0	0	0	1	0
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	3389	1963	472	112	783	59
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	73 %	84 %	75 %	66 %	51 %	19 %



Kuva 4-13. Säkylän kunnan hintajakauma 240 I jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertytyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

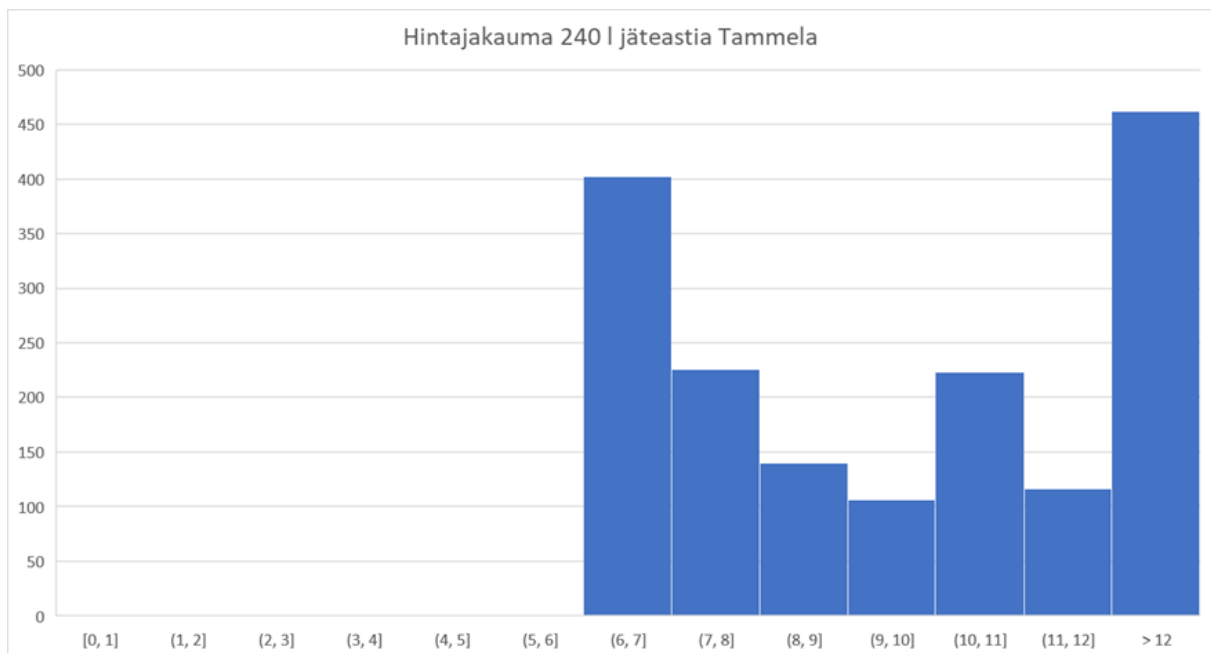
4.14 Tammela

Tammelassa liittymisaste on erittäin alhainen (58 %). Perusmaksurekisterin pisteet vapaa-ajan kiinteistöjen (6,3 %) osalta ovat osittain kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä. Maaseudun liittymisaste on erittäin alhainen (44 %). Alueella on kaksi yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella. Paikkaavan keräyksen osuus on merkittävä maaseutualueella.

Hintajakauman perusteella suuri osa tyhjennyshinnoista on korkealla tasolla (yli 12 euroa). Selvityksen perusteella Tammelan alueella jätehuollon toteuttaminen kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on haastavaa, mihin viittaa erittäin alhainen liittymisaste. Liittymättömiä kiinteistöjä on niin paljon, että voidaan todeta, ettei kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistä alueellista kehittämistä ja jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa.

Taulukko 24. Tammelan kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

TAMMELA						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	2455	893	644	88	756	74
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	537	32	131	19	324	31
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	5182	1078	1139	159	2440	366
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	58 %	86 %	68 %	67 %	44 %	29 %



Kuva 4-14. Tammelan kunnan hintajakauma 240 l jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

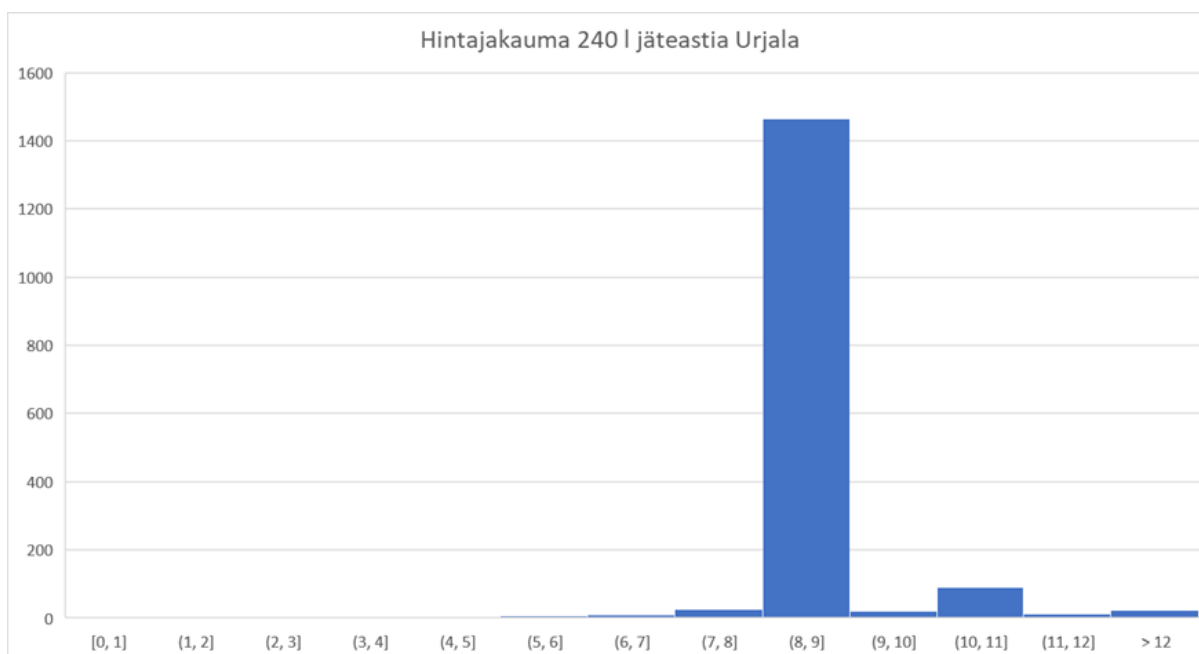
4.15 Urjala

Urjalassa on kohtuullinen liittymisaste (77 %). Perusmaksurekisterin pisteet vakituisten ja vapaa-ajan kiinteistöjen osalta ovat pääasiassa lähellä nykyisiä tyhjennyspisteitä. Alueella on kolme yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella. Maaseudulla liittymisaste on suhteellisen hyvä (71 %).

Hintajakauman perusteella selkeästi suurin osa tyhjennyshinnoista on samalla tasolla ja vain yksittäisiä korkeampia hintoja (yli 12 euroa) on käytössä. Selvityksen perusteella voidaan olettaa, että Urjalassa on koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 25. Urjalan kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

URJALA						
Liittymisaste	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	2203	671	322	123	1047	40
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	453	23	50	30	342	8
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	3459	758	470	195	1951	85
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	77 %	92 %	79 %	78 %	71 %	56 %



Kuva 4-15. Urjalan kunnan hintajakauma 240 I jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

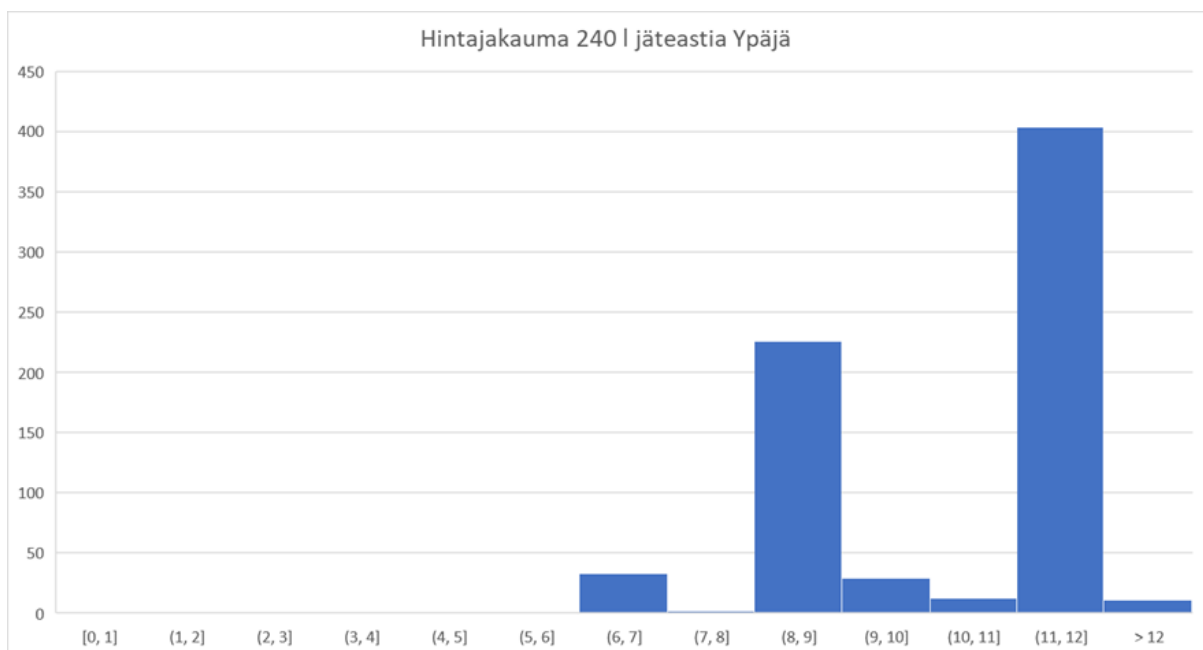
4.16 Ypäjä

Ypäjällä liittymisaste on alhainen (70 %). Perusmaksurekisterin vakituiset kiinteistöt ovat osin kaukana nykyisistä tyhjennyspisteistä (1,5 %). Maaseudun liittymisaste on alhainen (63 %). Alueella on kaksi yritystä, jotka ovat ilmoittaneet tarjoavansa palveluita koko kunnan alueella.

Hintajakauman perusteella alueen tyhjennyshinnat vaihtelevat melko paljon, mutta selkeästi korkeampien hintojen (yli 12 euroa) osuus on vähäinen. Liittymättömyyden juurisyitä ei ole selvityksessä selville. Selvityksen perusteella ei voida yksiselitteisesti todeta, onko koko kunnan alueella tarjolla jätehuollon kuljetuspalveluita kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Taulukko 26. Ypäjän kunnan jätehuoltoon liittymisasteet YKR-alueittain.

Liittymisaste	YPÄJÄ					
	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kiinteistöiden haltijoiden järjestämät tyhjennyspisteet yhteensä (kpl)	804	271	214	32	287	0
Täydentävässä keräyksessä olevat kiinteistöt (kpl)	113	27	33	11	41	1
Perusmaksurekisterin vakituisten ja vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	1310	333	379	69	522	7
Laskennallinen liittymisaste (%), jossa vertailtu tyhjennyspisteitä ja perusmaksurekisterin kohteita	70 %	89 %	65 %	62 %	63 %	14 %



Kuva 4-16. Ypäjän kunnan hintajakauma 240 l jäteastian hinnoista. Y-akselilla on tyhjennyspisteet ja X-akselilla kertatyhjennyksen hinta sisältäen jätteen käsittelymaksu.

4.17 Yhteenveto kuntakohtaisesta jätelain ehtojen täyttymisestä

Liittymisaste vaihteli kunnittain 58 prosentista 89 prosenttiin. Korkeimmat liittymisasteet olivat Oripäessä (89 %), Forssassa (87 %) ja Jokioisissa (87 %). Selkeästi alhaisin liittymisaste oli Tammelassa (58 %). Haja-asutusalueen liittymisaste vaihteli 44 prosentista 82 prosenttiin. Haja-asutusalueista korkeimmat liittymisasteet olivat Oripäessä (82 %), Loimaalla (78 %) ja Jokioisissa (77 %). Alhaisimmat haja-asutusalueen liittymisasteet olivat Tammelassa (44 %) ja Säkylässä (51 %).

Paikkaava keräys on käytössä muissa kunnissa paitsi Eurassa. Paikkaavan keräyksen osuus haja-asutusalueella on korkea Punkalaitumella (39 %), Akaalla (35 %) ja Tammelassa (30 %). Hintajakauma vastasi aluerakennetta tai oli normaalijakauman mukainen 11 kunnassa. Viidessä kunnassa hintajakauma ei ollut jakautunut samassa suhteessa kuin aluerakenne.

Seuraavassa taulukossa 27 on kuvattu kunnittain arvio jätelain ehtojen täyttymisestä. Selvityksen perusteella kuudessa kunnassa 16:sta jätelain (646/2011) mukaiset ehdot täyttyvät.

Taulukko 27. Jätelain täytyminen kunnittain.

Kunta	Jätelain ehtojen täytyminen kunnassa
Akaa	Ei varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä
Eura	Ei varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä
Forssa	Ei varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä
Huittinen	Jätelain ehdot täyttyvät
Humppila	Ei varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä
Jokioinen	Jätelain ehdot täyttyvät
Koski Tl	Ei varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä
Loimaa	Jätelain ehdot täyttyvät
Oripää	Jätelain ehdot täyttyvät
Punkalaidun	Ei varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä
Sastamala	Jätelain ehdot täyttyvät
Somero	Ei varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä
Säkylä	Ei varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä
Tammela	Jätelain ehdot eivät täyty
Urjala	Jätelain ehdot täyttyvät
Ypäjä	Ei varmuutta jätelain ehtojen täyttymisestä

5. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tarkastelu on tehty huomioiden viimeisin alueen jätteenkuljetusjärjestelmää koskeva korkeimman hallinto-oikeuden päätös (476/1/17) ja sen mukaiset vaatimukset arvioida jätelain mukaisten ehtojen täyttymistä riittävän kattavasti huomioiden eri alueiden ominaispiirteet, kuten keskustaajamia ja niitä ympäröiviä maaseutumaisia alueita, kiinteistöjen liittymisastetta ja kuljetusjärjestelmän vaikutus siihen sekä liikennevaikutuksia ja jätehuollon yleistä toimivuutta.

Jätelain ehtojen täytyminen tehtiin kuntakohtaisesti. Kuitenkin jätelain ehdot luotettavuudesta, kunnallisesta toimivuudesta ja alueellisesta kehittämisestä, ympäristö- ja terveysvaikutuksista sekä kokonaismyönteisyydestä on tarkasteltu koko tarkastelualueen osalta, koska kyseisiä ehtoja määrittäviä lähtöaineistoja ei saatu kuntakohtaisesti eikä myöskään arviointeja pystytty tekemään kuntakohtaisesti. Tehtyjen arviointien perusteella voidaan todeta, että nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain 35 §:n ja 37 §:n mukaiset vaatimukset seuraavissa kunnissa eri alueilla (taajama, kylä, pienkylä, maaseudun harva-asutus): Huittinen, Jokioinen, Loimaa, Oripää, Sastamala ja Urjala.

Selvityksessä tehtyjen arviointien ja saatujen lähtötietojen perusteella jätelain ehtojen täyttymisestä ei ole varmuutta seuraavissa kunnissa: Akaa, Eura, Forssa, Humppila, Koski Tl, Punkalaidun, Somero, Säkylä ja Ypäjä. Jätelain ehtojen täyttymistä on mahdollista varmentaa esimerkiksi erillisellä asukaskyselyllä.

Selvityksessä tehtyjen arviointien perusteella jätelain ehdot eivät täyty Tammelassa.

Selvitykseen ei saatu kattavasti kaikkia tarvittuja tietoja jätteenkuljetusyrityksiltä. Nämä tietopuutteet vaikuttivat osittain edellytysten täyttymisen arviointia. Tästä syystä jouduttiin mm. käyttämään edellisen selvityksen hintatietoja, joihin tehtiin indeksikorotus. Lisäksi on nähtävissä, että nykyisessä järjestelmässä tietopuutteet vaikeuttavat jätehuoltojärjestelmän alueellista kehittämistä. Tietopuutteet jätteenkuljetuksista ja tyhjennysväleistä hankaloittavat jätehuoltoviranomaisen työtä sekä lisäävät työmäärää. Tietoja saadaan myös viiveellä, mikä hankaloittaa jätehuollon seuranta- ja operatiivista toteuttamista.

Kiinteistön haltijan järjestämää kuljetusta arvioitiin edellytysten täyttymisen arvioinnin yhteydessä osa-alueittain. Huomioitavaa kuitenkin on, että kunta voi halutessaan siirtyä kunnallisen jätteenkuljetusjärjestelmään niin päätettäessä myös polttokelpoisen jätteen osalta. Kunnan järjestämän kuljetuksen osalta on nähtävissä etuja ja mahdollisuuksia, joita kiinteistön haltijan järjestämällä kuljetuksella on vaikea saavuttaa. Tällaisia etuja ovat:

- Keräys ja urakka-aluejako suunnitellaan kokonaisuutena kuljetusten kilpailuttamista varten. Sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta kaikki asiakaskiinteistöt liitetään palveluun joko kiinteistökohtaisen keräyksen asiakkuudella tai yhteiskeräyspisteiden käytön asiakkuudella.
- Syntypaikkalajitteluun perustuvan järjestelmän mitoittaminen, laajentaminen ja käsittelykapasiteetin varaaminen voidaan toteuttaa suunnitelmallisesti.
- Palvelun laatua valvotaan urakkasopimusten puitteissa asiakkaan puolesta ja urakoitsijaa voidaan palkita hyvästä suorituksesta yleisesti käytössä olevilla ns. bonusjärjestelmillä.
- Suomen Kiertovoiman (KIVO, ent. JLY) mukaan asiakkaiden kuljetushinnat ovat kunnan kilpailuttamissa kuljetuksissa noin 20–40 prosenttia edullisemmat kuin kiinteistönhaltijan järjestämässä kuljetuksessa. Tieto perustuu vuoden 2013 tutkimuskoosteeseen (tarkastelut mm. VATT, Suomen Kuntaliitto, Kiinteistöliitto ja useat jätetyhtiöt).
- Muun muassa asiakaspalvelun keskittäminen, syntypaikkalajittelun kokonaiskehittäminen sekä kannustinmallien ja uusien keräysmenettelyjen pilotointi- ja käyttöönotto mahdollistuvat tai ovat helpommin toteutettavissa. Ns. kaksoiskuljetusjärjestelmässä näiden asioiden edistäminen olisi rajoitetumpaa. Kaksoiskuljetusjärjestelmä muodostuisi sekalaisen yhdyskuntajätteen jäädessä kiinteistön haltijan järjestämäksi bio- ja pakkausjätteiden siirtyessä uudistetun lain mukaisesti kunnan järjestämiin kuljetuksiin.
- Kotitalouksien aseman kannalta: palvelun saamisen varmuus, edullisemmat kuljetushinnat, tasapuolisen kohtelun varmistaminen ja jäteneuvonnan sekä asiakaspalvelun keskittyminen
- Yritysten kannalta: Hyvin toteutettu kilpailutus voi antaa sekä pienille yrityksille mahdollisuuden laajentaa toimintaansa että uusille yrityksille aloittamismahdollisuuden.
- Viranomaistoiminnan kannalta: Osa tarvittavasta seurannasta, valvonnasta ja epäkohtiin puuttumisesta tapahtuu jo jätelaitoksen operatiivisen toiminnan yhteydessä. Lisäksi viranomaisten työmäärää keventyisi mm. kuljetustietojen lataamisen osalta sekä ilmoitusmenettelyn lisääntyessä.

LÄHTEET

Avoin data. 2022. YKR-aluejaot. Aineiston ylläpitäjä Suomen Ympäristökeskus SYKE. Saatavilla: <https://www.avoindata.fi/data/fi/dataset/ykr-aluejaot>

Forssan kaupungin jätelautakunnan jätehuoltomääräykset. Voimassa 1.1.2023 alkaen. Saatavilla: <https://www.lhj.fi/client/lhj/userfiles/jatehuoltomaaraykset-112023alkaen2145362917332973095.pdf>

HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut. Hallituksen esitys Eduskunnalle jätelaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2010/20100199.pdf>

Hokkanen, J., Rinne, T. & Mutanen, J. 2008. Järjestetyn jätteenkuljetuksen vaihtoehtojen vertailu. Saatavilla: http://vanha.jly.fi/oulu_n_jatehuolto_loppuraportti.pdf

Hämeenlinnan HaO 19.12.2016 t. 16/0587/2 (päättös).

Hämeenlinnan HaO 19.12.2016 t. 16/0594/2 (päättös).

Hämeenlinnan HaO 20.11.2017 t. 17/0495/2 (päättös).

Hämeenlinnan HaO 20.11.2017 t. 17/0496/2 (päättös).

KIVO. 2022. Jätehuolto ja kiertotalous [Verkkosivu]. [Viitattu 17.11.2022] Saatavilla: <https://kivo.fi/yymmarramme/jatehuolto-ja-kiertotalous/>

KHO 9.3.2018 t.1006

KHO 23.7.2018 t. 3566 (muu päätös).

KHO 23.7.2018 t. 3567 (muu päätös).

Mäenpää, O. Yleinen hallinto-oikeus (2017), s. 148–149.

Tilastokeskus. 2022. Tilastollinen taajama. Saatavilla: https://www.stat.fi/meta/kas/tilastoll_taaj.html

LIITE 1
KYSELY JÄTTEENKULJETUSYRITYKSILLE

2022 - Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n yhteistoiminta-alueen jätteenkuljetusjärjestelmäselvitys

Arvoisa vastaaja,

Ramboll Finland Oy tekee Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n yhteistoiminta-alueen jätelautakunnan toimeksiannosta selvitystä kiinteistönhaltijan järjestämän jätehuollon vaatimusten täyttymisestä (Jätelaki 35§ ja 37§) sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta. Selvitys kattaa Akaan, Euran, Forssan, Huittisten, Humppilan, Jokioisen, Kosken Tl, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Säkylän, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kunnat.

Selvityksessä tarkastellaan jätelain mukaisten vaatimusten täyttymistä. Jotta selvitys olisi objektiivinen ja luotettava käytämme hyväksi matemaattisia ja tilastollisia malleja, joilla voidaan kuvata kattavuutta, saavutettavuutta, kohtuullisuutta, syrjimättömyyttä, toimivuutta, terveys- ja ympäristövaikutuksia, kotitalouksien asemaa jne.

Analyysien tekemiseksi tarvitsemme todellista aineistoa tyhjennyspisteistä, niiden sijainnista, tyhjennysväleistä, tyhjennyshinnoista ja lisäksi Teidän näkemyksiä tarkasteltavien kriteerien toteutumisesta nykytilanteessa ja lähitulevaisuudessa.

Selvitys antaa mahdollisuuden kuljetusjärjestelmien ja jätehuollon objektiiviseen arviointiin. Sitä käytetään jätelautakunnan päättäessä jätteenkuljetusjärjestelmästä.

Kaikkia tietoja käsitellään ehdottoman luottamuksellisina. Yksittäisiä vastauksia sellaisenaan ei tulla esittämään yhdellekään konsultin ulkopuoliselle taholle. Vastaamalla tähän kyselyyn hyväksyt kaikkien annettujen tietojen hyödyntämisen selvityksen toteutuksen yhteydessä. Vastaukset hävitetään kun ne eivät ole enää selvityksen kannalta tarpeellisia.

Työstä Ramboll Finland Oy:ssä vastaa Juho Mäkelä (juho.makela@ramboll.fi) ja Essi Rännäli (essi.rannali@ramboll.fi, puh. 040 631 0234).

Pyydämme vastaukset 16.11.2022 mennessä.

1. Taustatiedot

Yritys	<input type="text"/>
Vastaajan nimi	<input type="text"/>
Rooli	<input type="text"/>
Sähköposti	<input type="text"/>
Puhelinnumero	<input type="text"/>

2. Missä alueilla tarjoatte jätteenkuljetuspalveluja sekalaisille yhdyskuntajätteille?

Akaa

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Eura

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Forssa

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Huittinen

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Humppila

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Jokioinen

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Koski TI

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Loimaa

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Oripää

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Punkalaidun

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Sastamala

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Somero

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Tammela

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Urjala

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

Ypäjä

Rastita miten tarjoatte jätteenkuljetuspalveluita eri kunnissa.

3. Jos tarjoatte tyhjennyspalveluita vain osassa kuntaa, erotelkaa kunnittain millä alueilla ette tarjoa palveluita.

Selvitys kattaa Akaan, Euran, Forssan, Huittisten, Humppilan, Jokioisen, Kosken TI, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Säkylän, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kunnat.

4. Kuinka monta henkilöä jätehuoltopalveluiden tuottaminen työllistää yrityksessänne kyselyn kohteena olevien kuntien alueella?

LIITE: Tekninen valiokunta 28.1.2025 / 10 §

Kuljetuksessa (hlö)	<input type="text"/>
Hallinnossa (hlö)	<input type="text"/>

5. Jos kuljetusjärjestelmä muuttuisi kyseisten kuntien alueella kunnan järjestämäksi jätteenkuljetusjärjestelmäksi, olisiko sillä vaikututa yrityksessänne työllisten määrään (henkilö/prosenttuaalinen muutos)?

6. Kuinka paljon teillä tulee ajokilometrejä vuodessa?

Ajokilometrit vuodessa (km)	<input type="text"/>
--------------------------------	----------------------

7. Kuinka paljon kuljetuskalustoa (kpl) teillä on?

EURO 6	<input type="text"/>
EURO 5	<input type="text"/>
EURO 4	<input type="text"/>
Kaasuautot	<input type="text"/>
Sähköautot	<input type="text"/>
Muut mitä?	<input type="text"/>

8. Tarvitaanko erityiskalustoa sekalaisen yhdyskuntajätteen keräämiseen joillain alueilla, jos tarvitaan niin missä?

9. Reklamaatioiden määrä ja syyt asiakkailtanne vuonna 2021.

10. Reklamaatioiden määrä ja syyt viranomaisilta vuonna 2021.

11. Reklamaatioiden määrä ja syyt Loimi-Hämeen jätehuollolle vuonna 2021.

12. Keräilyssä ja kuljetuksessa tapahtuneet onnettomuudet (työtapa- ja muut esim. liikenneonnettomuudet) vuonna 2021.

Omaisuuksivahinkojen
määrä (kpl)

Henkilövahinkojen
määrä (kpl)

13. Kuinka arvioitte erilaisten alueiden (mm. taajamat, kylät, pienkylät ja maaseudun harva-asutus) poikkeavan toisistaan jätteen laadun ja määrän suhteen?

14. Edellinen jätteenkuljetusjärjestelmäselvitys perustui vuoden 2018 tietoihin. Miten hintanne ovat muuttuneet vuodesta 2018?

15. Jätteenkuljetusjärjestelmäselvitys (Jätelaki 35 § ja 37§ kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot) edellyttää tyhjennyspistekohtaisia hintatietoja. Ehtojen kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä tarkastellaan arvioimalla jätehuollon hintatasoa ja sen vaihteluita sekä hinta-laatusuhteita ottaen huomioon jätteen haltijoiden yhdenvertainen oikeus saada tarvittavaa palvelua. Lisäksi pyydämme toimittamaan hintatietojen yhteydessä esimerkkilaskun. Lisää yhteystieto keneltä tietoja voi kysyä.

16. Onko teillä asiakkaita, joilla on jätehuoltomääräyksistä poikkeava jäteastian tyhjennysväli? Jos on, niin kuinka monta ja mistä poikkeamat johtuvat? Jätehuoltomääräysten mukaisesti pisin mahdollinen tyhjennysväli sekalaisella yhdyskuntajätteellä on 8 viikkoa, jos biojäte erilliskerätään tai kompostoidaan.

17. Onko teillä ollut viimeisen vuoden aikana asiakkaita, jotka eivät ole maksaneet laskua? Jos on ollut niin, kuinka monta tällaista tapausta ja miten toimitte tällaisten asiakkaiden suhteen?

18. Kuinka olette kehittäneet yrityksenne toimintaa viimeisen 5 vuoden aikana?

19. Vaikuttaako jätteenkuljetusjärjestelmä yhteistyöhön kuntien, yritysten ja viranomaisten kanssa? 28.1.2025 / 10 §

20. Muut avoimet kommentit Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n yhteistoiminta-alueen jätteenkuljetusjärjestelmään ja jätehuoltoon liittyen.

LIITE 2
KYSELY VIRANOMAISILLE

2022 - Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n yhteistoiminta-alueen jätteenkuljetusjärjestelmäselvitys

Arvoisa vastaaja,

Ramboll Finland Oy tekee Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n yhteistoiminta-alueen jätelautakunnan toimeksiannosta selvitystä kiinteistönhaltijan järjestämän jätehuollon vaatimusten täyttymisestä (Jätelaki 35§ ja 37§) sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta. Selvitys kattaa Akaan, Euran, Forssan, Huittisten, Humppilan, Jokioisen, Kosken TI, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Säskylän, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kunnat.

Selvityksessä tarkastellaan jätelain mukaisten vaatimusten täyttymistä. Jotta selvitys olisi objektiivinen ja luotettava käytämme hyväksi matemaattisia ja tilastollisia malleja, joilla voidaan kuvata kattavuutta, saavutettavuutta, kohtuullisuutta, syrjimättömyyttä, toimivuutta, terveys- ja ympäristövaikutuksia, kotitalouksien asemaa jne.

Analyysien tekemiseksi tarvitsemme todellista aineistoa tyhjennyspisteistä, niiden sijainnista, tyhjennysväleistä, tyhjennyshinnoista ja lisäksi Teidän näkemyksiä tarkasteltavien kriteerien toteutumisesta nykytilanteessa ja lähitulevaisuudessa.

Selvitys antaa mahdollisuuden kuljetusjärjestelmien ja jätehuollon objektiiviseen arviointiin. Sitä käytetään jätelautakunnan päättäessä jätteenkuljetusjärjestelmästä.

Kaikkia tietoja käsitellään ehdottoman luottamuksellisina. Yksittäisiä vastauksia sellaisenaan ei tulla esittämään yhdellekään konsultin ulkopuoliselle taholle. Vastaamalla tähän kyselyyn hyväksyt kaikkien annettujen tietojen hyödyntämisen selvityksen toteutuksen yhteydessä. Vastaukset hävitetään kun ne eivät ole enää selvityksen kannalta tarpeellisia.

Työstä Ramboll Finland Oy:ssä vastaa Heikki Savikko. Tarvittaessa ottakaa yhteyttä kaikkiin hankkeeseen liittyvissä asioissa häneen (heikki.savikko@ramboll.fi, puh. 040 124 1194) tai Essi Rännäliin (essi.rannali@ramboll.fi, puh. 040 631 0234).

Pyydämme vastaukset 15.8.2022 mennessä.

1. Vastaajan taustatiedot

Nimi

Organisaatio

Sevitys kattaa Akaan, Euran, Forssan, Huittisten, Humppilan, Jokioisen, Kosken TI, Loimaan Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Säskylän, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kunnat.

2. Onko alueita missä sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuspalveluita ei tarjota? Jos on niin miksi, missä ja kuinka paljon kiinteistöjä ja/tai asukkaita on kuljetuspalveluiden ulkopuolella?

3. Poikkeako kunnat tai alueet viranomaistehtävien hoitamisen kannalta? Jos poikkeaa niin miten?

4. Kuinka paljon käytätte vuosittain resursseja jätehuoltoon liittyen (henkilötyökuukausi)? Mihin resurssit kohdentuu?

5. Miten hyödynnätte jätelain 143 §:n mukaista rekisteriä jätteenkuljetuksista?

Sevitys kattaa Akaan, Euran, Forssan, Huittisten, Humppilan, Jokioisen, Kosken Tl, Loimaan Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Säskylän, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kunnat.

6. Antamienne reklamaatioiden ja huomautusten määrä ko. kuntien alueella toimiville jätteiden kuljetusyrityksille vuonna 2021. Kirjaa reklamaatioiden ja huomautusten määrä ja syy.

7. Aiheuttaako kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle? Jos aiheuttaa, niin miksi?

8. Vaikuttaako jätteenkuljetusjärjestelmä yhteistyöhön kuntien, yritysten ja viranomaisten kanssa?

9. Muut avoimet kommentit Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n yhteistyönä alueen jätehuoltoon liittyen. Käyt. 28.1.2025 / 10 §

LIITE 3
KYSELY JÄTELAITOKSILLE

2022 - Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n yhteistoiminta-alueen jätteenkuljetusjärjestelmäselvitys

Arvoisa vastaaja,

Ramboll Finland Oy tekee Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n yhteistoiminta-alueen jätelautakunnan toimeksiannosta selvitystä kiinteistönhaltijan järjestämän jätehuollon vaatimusten täyttymisestä (Jätelaki 35§ ja 37§) sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta. Selvitys kattaa Akaan, Euran, Forssan, Huittisten, Humppilan, Jokioisen, Kosken TI, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Säskylän, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kunnat.

Selvityksessä tarkastellaan jätelain mukaisten vaatimusten täyttymistä. Jotta selvitys olisi objektiivinen ja luotettava käytämme hyväksi matemaattisia ja tilastollisia malleja, joilla voidaan kuvata kattavuutta, saavutettavuutta, kohtuullisuutta, syrjimättömyyttä, toimivuutta, terveys- ja ympäristövaikutuksia, kotitalouksien asemaa jne.

Analyysien tekemiseksi tarvitsemme todellista aineistoa tyhjennyspisteistä, niiden sijainnista, tyhjennysväleistä, tyhjennyshinnoista ja lisäksi Teidän näkemyksiä tarkasteltavien kriteerien toteutumisesta nykytilanteessa ja lähitulevaisuudessa.

Selvitys antaa mahdollisuuden kuljetusjärjestelmien ja jätehuollon objektiiviseen arviointiin. Sitä käytetään jätelautakunnan päättäessä jätteenkuljetusjärjestelmästä.

Kaikkia tietoja käsitellään ehdottoman luottamuksellisina. Yksittäisiä vastauksia sellaisenaan ei tulla esittämään yhdellekään konsultin ulkopuoliselle taholle. Vastaamalla tähän kyselyyn hyväksyt kaikkien annettujen tietojen hyödyntämisen selvityksen toteutuksen yhteydessä. Vastaukset hävitetään kun ne eivät ole enää selvityksen kannalta tarpeellisia.

Työstä Ramboll Finland Oy:ssä vastaa Heikki Savikko. Tarvittaessa ottakaa yhteyttä kaikkiin hankkeeseen liittyvissä asioissa häneen (heikki.savikko@ramboll.fi, puh. 040 124 1194) tai Essi Rännäliin (essi.rannali@ramboll.fi, puh. 040 631 0234).

Pyydämme vastaukset 15.8.2022 mennessä.

1. Vastaajan taustatiedot

Nimi	<input type="text"/>
Rooli	<input type="text"/>
Organisaatio	<input type="text"/>
Sähköposti	<input type="text"/>
Puhelinnumero	<input type="text"/>

Sevitys kattaa Akaan, Euran, Forssan, Huittisten, Humppilan, Jokioisen, Kosken TI, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Säskylän, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kunnat.

2. Onko ko. kuntien alueella sellaisia alueita, joilla ei ole jätteenkuljetusta? Jos on niin missä, miksi ja kuinka paljon kiinteistöjä ja/tai asukkaita on kuljetuspalveluiden ulkopuolella?

3. Miten näette jätehuoltopalvelujenne muuttuvan, jos jätteiden kuljetusjärjestelmä muuttuu kunnan järjestämäksi ko. kuntien alueella?

4. Onko jätteenkuljetusjärjestelmän muodolla käsityksenne mukaan vaikutusta kiinteistöjen jätehuollon liittymisprosenttiin, kotitalouksien asemaan, yritysten tai viranomaisten toimintaan? Jos eroja on, mistä tämä mielestänne johtuu?

5. Olisiko jätteenkuljetusjärjestelmän muutoksella vaikutusta työllisyyteen teidän organisaatiossanne?

Sevitys kattaa Akaan, Euran, Forssan, Huittisten, Humppilan, Jokioisen, Kosken Tl, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Säskylän, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kunnat.

6. Teille tulleiden reklamaatioiden ja huomautusten määrä ko. kuntien alueella vuonna 2021. Kirjaa reklamaatioiden ja huomautusten määrä ja syy.

7. Antamienne reklamaatioiden ja huomautusten määrä ko. kuntien alueella toimiville jätteiden kuljetusyrityksille kiinteistön haltijan järjestämästä jätteiden kuljetuksesta vuonna 2021. Kirjaa reklamaatioiden ja huomautusten määrä ja syy.

Sevitys kattaa Akaan, Euran, Forssan, Huittisten, Humppilan, Jokioisen, Kosken Tl, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Someron, Säskylän, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kunnat.

8. Aiheuttaako kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle? Jos aiheuttaa, niin miksi?

9. Vaikuttaako kuljetusjärjestelmä jätteiden käsittelyyn ja etusijajärjestyksen toteutumiseen?

10. Minkä kuntien alueella on kunnan järjestämää paikkaavaa jätteenkeräysjärjestelmää? Minkä takia paikkaavaan jätteenkeräysjärjestelmään on päädytty?

11. Millaista yhteistyötä teette eri jätehuollon toimijoiden kanssa?

12. Vaikuttaako jätteenkuljetusjärjestelmä yhteistyöhön kuntien, yritysten ja viranomaisten kanssa?

13. Onko teillä suunniteltu uusia investointeja tai muuta jätehuollon kehitystä, mihin kuljetusjärjestelmällä on vaikutusta?

14. Muut avoimet kommentit Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n yhteistoiminta-alueen jätehuoltoon liittyen.

LIITE 4
BUFFERITARKASTELU KUNNITTAIN

Liite x – Bufferitarkastelu kunnittain

AKAA						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	4884	3990	320	122	451	1
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	4873	3990	320	122	440	1
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	11	0	0	0	11	0
Vakituisen asunnon osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,4 %	0,0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	823	169	119	66	403	66
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	782	169	119	66	374	54
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	41	0	0	0	29	12
Vapaa-ajan asunnon osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	4,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	7,1 %	18,1 %
EURA						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	4268	2766	762	118	619	3
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	4246	2766	762	118	598	2
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	22	0	0	0	22	1
Vakituisen asunnon osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,5 %	33,0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	901	45	105	18	589	144
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	803	45	105	18	528	107
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	98	0	0	0	61	37
Vapaa-ajan asunnon osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	10,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	10,3 %	25,7 %

Liite x – Bufferitarkastelu kunnittain

FORSSA						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	3708	3042	194	47	425	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	3695	3042	194	47	412	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	13	0	0	0	13	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,35 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,0 %	0,0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	610	23	51	11	479	46
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	595	23	51	11	465	45
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	15	0	0	0	14	1
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	2,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,29 %	2,1 %
HUITTINEN						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	3410	2086	401	94	829	3
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	3380	2086	401	94	799	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	30	0	0	0	30	3
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,87 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,6 %	100 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	344	46	64	10	215	9
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	312	46	63	10	189	4
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	32	0	1	0	26	5
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	9,3 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	12,1 %	55,5 %

Liite x – Bufferitarkastelu kunnittain

HUMPPILA						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	850	472	74	36	268	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	838	472	74	36	256	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	12	0	0	0	12	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	1,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,4 %	0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	388	80	27	13	239	29
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	363	80	27	13	228	15
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	25	0	0	0	11	14
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	6,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,6 %	48,2 %

JOKIOINEN						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	1814	1057	305	71	381	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	1812	1057	305	71	379	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	2	0	0	0	2	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,5 %	0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	318	44	75	15	183	1
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	311	44	75	15	177	0
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	7	0	0	0	6	1
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä	2,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,2 %	100 %

Liite x – Bufferitarkastelu kunnittain

JOKIOINEN						
tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta						

KOSKI TL						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	895	404	110	8	373	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	889	404	110	8	367	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	6	0	0	0	6	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,6 %	0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	301	31	72	1	195	2
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	285	31	72	1	181	0
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	16	0	0	0	14	2
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	5,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	7,1 %	100 %

LOIMAA						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	5228	2968	605	160	1495	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	5181	2968	604	160	1449	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	47	0	1	0	46	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,89 %	0,0 %	0,16 %	0,0 %	3,1 %	0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	1118	160	183	63	659	53
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	1065	160	183	63	610	49
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	53	0	0	0	49	4

Liite x – Bufferitarkastelu kunnittain

LOIMAA						
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	4,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	7,4 %	7,5 %

ORIPÄÄ						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	498	247	60	15	176	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	494	247	60	15	172	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	4	0	0	0	4	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,3 %	0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	143	22	36	3	80	2
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	139	22	36	3	77	1
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	4	0	0	0	3	1
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	2,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,8 %	50,0 %

PUNKAL Aidun						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	1133	353	207	26	547	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	1116	353	207	26	530	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	17	0	0	0	17	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	1,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,1 %	0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	697	46	138	9	460	44
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	669	46	138	9	435	41

Liite x – Bufferitarkastelu kunnittain

PUNKALOIDUN						
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	28	0	0	0	25	3
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	4,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,4 %	6,8 %

SASTAMALA						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	6537	4141	703	248	1441	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	6506	4141	703	248	1410	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	31	0	0	0	31	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,47 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,15 %	0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	2573	280	239	145	1794	115
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	2449	280	239	145	1696	89
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	124	0	0	0	98	26
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	4,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,5 %	22,6 %

SOMERO						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	3120	1413	381	227	1094	5
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	3066	1413	381	227	1041	4
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	54	0	0	0	53	1
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	1,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,8 %	20 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	2031	79	223	147	1386	196

Liite x – Bufferitarkastelu kunnittain

SOMERO						
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	1940	79	223	147	1320	171
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	91	0	0	0	66	25
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	4,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,7 %	12,7 %

SÄKYLÄ						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	2639	1784	402	80	371	2
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	2611	1777	402	80	350	2
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	28	7	0	0	21	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	1,1 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %	5,6 %	0,0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	750	179	70	32	412	57
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	653	179	70	32	333	39
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	97	0	0	0	79	18
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	12,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	19,1 %	31,6 %

TAMMELA						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	2258	972	608	78	596	4
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	2237	972	608	78	575	4
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	21	0	0	0	21	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,93 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,5 %	0,0 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue

Liite x – Bufferitarkastelu kunnittain

TAMMELA						
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	2924	106	531	81	1844	362
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	2738	106	531	81	1738	282
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	186	0	0	0	106	80
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	6,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,7 %	22,1 %

URJALA						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	1800	691	266	97	746	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	1784	691	266	97	730	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	16	0	0	0	16	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,89 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,1 %	0,0 %

Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	1659	67	204	98	1205	85
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	1614	67	204	98	1178	67
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	45	0	0	0	27	18
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	2,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,2 %	21,2 %

YPÄJÄ						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	948	305	273	37	333	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	934	305	273	37	319	0
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	14	0	0	0	14	0
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	1,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,2 %	0,0 %

Liite x – Bufferitarkastelu kunnittain

Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	362	28	106	32	189	7
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	346	28	106	32	178	2
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	16	0	0	0	11	5
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	4,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,8 %	71,4 %

KOKO ALUE						
Perusmaksurekisterin vakituinen asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vakituiset asunnot yhteensä (kpl)	43990	26691	5671	1464	10145	19
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen piste (kpl)	43662	26684	5670	1464	9827	17
Vakituiset asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen pisteitä (kpl)	328	7	1	0	318	2
Vakituisten asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen pisteistä	0,75 %	0,03 %	0,02 %	0,00 %	3,24 %	11,76 %
Perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunto	Yhteensä	Taajama	Kylä	Pienkylä	Maaseutu	YKR-alueen ulkopuolinen alue
Kaikki perusmaksurekisterin vapaa-ajan asunnot yhteensä (kpl)	15941	1404	2243	744	10332	1218
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä on 500 m säteellä vähintään yksi tyhjennyspiste tai täydentävän keräyksen alue (kpl)	15063	1404	2242	744	9707	966
Vapaa-ajan asunnot, joiden ympärillä ei ole 500 m säteellä tyhjennyspisteitä tai täydentävän keräyksen aluetta (kpl)	878	0	1	0	625	252
Vapaa-ajan asuntojen osuus (%) kiinteistöistä, jotka eivät ole 500 m säteellä nykyisistä tyhjennyspisteistä tai täydentävän keräyksen alueesta	5,83 %	0,00 %	0,04 %	0,00 %	6,44 %	26,09 %

Vastaanottaja

Forssan kaupungin jätelautakunta

Asiakirjatyyppi

Raportti

Päivämäärä

29.11.2024

Forssan kaupungin jätelautakunta

Sekajätteen käsittely- ja kuljetuskustannukset sekä asukastyytyväisyys

Forssan kaupungin jätelautakunta

Sekajätteen kuljetuskustannukset ja asukastyytyväisyyskysely

Projekti **Sekajätteen käsittely- ja kuljetuskustannukset sekä asukastyytyväisyys**
Projekti nro **82475**
Vastaanottaja **Forssan kaupungin jätelautakunta**
Asiakirjatyyppi **Raportti**
Päivämäärä **29.11.2024**
Laatija **Jade Skog**
Tarkastaja **Venla Viskari**
Hyväksyjä

Ramboll
Niemenkatu 73
15140 LAHTI

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://www.ramboll.com/fi-fi/>

Sisältö

1.	Johdanto	2
2.	Työn toteutusmenetelmät	2
2.1	Asukaskysely	2
2.2	Yrityskysely	3
3.	Asukaskyselyn tulokset	3
3.1	Perustiedot	3
3.2	Kiinteistöiltä erilliskerätyt jätejakeet ja jäteastioiden tyhjennysväli	4
3.3	Asukastyytyväisyys	7
3.4	Jätteenkuljetusyrityksen kilpailutus ja valintakriteerit	9
3.5	Palveluiden hintataso	11
3.6	Vapaa-ajan kiinteistöjä koskevat vastaukset	13
3.7	Muut asiat	15
4.	Yrityskyselyn tulokset	16
4.1	Perustiedot	16
4.2	Jäteastioiden tyhjennysvälit	16
4.3	Jätehuoltopalveluiden hinnoittelu ja laskutus	18
4.4	Muut asiat	20
5.	Yhteenveto	21

Liite 1: Asukastyytyväisyyskysely -lomake

Liite 2: Yrityskysely, kysymykset

1. Johdanto

Forssan kaupungin jätelautakunta toimii kuntien yhteisenä jätelain (646/2011) 23 §:n mukaisena jätehuoltoviranomaisena. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski TL, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pois lukien Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säskylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä (Kuva 1).



Kuva 1. Forssan jätelautakunnan yhteistoiminta-alue.

Ramboll on laatinut Forssan kaupungin jätelautakunnan toimeksiannosta jätelain 35 § ja 37 § mukaiset jätteenkuljetusjärjestelmäselvitykset vuosina 2019 ja 2023. Vuonna 2023 tehdyn selvityksen tavoitteena oli saada lautakunnan käyttöön sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmää koskeva kuljetusjärjestelmäselvitys, jota lautakunta voi käyttää tukena päättäessään kuljetusjärjestelmästä (jätelaki 35 § ja 37 §).

Sekajätteen käsittely- ja kuljetuskustannukset sekä asukastyytyväisyys toteutettiin lisäselvityksenä, jonka tavoitteena oli selvittää toimialueen hintatasoa sekajätteen osalta tarkemmin kuin 2023 valmistuneessa kuljetusjärjestelmäselvityksessä oli saatavilla. Lisäksi haluttiin selvittää, onko asukkaiden jätelaskuissa eroteltu jätteen käsittelyn ja kuljetuksen hinta.

2. Työn toteutusmenetelmät

2.1 Asukaskysely

Forssan kaupungin jätelautakunnan alueen kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen edellytysten toteutumista kartoitettiin asukastyytyväisyyskyselyllä, jonka sisällöstä päätettiin yhdessä jätelautakunnan kanssa. Kysely lähetettiin 1300 kotitaloudelle. Kyselyt lähetettiin satunnaisotannalla poimituille pientaloasukkaille sekä rivi- ja kerrostaloasukkaille. Asukastyytyväisyyskyselystä lähetettiin yksi muistutuskirje. Kysely on esitetty liitteessä 1. Kysely lähetettiin suomenkielisenä ja siihen oli mahdollista vastata joko sähköisesti tai kirjallisesti. Vastauksia saatiin 515 kpl, jolloin vastausprosentti oli noin 40 %.

Kyselyn kysymykset 1–8 ja 22 oli tarkoitettu kaikille vastaajille ja kysymykset 9–21 pelkästään pientaloasukkaille. Kysymykset 23–31 oli tarkoitettu vapaa-ajan kiinteistöjen omistajille. Vastaajista 315 oli pientaloasukkaita ja 42 omisti vapaa-ajan kiinteistön.

2.2 Yrityskysely

Forssan kaupungin jätelautakunnan alueen sekajätteen käsittely- ja kuljetuskustannuksia kartoitettiin yrityskyselyllä. Kyselyjen sisällöstä sekä kyselyyn vastaavista tahoista päätettiin yhdessä Forssan kaupungin jätelautakunnan kanssa. Kyselyt laadittiin Webropol -kyselyohjelmalla, ja se toimitettiin sähköisesti 13 selvitysalueella toimivalle jätteenkuljetusyritykselle. Vastauksia saatiin 9 kpl, jolloin vastausprosentti oli 69 %.

3. Asukaskyselyn tulokset

3.1 Perustiedot

Asukaskyselyyn saatiin vastauksia yhteensä 515 kpl. Alla olevasta kuvaajasta (Kuva 2) nähdään, että vastaukset jakautuivat tasaisesti kaikkien toimialueen kuntien välille. Tarkastelun kohteena oli kaikki toimialueen kunnat (16 kuntaa) ja kyselyyn saaduista vastauksista 5–7 % oli kustakin kunnasta.



Kuva 2. Kyselyn vastauksien jakauma eri kuntien välillä.

Kyselyn vastaajista 55 % ilmoitti asuvansa taajamassa ja 45 % haja-asutusalueella (Kuva 3).



Kuva 3. Kyselyn vastauksien jakauma haja-asutusalueen ja taajaman välillä.

Vastauksista 62 % koski omakotitaloa ja 38 % kerros- tai rivitaloa (Kuva 4). Lisäksi saatiin 42 vastausta vapaa-ajan asuntoja koskien. Vapaa-ajan asuntoja koskevat vastaukset on käsitelty luvussa 3.6.



Kuva 4. Omakotitaloasujien ja kerros-/rivitaloasujien osuudet vakituksia asuntoja koskevista vastauksista.

3.2 Kiinteistöiltä erilliskerätyt jättejakeet ja jäteastioiden tyhjennysväli

Kyselyssä kysyttiin, minkä jätteiden erilliskeräys vastaajien kiinteistöllä on. Vastausten mukaan omakotitaloissa oli erilliskeräys lähinnä pelkälle sekajätteelle (305 kpl vastausta) (Kuva 5). Vastaajista 9 kpl ilmoitti kiinteistöllä olevan lisäksi biojätteen erilliskeräys. Biojätteen erilliskeräys (tai kotikompostointi) on tullut pakolliseksi kaikissa yli 10 000 asukkaan taajamissa alkaen

heinäkuussa 2024. Kysely toteutettiin ennen kuin velvoite astui voimaan. Omakotitaloasujat eivät ilmoittaneet muiden jakeiden erilliskeräystä kiinteistöllään.



Kuva 5. Omakotitalossa asuvilla vastaajilla olevat erilliskeräykset.

Kerros- ja rivitaloissa kerättiin melko kattavasti kaikkia kyselyssä huomioituja jakeita, eli sekajätettä, biojätettä, kartonkipakkauksia, muovipakkauksia, lasia ja metallia (Kuva 6). Ilmoitetut ”muut jättejakeet” koostuivat lähinnä paperinkeräyksestä. Lisäksi yksi kerrostalossa asuva vastaaja ilmoitti, että heillä on erilliskeräys puutarhajätteelle.



Kuva 6. Kerros- tai rivitalokiinteistöillä erilliskerättävät jakeet.

Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella kiinteistön jäteastian tyhjennysväli on taajamassa kesäaikana 2 viikkoa ja talviaikana 4 viikkoa. Haja-asutusalueella tyhjennysväli on ympäri vuoden 4 viikkoa. Mikäli kiinteistöllä syntyvät biojätteet kompostoidaan tai erilliskerätään, voidaan

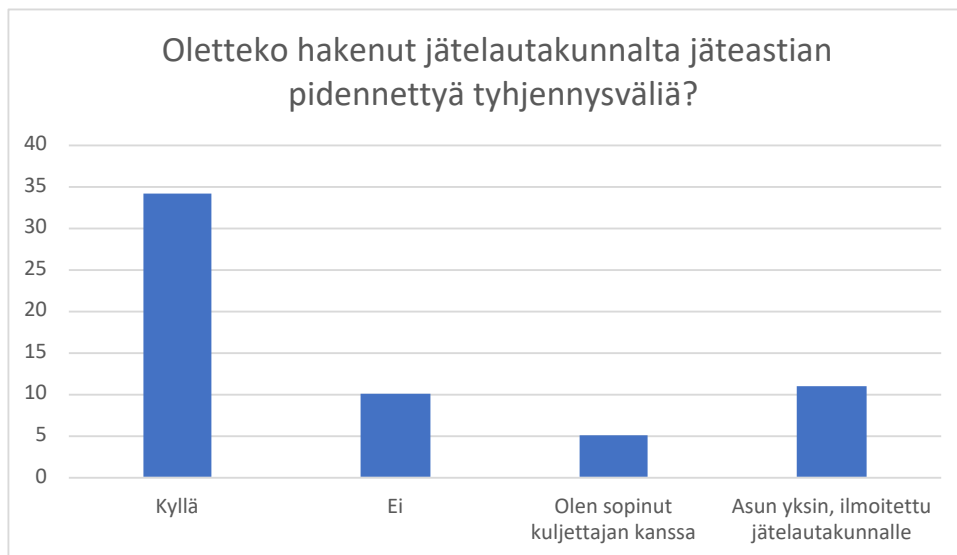
jäteastian tyhjennysväliä pidentää hakemuksella 12 viikkoon. Tyhjennysvälin pidennyshakemuksen voi jättää jätelautakunnan sivuilla.¹

Omakotitaloissa asuvien vastaajien yleisin sekajätteen tyhjennysväli oli 4 viikkoa (159 kpl), toiseksi yleisin 2 viikkoa (Kuva 7). Muiksi tyhjennysväleiksi (66 kpl) ilmoitettiin 8 tai 12 viikkoa.



Kuva 7. Omakotitalojen sekajäteastian tyhjennysväli.

Kyselyssä kysyttiin myös, olivatko omakotitalossa asuvat vastaajat hakeneet jätelautakunnalta sekajäteastialle pidennettyä tyhjennysväliä. Vastaajista, jotka ilmoittivat sekajätteen tyhjennysväleiksi yli 4 viikkoa, suurin osa (34 kpl) oli hakenut pidennettyä tyhjennysväliä (Kuva 8).

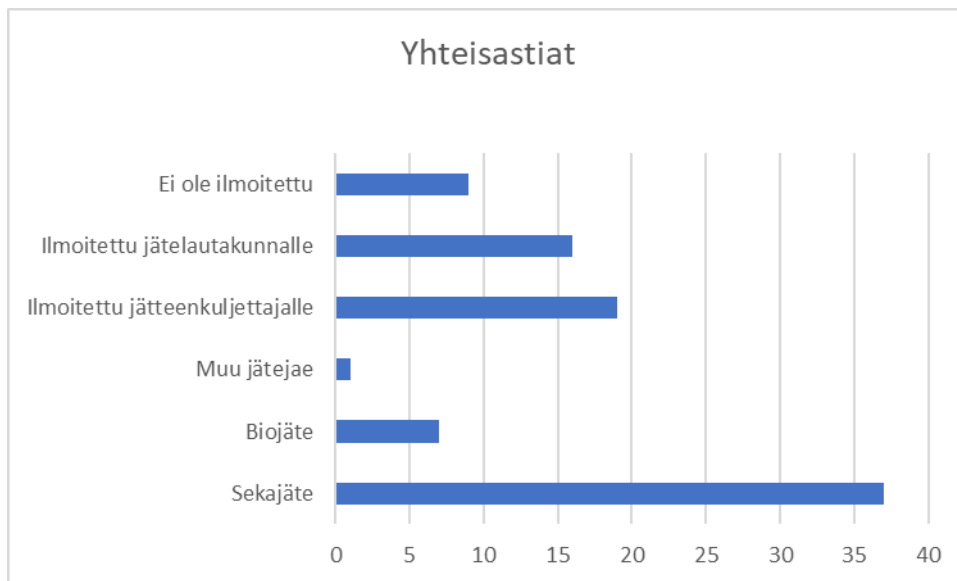


Kuva 8. Pidemmän tyhjennysvälin hakeminen jätelautakunnalta.

Kyselyssä kysyttiin, onko omakotitalossa asuvilla vastaajilla yhteisiä jätteenkeräysastioita naapuri kiinteistöjen kanssa, ja onko yhteiskeräyksestä ilmoitettu jätelautakunnalle. Eniten

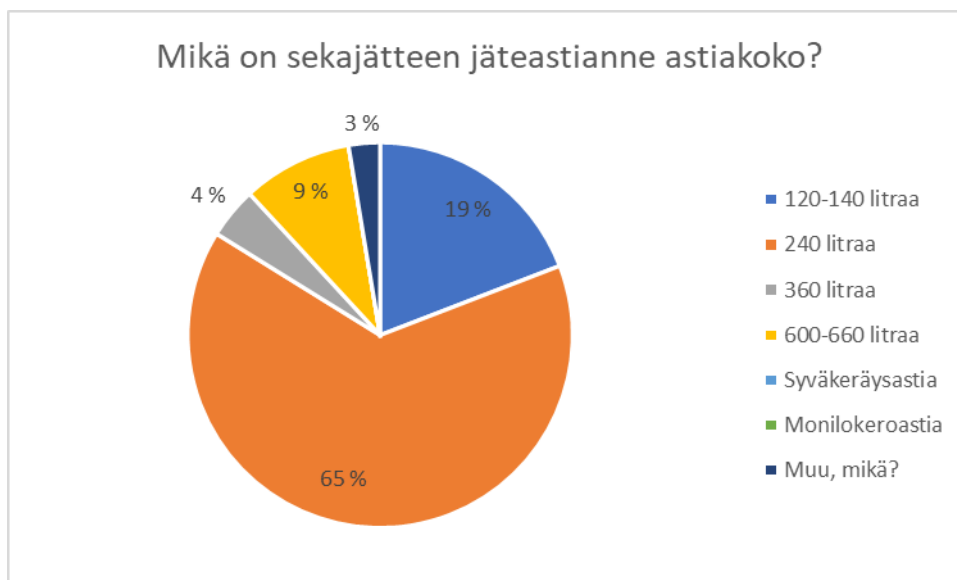
¹ Forssan kaupunki 2024. Asukkaan jätehuolto. <https://www.forssa.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen/asukkaan-jatehuolto/>

yhteiskeräystä oli sekajätteelle. Yhteisistä astioista oli ilmoitettu useammin jätteenkuljettajalle (19 kertaa) kuin jätelautakunnalle (16 kertaa) (Kuva 9).



Kuva 9. Omakotitalossa asuvien vastaajien yhteiskeräysastioiden määrä ja niistä ilmoittaminen.

Kyselyssä kysyttiin myös kotitalossa asuvien vastaajien sekajätteen jätteastian kokoa. Suurimmalla osalla jätteastia on kooltaan 240 litraa, osalla myös 120–140 litraa tai 600–660 litraa (Kuva 10).

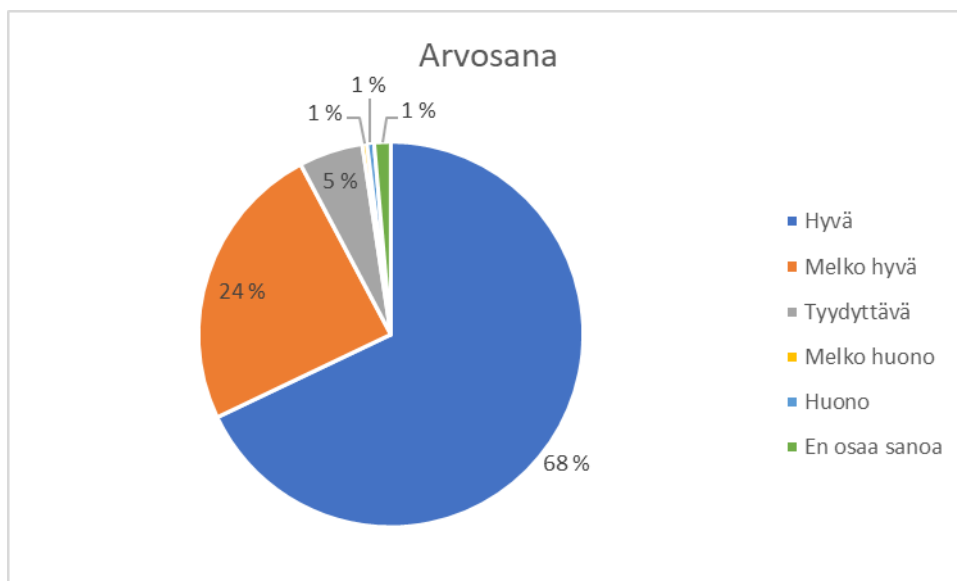


Kuva 10. Sekajätteen jätteastian astiakoko omakotitalossa asuvilla.

3.3 Asukastyytyväisyys

Asukkaiden tyytyväisyyttä nykyisiin jätteenkuljetuspalveluihin mitattiin kysymällä arvosanaa jätteenkuljetuspalveluista asteikolla hyvä – melko hyvä – tyydyttävä – melko huono – huono – en osaa sanoa. Seuraavassa kuvassa (Kuva 11) on esitetty vastaajien antamat arvosanat

jätteenkuljetuspalvelulle. Suurin osa vastaajista koki, että palvelut ovat toimineet hyvin (68 %) tai melko hyvin (24 %).

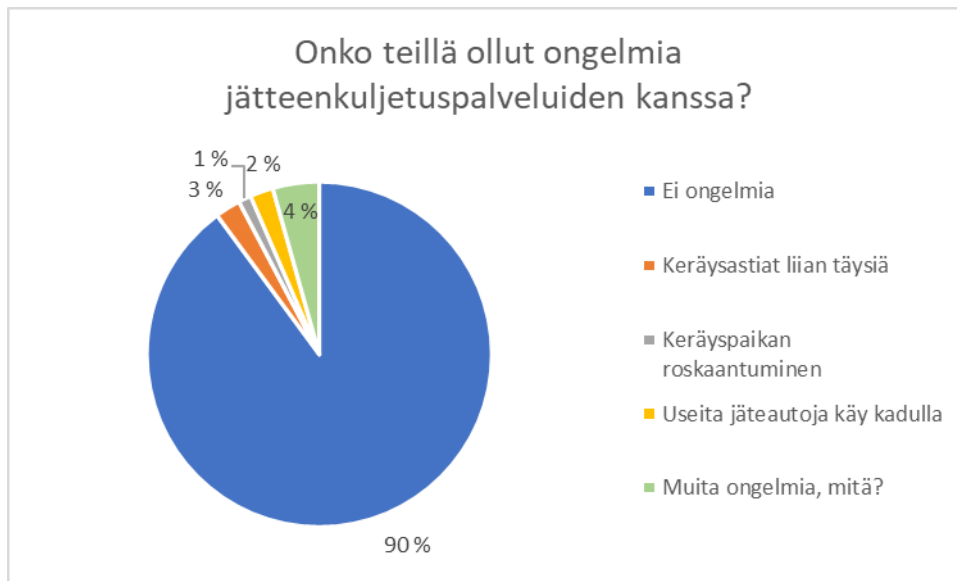


Kuva 11. Vastaajien jätteenkuljetuspalveluilleen antamat arvosanat.

Asukkaiden tyytyväisyyttä jätteenkuljetuspalveluihin arvioitiin myös kysymällä, onko heillä ollut ongelmia jätteenkuljetuspalveluiden kanssa. Alla olevasta kuvasta (Kuva 12) nähdään, että suurin osa (90 %) kyselyyn vastanneista ei ole kokenut ongelmia jätteenkuljetuspalveluiden kanssa. Kyselyssä esitetyistä vaihtoehtoista vastaajat nimesivät esiintyneen ongelmia liian täysien keräysastioiden (3 % vastaajista), keräyspaikan roskaantumisen (1 % vastaajista) ja kadulla käyvien useiden jäteautojen (2 % vastaajista) muodossa. Avoimissa vastauksissa muiksi ongelmiksi mainittiin seuraavaa:

- jätteastiaa ei ole aina tyhjennetty laskutuksesta huolimatta
- tyhjennyspäivien muuttuminen ilman ilmoitusta
- muiden jätteastioiden käyttäjien käyttäytyminen
- talvella ei voi kierrättää, koska astioiden kannet jäässä ja päällä on lunta, jolloin astioita ei saa auki
- jäteautot runnovat pihan
- jäteauto tulee välillä milloin sattuu eikä aina tyhjennä astiaa
- tyhjennyspäivät vaihtelevat
- L&T laskuttaa talvikaudesta, vaikka joka syksy ilmoitan, että tammi-huhtikuussa en ole mökilläni
- Metallille, lasille ja ongelmajätteelle ei ole keräysastioita

Mainittuja muita ongelmia oli ilmennyt 4 % vastaajista. Kaikki kyselyssä esitetyt vastausvaihtoehdot ovat nähtävissä kyselylomakkeessa (Liite 1).



Kuva 12. Jätteenkuljetuspalveluiden kanssa koetut ongelmat.

3.4 Jätteenkuljetusyrityksen kilpailutus ja valintakriteerit

Kaikki seuraavat kysymykset oli osoitettu omakotitaloissa asuville. Vastaajilta kysyttiin, olivatko he kilpailuttaneet jätteenkuljetusyrityksiä viimeisen viiden vuoden aikana. Suurin osa vastanneista (88 %) vastasi ei (Kuva 13). Vastaajat, jotka olivat kilpailuttaneet, ilmoittivat pääasialliseksi syyksi edellisen yrityksen toiminnan loppumisen (7 %). 3 % vastaajista oli kilpailuttanut jätteenkuljetusyrityksen hintatason tarkastamiseksi ja 1 % muuton yhteydessä. Lisäksi 1 % vastaajista oli kilpailuttanut kuljetusyrityksen muista syistä. Muiksi syiksi mainittiin huono palvelu sekä yrittäjän negatiiviseksi koettu toiminta, kuten yrittäjän kirjoittamat lehdessä julkaistut mielipidekirjoitukset.



Kuva 13. Jätteenkuljetusyrityksien kilpailutus viimeisen viiden vuoden aikana sekä syyt kilpailutukselle.

Kyselyn vastausten perusteella jätteenkuljetusyrityksen valintaan vaikuttavat useat tekijät ja syyt vaihtelivat eri vastaajien välillä (Kuva 14). Suurin osa vastaajista oli valinnut jätteenkuljetusyrityksensä "muiden tekijöiden" perusteella (74 kpl). Muiksi tekijöiksi mainittiin muun muassa:

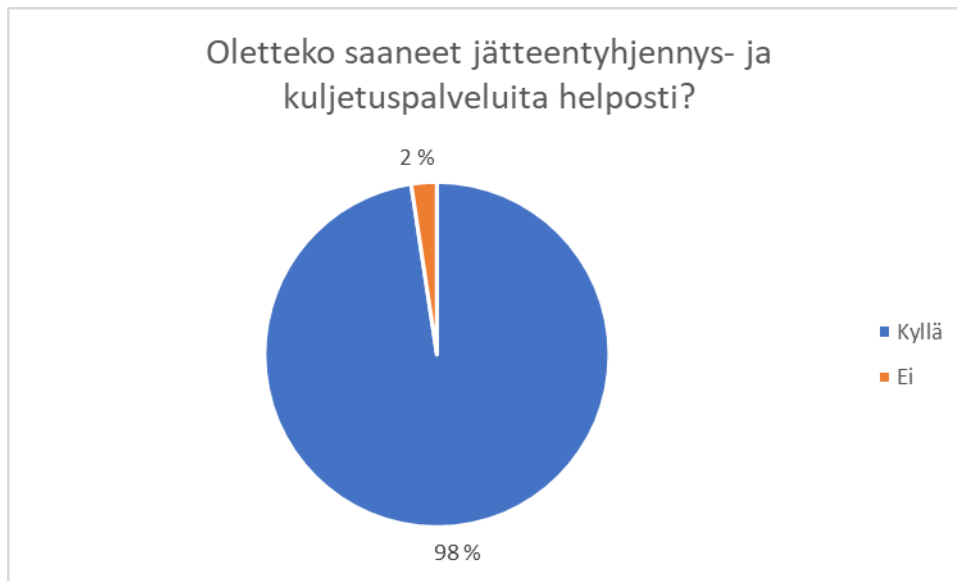
- yrityksen paikallisuus
- alkuperäisen jätehuoltoyrityksen fuusioituminen nykyiseen
- vaihtoehtojen puuttuminen
- jätteenkuljetusyritys oli kunnan määräämä
- tunnettu yritys
- sama yritys oli käytössä toisella paikkakunnalla samaa yritystä
- kilpailutusta yritettiin, mutta toinen firma ilmoitti, etteivät he ota uusia asiakkaita

Monet olivat myös valinneet yrityksen hyvän asiakaspalvelun (69 kpl) ja hyvän maineen (56 kpl) perusteella. Useat vastaajat olivat päättäneet valita saman yrityksen, jota naapuri käyttää (55 kpl).



Kuva 14. Jätteenkuljetusyrityksen valintakriteerit.

Asukastyytyväisyyskyselyssä pyydettiin vastaajia myös arvioimaan, ovatko he kokeneet saaneensa jätteenjätteenjennys- ja kuljetuspalveluita helposti (Kuva 15). Enemmistö vastaajista (98 %) koki saaneensa palveluita helposti. Kukaan kieltävästi vastanneista ei ilmoittanut syytä, miksi koki jätteenjätteenjennys- ja kuljetuspalveluiden saamisen haastavaksi.



Kuva 15. Jätepalveluiden saannin koettu helppous.

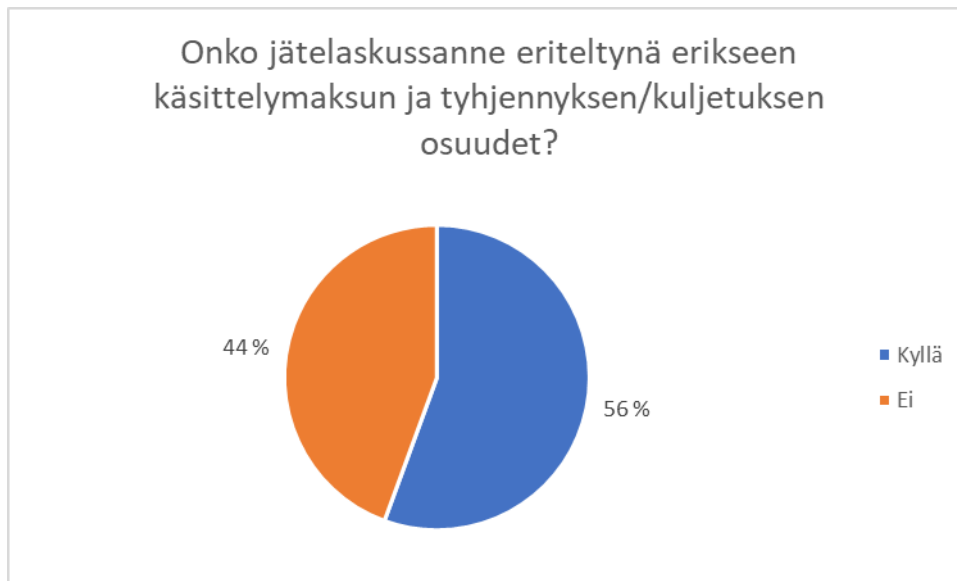
3.5 Palveluiden hintataso

Kyselyssä selvitettiin jätteenkuljetuspalveluiden hintatasoa. Vastaajista 72 % ei tiennyt, mikä heidän asuinalueensa jätteenkuljetuksen yleinen hintataso on (Kuva 16).



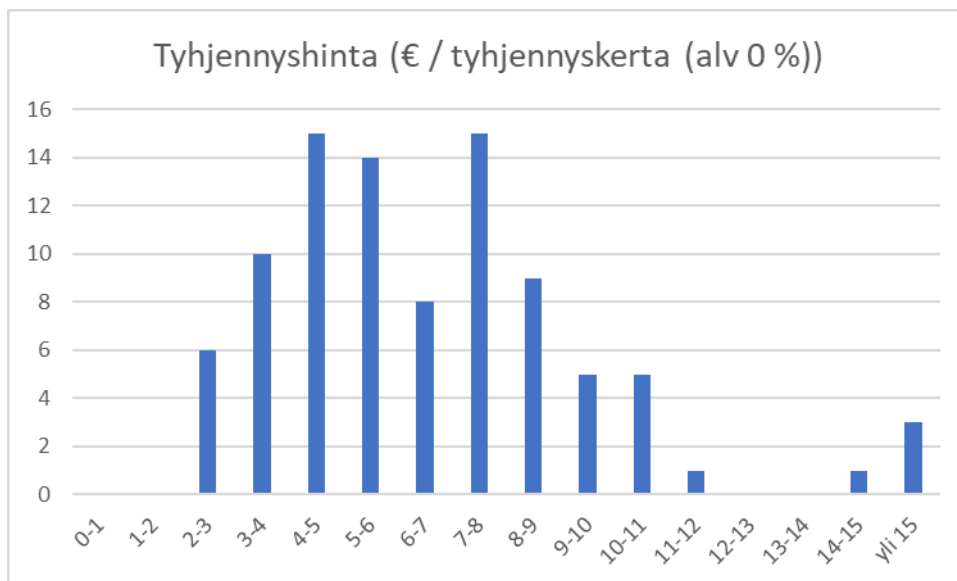
Kuva 16. Vastaajien tietämys oman asuinalueensa jätteenkuljetuksen hintatasosta.

Kyselyyn vastanneista 56 % ilmoitti, että heidän jätelaskussaan on eriteltyä erikseen jätteen käsittelyn ja tyhjennyksen/kuljetuksen osuudet (Kuva 17). Vastaajia pyydettiin myös toimittamaan jätelaskunsa kyselyn liitteenä. Osassa toimitetuista jätelaskuista jätteen käsittelyn ja tyhjennyksen/kuljetuksen osuuksia ei ollut eritelty.



Kuva 17. Käsittelymaksun ja tyhjennyksen/kuljetuksen osuuksien erittely jätelaskuissa.

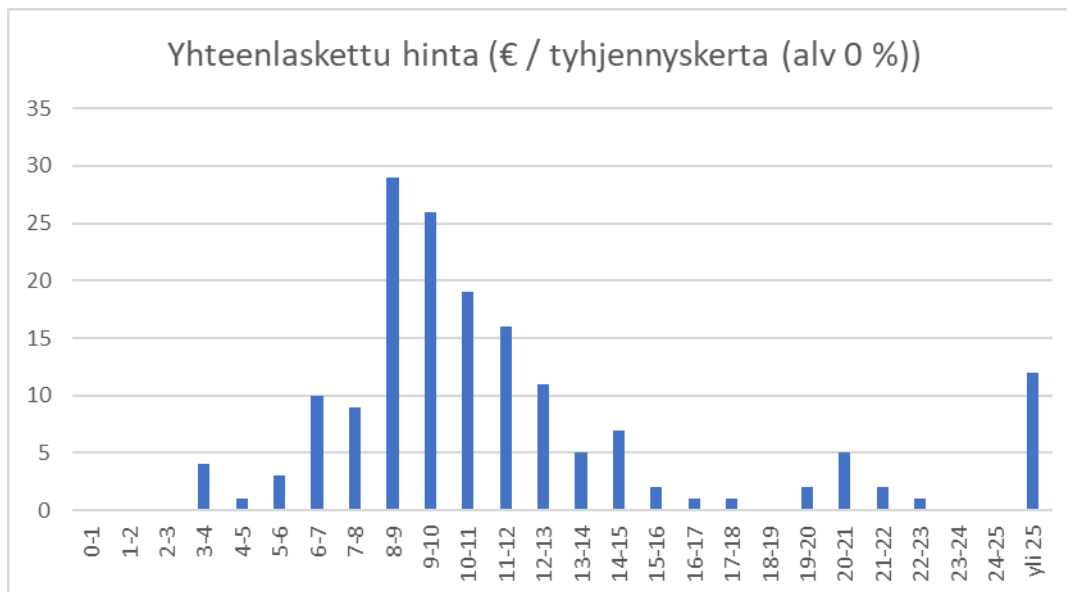
Alla olevassa kuvassa (Kuva 18) on esitetty vastaajien ilmoittama jäteastioiden tyhjennyksen (pelkkä tyhjennys, ei käsittelymaksua) kertahinnan jakauma. Valtaosalla vastaajista hinta oli välillä 2–11 €, mutta muutama oli ilmoittanut hinnaksi yli 15 €. Tyhjennyshintojen keskiarvo oli 6,70 €.



Kuva 18. Vastaajien ilmoittamat jäteastioiden tyhjennyksen kertahinnat. n=92

Alla olevassa kuvassa (Kuva 19) on esitetty vastaajien ilmoittamat jäteastioiden tyhjennyksen ja käsittelyn yhteenlasketun kertahinnan jakauma. Valtaosalla hinta oli välillä 6–15 €, mutta muutama oli ilmoittanut hinnaksi yli 25 €. Osassa vastauksissa kysymys oli edelleen selkeästi ymmärretty väärin ja hintana oli ilmoitettu oletettavasti koko laskutusjakson hinta. Nämä myös vääristivät tuloksia, jolloin aineistosta lasketut keskiarvot eivät täysin kuvaa tarkastelualueen hintatasoa. Virheellisiksi arvioiduissa vastauksissa tyhjennyksen ja käsittelyn ilmoitetut kertahinnat vaihtelivat välillä 44,01–98,22 €, mutta niissä tarkoitettua laskutusjaksoa on haastava arvioida.

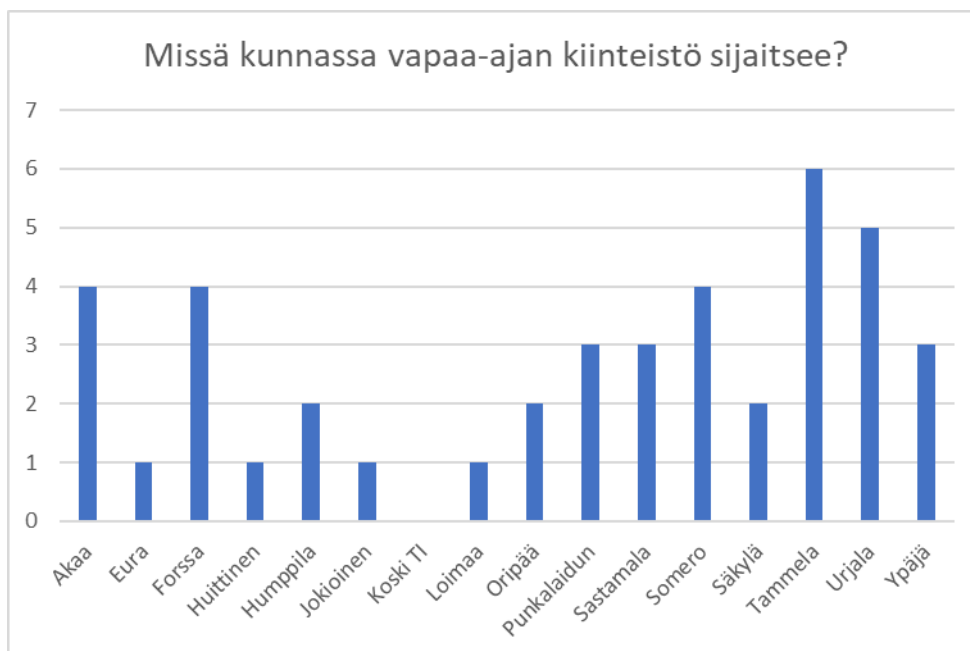
Virheelliseksi oletettuja hintoja oli 3 kpl. Näiden poistamisen jälkeen tyhjennyksen ja käsittelyn yhteenlasketun hinnan keskiarvoksi saatiin 11,32 €.



Kuva 19. Vastaajien ilmoittamat jäteastioiden tyhjennyksen ja käsittelyn yhteenlasketut kertahinnat. n=166

3.6 Vapaa-ajan kiinteistöjä koskevat vastaukset

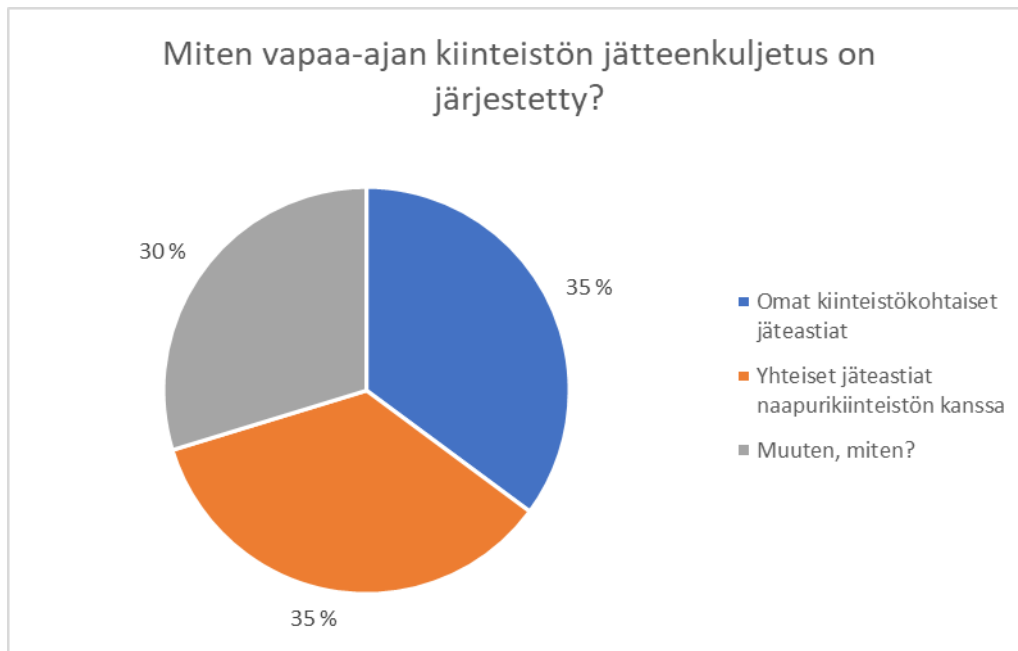
Kyselyssä kysyttiin myös, omistivatko vastaajat vapaa-ajan kiinteistön Forssan jätelautakunnan alueella. Vapaa-ajan kiinteistöjä koskevia vastauksia saatiin 42 kpl. Alla olevassa kuvaajassa (Kuva 20) on esitetty vastaajien ilmoittamien vapaa-ajan kiinteistöjen jakautuminen alueella kunnittain.



Kuva 20. Vastaajien vapaa-ajan kiinteistöjen sijainti (tarkastelualueella).

Jätelain (646/2011) mukaan jokaisen vakituudessa tai vapaa-ajan käytössä olevan kiinteistön on kuuluttava kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin. Jokaisella kiinteistöllä on oltava joko oma tai naapureiden kanssa yhteinen jäteastia, jonne kiinteistön jätteet voidaan laittaa.

Vastausten mukaan vapaa-ajan kiinteistöjen jätehuolto oli yleisimmin järjestetty joko omilla kiinteistökohtaisilla astioilla (35 %) tai yhteisillä keräysastioilla naapurikiinteistöjen kanssa (35 %) (Kuva 21). Yleisimmät muut järjestelyt olivat jätteiden tuominen kodin jäteastioihin tai vieminen jäteaseman keräyspisteeseen.



Kuva 21. Vapaa-ajan kiinteistöjen jätteenkuljetuksen järjestäminen.

Vapaa-ajan kiinteistöjen sekajäteastian yleisin tyhjennysväli oli 4 viikkoa (Kuva 22). Muita tyhjennysvälejä olivat muun muassa 6 tai 12 viikkoa.



Kuva 22. Vapaa-ajan kiinteistöjen sekajäteastioiden tyhjennysvälit.

Myös vapaa-ajan kiinteistöistä kysyttiin jätteenkuljetuspalveluiden hintoja, mutta vastauksia saatiin niin vähän (11 kpl), ettei niiden keskiarvoja tai jakaumaa voida katsoa edustaviksi. Lisäksi osa vastaajista oli todennäköisesti ilmoittanut koko laskutusjakson hinnan kertamaksun sijaan. Vastauksissa hintataso vaihteli välillä 1,57–45,00 €, koskien kertamaksua yhteensä.

3.7 Muut asiat

Kyselyn lopuksi vastaajilla oli mahdollisuus antaa vapaamuotoisia kommentteja aiheeseen liittyen. Vapaamuotoisia kommentteja saatiin 183 kpl. Alla on listattu muutamia kommentteja, joita vastaajat olivat antaneet asukaskyselyyn. Kommentit on esitetty alkuperäisessä muodossaan.

- Muuten toiminut hyvin, kesäaikana bioastiassa kärpäsongelma. Kuvottavan näköinen sekä hajuinen. Soitettu asiasta, ei auttanut, itse oli astia pestävä, jotta ilkesi kannen avata.
- Energiantuhausta, kun monen eri jätefirman autot ajavat samalla alueella, pitäisi keskittää!
- Jätteidenkuljetus toimii hyvin
- Asuntoyhtiössämme tyhjennysvälit ovat juuri ja juuri riittäneet bio-, muovi- ja kartonkiastioiden osalta, joten ok
- Taloutemme sekajätteen määrä on niin pieni, että harmittaa maksaa siitä kun kuitenkin joudun itse kuljettamaan pahvin, lasin ja muovin jätteenkeräykseen 5 km päähän. Sekajäteastia saattaa olla jopa tyhjä, kun se käydään "tyhjentämässä". Kallista sekajätettä!
- Ilmeisesti sopivat tyhjennysvälit, koska ei liian täynnä, Vanhoihin astioihin selvät merkinnät, kiitos
- Toimiva, tarpeeksi usein, ei haise, erillinen rakennus, Hyvä!
- Lähetin sähköpostia, kun tyhjennyksissä oli ongelmia. Ikinä ei sähköpostiini vastattu
- Olemme erittäin tyytyväisiä Jäte-Mäkiöön, palvelut vuodesta 1988, ei yhtään kertaa tyhjentämättä
- Isännöitsijä vastasi: Viime vuonna tuli 5 pyttyä lisää. Teidän täytyy itse järjestää niille paikka. Ruohonleikkaaja saa kesäisin siirrellä, muutenkin pihaan tulo ahdas!
- Kannatan kiinteistön omistajan oikeutta valita itse jätteenkuljetuksen palvelutuottaja
- Jätteenkuljetus toiminut tämän yrityksen kanssa todella hyvin jo vuosikymmenien ajan (n. 25 vuotta).

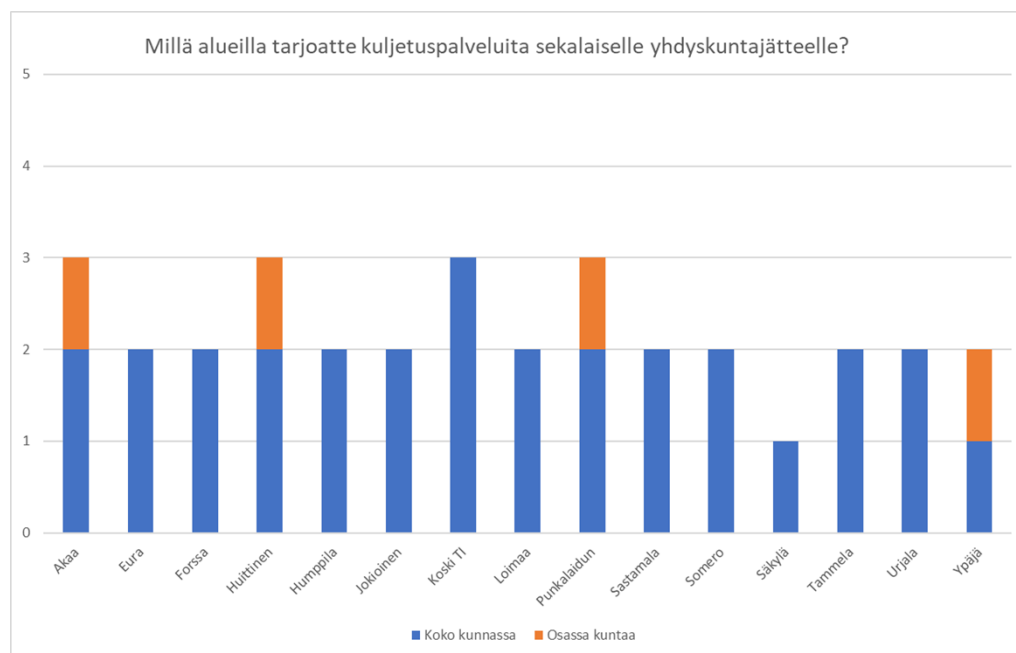
- Toimii erittäin hyvin
- Nykyinen vapaaseen kilpailuun perustuva malli on hyvä. En halua, että jätelautakunta pakottaa käyttämään tiettyä palvelua. En ole laajojen kilpailutusten kannalla, se heikentää alueellisten yrittäjien toimintaa.
- Jätteiden erittely selventänyt ja parantanut jätehuoltoa.
- Kannatan ehdottomasti asukkaan omaa valintaa jäteastian tyhjennykseen. Ei siis keskitettyä keräystä (yhden firman hoitamana). Tällöin hintaan voi vaikuttaa helpommin. Valintaan vaikuttaa myös tyhjennysfirman asiakaspalvelu yms.

4. Yrityskyselyn tulokset

4.1 Perustiedot

Yrityskysely lähetettiin 13 yritykselle ja vastauksia saatiin 9 kpl. Vastausprosentti oli siis 69 %. Vuonna 2023 toteutetussa selvityksessä yrityskyselyyn vastasi 9 yritystä (14:sta kutsutusta). Vuoden 2023 jälkeen kaksi yrityksistä on fuusioitunut toisten yritysten kanssa, minkä vuoksi kyselyyn osallistettavia yrityksiä oli aiempaa vähemmän.

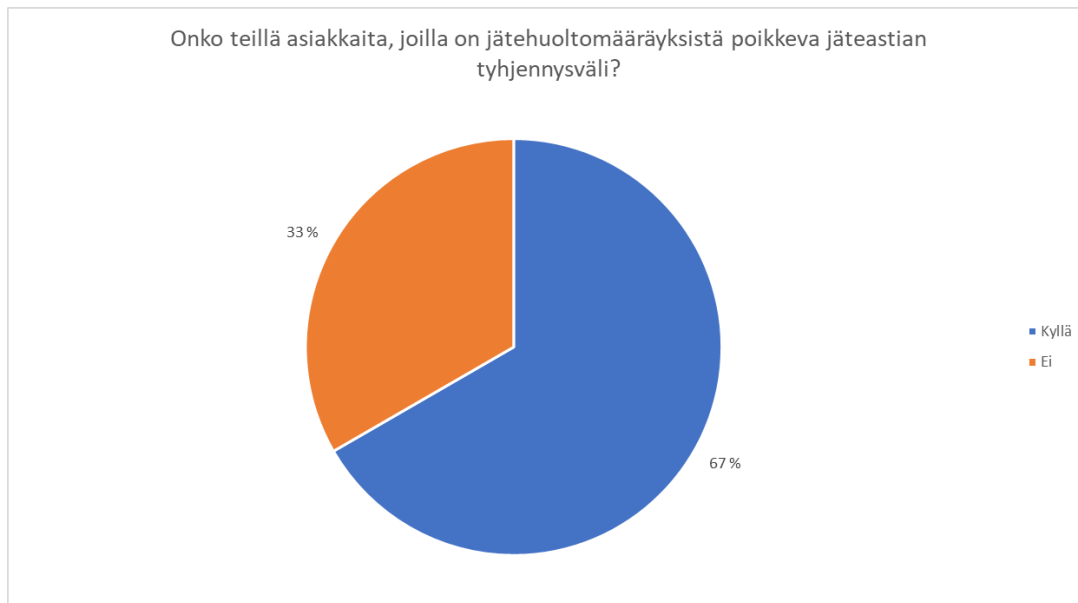
Vastanneiden yritysten sekajätteen kuljetuspalvelut täyttävät yhdessä koko selvitysalueen (Kuva 23). Säkylässä palveluita tarjoaa vain yksi yritys, mutta muissa tarkastelualueen kunnissa on saatavilla vähintään kahden yrityksen palveluita koko kunnan alueella.



Kuva 23. Yrityksiltä kysyttiin, missä alueen kunnissa ne tarjoavat sekajätteen kuljetuspalveluita.

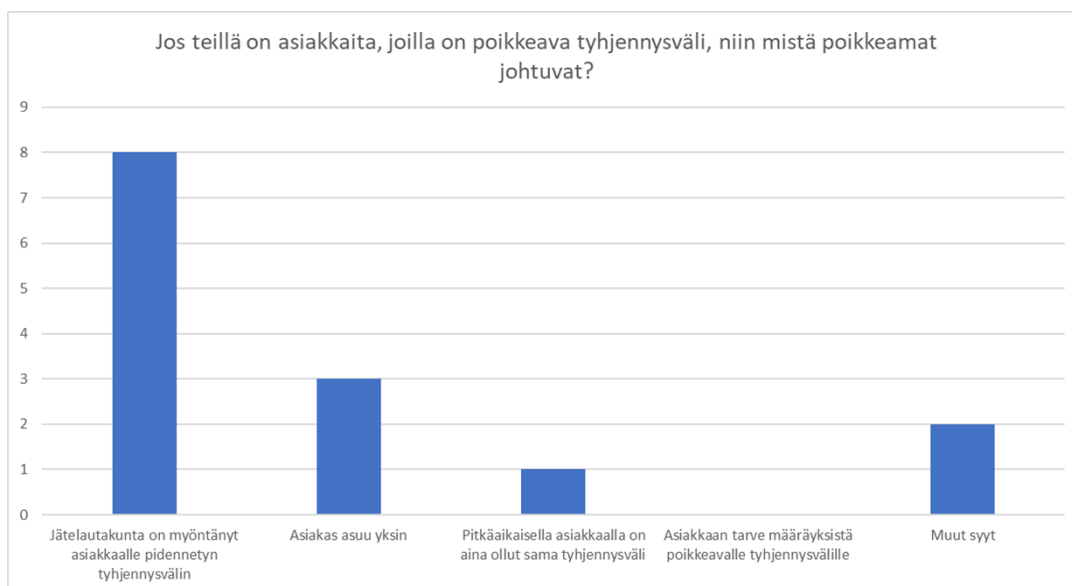
4.2 Jäteastioiden tyhjennysvälit

Yrityksiltä kysyttiin, onko heillä asiakkaita, joiden sekajäteastian tyhjennysväli poikkeaa jätehuoltomääräyksistä. Vastaajista 67 % vastasi kyllä (Kuva 24).



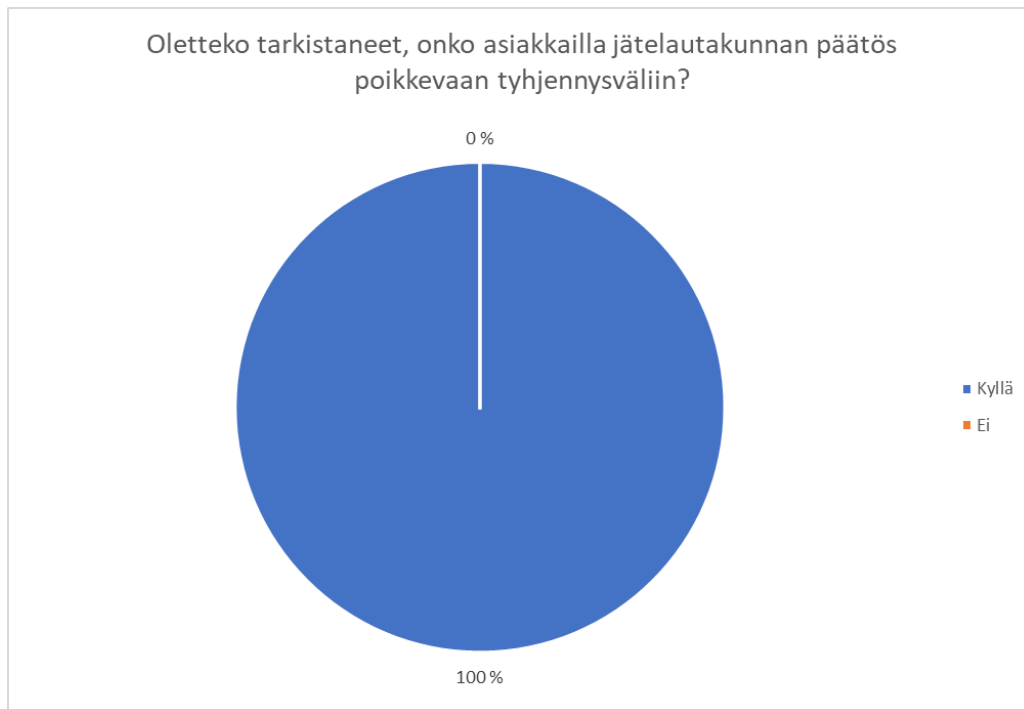
Kuva 24. Yritysten asiakkaiden jätehuoltomääräyksistä poikkeavat sekajäteastian tyhjennysvälit.

Vleisin syy poikkeaviin tyhjennysväleihin oli jätelautakunnan myöntämä lupa (Kuva 25). Tämän vastauksen lukumäärä (8 kpl) on kuitenkin hieman ristiriidassa edeltävän kysymyksen kanssa, jossa vain kuusi vastanneista yhdeksästä yrityksestä ilmoitti, että heillä on asiakkaita poikkeavilla tyhjennysväleillä.



Kuva 25. Syyt asiakkaiden poikkeaviin tyhjennysväleihin.

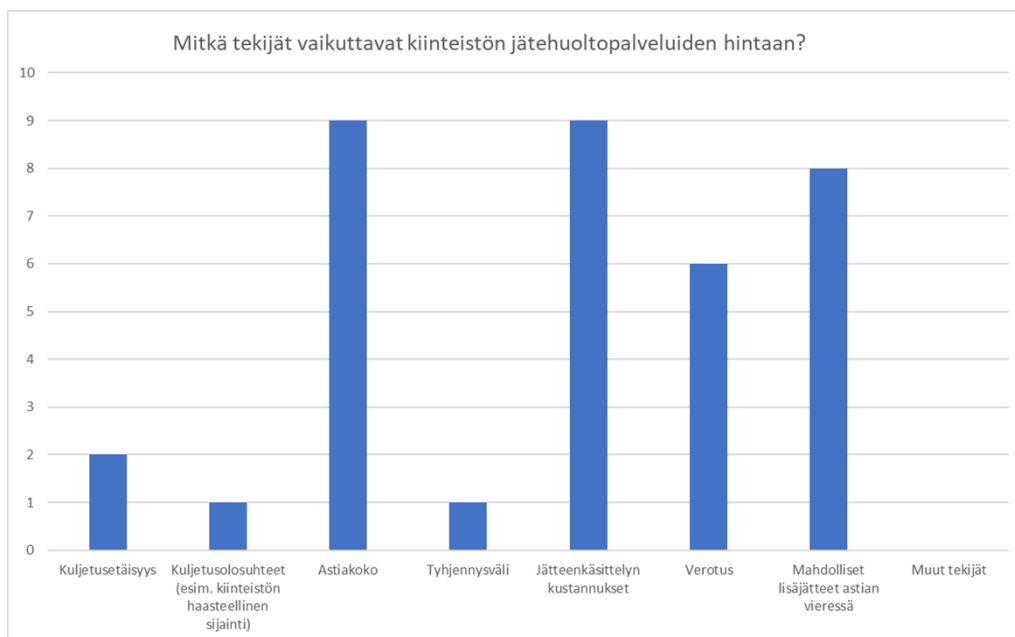
Kaikki yritykset ilmoittivat tarkistaneensa, että asiakkailla on jätelautakunnan päätös poikkeavaan tyhjennysväliin (Kuva 26). On kuitenkin huomioitava, että edellisessä kysymyksessä ollut vastaus "pitkäaikaisella asiakkaalla on aina ollut sama tyhjennysväli" ei ole hyväksyttävä perustelu jätelautakunnan myöntämälle poikkeavalle tyhjennysvälille.



Kuva 26. Jätelautakunnan päätöksen tarkistaminen.

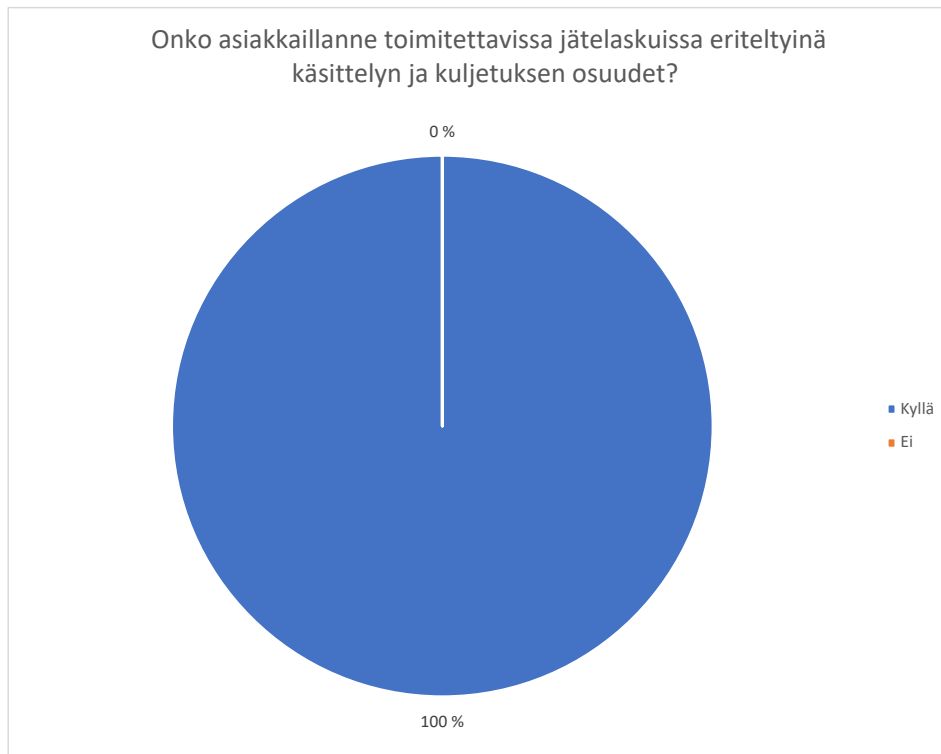
4.3 Jätehuoltopalveluiden hinnoittelu ja laskutus

Yrityksiltä kysyttiin, mitkä tekijät vaikuttavat kiinteistön jätehuoltopalveluiden hintaan (Kuva 27). Eniten vaikuttivat astiakoko, jätteenkäsittelyn kustannukset sekä mahdolliset lisäjätteet jäteastian vieressä. Kuljetusetäisyys tai kiinteistön haasteellinen sijainti eivät juurikaan vaikuttaneet palveluiden hinnoitteluun. Yrityksiä pyydettiin lähettämään palveluhinnastonsa. Yrityksistä 7 kpl toimitti hinnaston. Toimitetut hinnastot on esitetty raportin liitteessä 3.



Kuva 27. Jätehuoltopalveluiden hintaan vaikuttavat tekijät.

Kaikki vastanneet yritykset ilmoittivat, että heidän asiakkailleen toimittamissa jätelaskuissa on eriteltyinä käsittelyn ja kuljetuksen osuudet (Kuva 28). Asukaskyselyssä kuitenkin 44 % vastasi, että heidän laskuissaan osuuksia ei ole eritelty. Erittelyn puuttuminen kävi ilmi myös osasta kyselyvastauksen liitteenä toimitetuista jätelaskuista.



Kuva 28. Käsittelyn ja kuljetuksen osuuksien erittely jätelaskussa.

Yrityksiltä kysyttiin myös, onko niillä ollut viimeisen vuoden aikana asiakkaita, jotka eivät ole maksaneet laskujaan. Jopa 89 % vastaajista ilmoitti, että näin oli tapahtunut (Kuva 29).



Kuva 29. Asiakkaiden laskujen maksamatta jättäminen viimeisen vuoden aikana.

Yrityksiltä kysyttiin, miten ne toimivat tilanteessa, jossa asiakas ei ole maksanut laskujaan. Yleisimmin laskusta toimitettiin ensin kaksi maksumuistutusta, minkä jälkeen laskut menivät perintään ja jätteen nouto lopetettiin, kunnes laskut oli maksettu.

4.4 Muut asiat

Yrityskyselyn vastaajille annettiin mahdollisuus antaa vapaamuotoisia kommentteja aiheeseen liittyen, ja niitä antoivat kaikki yhdeksän vastaajaa. Alla on listattu vapaamuotoiset kommentit, joita vastaajat olivat antaneet yrityskyselyyn. Kommentit on esitetty alkuperäisessä muodossaan.

- Nykyisessä kuljetusjärjestelmässä reklamaatioiden määrä on todella pieni (promilleja verrattuna tyhjennysmääriin). Reklamaatiot liittyvät yleisimmin astioiden tyhjentämättömyyteen, joihin perusteltu syy (kelirikko, auto astian edessä jne.)
- Kuljettajien työsuhteet ovat nykyisin voimassa toistaiseksi, joka tuo vakautta ja mielenrauhaa. Kuntaurakoissa tätä varmuutta ei ole.
- Nykyinen kuljetusjärjestelmä mahdollistaa yritysjetten keräämisen samaan aikaan, joka on harvaan asutulla alueellamme järkevää. Kunnanjärjestämänä kuljetuksina tämä ei enää onnistu ja päästöt lisääntyvät.
- Loimi-Hämeen Jätehuollon tulisi lopettaa ns paikkaava järjestelmä, joka on vastoin alueella voimassa olevia jätehuoltomääräystä.
- Alueella toimivat yritykset kyllä hoitavat tyhjennyksiä joka kolkassa.
- LHJ:n tulisi toimittaa asiakaslista em. palvelustaan yrityksille, jotta voisimme markkinoida palveluitamme.
- Jätehuolto toimii alueella hyvin ja täyttää vaaditut vaatimukset.
- Jätehuoltopalvelut on alueella kaikille saatavilla toimivat alueella hyvin.
- Nykyjärjestelmä täysin toimiva ja asiakkaat pitävät enemmän, kun heillä on mahdollisuus vaikuttaa omiin asioihinsa ja tilata palvelunsa haluamaltaan toimijalta. Jätelautakunnan velvollisuus on valvoa, niin lisäpanostusta kaivattaisiin valvonnan puolelle, kun jätelautakunta on ihan julkisesti ilmoittanut, että heidän resurssinsa eivät riitä täyttämään heille asetettuja velvoitteita.

5. Yhteenveto

Selvityksen perusteella jätteenkuljetuspalveluita tarjoaa useampi toimija ja yhtä kuntaa (Säkylä) lukuun ottamatta vähintään kaksi yritystä tarjoaa palveluita koko kunnan alueella. Selvityksen perusteella palvelun tasossa ei huomattu alueellisia poikkeamia. Lähes kaikkien kyselyyn vastanneiden asukkaiden mielestä jätteen tyhjennys- ja kuljetuspalveluita on saatavilla helposti.

Vaatimuksen jätteenkuljetuspalveluiden luotettavuudesta voidaan todeta tarkoittavan sitä, että vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta jätteenkuljetusyritykset noutavat jätteet sovittuina ajankohtina eikä aikataulun mukaisia tyhjennyksiä jää tekemättä. Asukaskyselyn vastauksista käy ilmi, että tyhjennys- ja kuljetuspalveluun ollaan yleensä tyytyväisiä, tosin vastauksista ilmenee myös, että osalla vastaajista on ollut ongelmia jätteiden noutamisen ja laskutuksen kanssa. Kyselyn mukaan jätteenkuljetuspalveluille yleisesti annettu arvosana on pääsääntöisesti hyvä tai melko hyvä, eikä palveluiden kanssa ole ollut ongelmia suurimmalla osalla vastaajista.

Valtaosalla yrityksistä on asiakkaita, joilla on jätemääräyksistä poikkeavia sekajätteen tyhjennysvälejä. Yleisimmin poikkeava tyhjennysväli on jätelautakunnan myöntämä ja kaikki yritykset ilmoittivat tarkistavansa lautakunnan päätöksen. Asukaskyselyn mukaan pidennetyn tyhjennysvälin omaavilla asukkailla asiaan oli vastaajien mukaan haettu päätös 75 % tapauksista. Tämä sisältää myös tapaukset, joissa vastaaja asuu yksin ja on ilmoittanut siitä jätelautakunnalle. Kuljetusyrityksille tehdyssä kyselyssä kaikki vastaajat kuitenkin ilmoittivat, että tarkistavat päätöksen olemassaolon. Tämä ristiriita voi johtua joko siitä, että todellisuudessa päätöksiä olemassaoloa ei aina tarkisteta tai sitten vastaajat, joilla lupaa ei ole ovat niiden yritysten asiakkaita, jotka eivät vastanneet kyselyyn. Yrityskyselyyn jätti vastaamatta neljä yritystä. Pidennettyyn tyhjennysväliin on aina haettava päätös jätelautakunnalta tai vaihtoehtoisesti ilmoitettava yksin asumisesta.

Vastaavasti osa (20 %) yhteisastian omaavista asukkaista eivät olleet ilmoittaneet yhteisastiasta jätteenhuoltoviranomaiselle. Toisaalta osa yhteisastian omaavista (9 %) oli vain epävarma siitä, onko yhteisastiasta vastuullinen kumppani ilmoittanut asian.

Vaatus palveluiden kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai eri alueita ei saisi asettaa palvelun hinnoittelussa perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan. Asiakkaiden syrjimätön kohtelu ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kaikkia asiakkaita tulisi aina kohdella samalla tavalla ja että erilaisissa tilanteissa jätteenkuljetusyrityksen perimä hinta olisi aina kaikille sama.

Kuljetusjärjestelmän osalta arvioitiin ehtojen kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä arvioimalla hintatasoa ja sen vaihteluita. Asukaskyselyyn saatujen vastausten perusteella tyhjennyshinnat ovat melko samansuuntaisia, eikä alueittain nouse esiin suuria eroavaisuuksia. Jätepalveluiden hintaan vaikuttivat vastanneiden yritysten mukaan useimmiten astiakoko, jätteenkäsittelyn kustannukset, mahdolliset lisäjätteet jäteastian vieressä sekä verotus. Kaikki kyselyyn vastanneet yritykset vastasivat ilmoittavansa laskulla jätteen kuljetuksen ja käsittelyn hinnan eriteltyinä. Kuitenkin vain hieman yli puolet (56 %) kyselyyn vastanneista asukkaista on vastannut, että jätelaskussa on eritelty käsittelymaksun ja tyhjennyksen/kuljetuksen osuudet. Vastaajia pyydettiin myös toimittamaan jätelaskunsa kyselyn liitteenä. Osassa toimitetuista jätelaskuista jätteen käsittelyn ja tyhjennyksen/kuljetuksen osuuksia ei ollut eritelty. Kaikki yritykset eivät vastanneet kyselyyn, joten on mahdollista, että nämä laskut kuuluvat vastaamatta jättäneille yrityksille. Osa asukkaista oli vastannut, että kuljetusta ja käsittelyä ei ole eritelty, mutta vastauksen liitteenä olevassa laskussa nämä oli eritelty. Nämä korjattiin tilastoihin, mutta koska kaikki vastaajat eivät toimittaneet jätelaskuaan on mahdollista, että osa vastauksista on silti virheellisiä.

Suuri osa kyselyyn vastanneista asukkaista on valinnut jätteenkuljetusyrityksensä hyvän asiakaspalvelun tai hyvän maineen perusteella. Usein yritys on myös valikoitunut paikallisuuden perusteella, tullut kunnan määräämänä tai alkuperäisen yrityksen yrityskaupan myötä. Vain harva oli kilpailuttanut jätteenkuljetusyrityksen viimeisen viiden vuoden aikana.

Suurimmalla osalla kyselyyn vastanneista yrityksistä oli ollut viimeisen vuoden aikana asiakkaita, jotka olivat jättäneet laskut maksamatta. Näissä tapauksissa laskut menivät maksumuistutusten jälkeen perintään ja kuljetuspalvelut lopetettiin laskujen maksamiseen asti.

Selvityksen perusteella voidaan todeta, että palveluita on saatavilla tarkastelualueella kattavasti ja selvästi suuri osa vastaajista on todennut palveluita olevan helposti saatavilla. Yhdessä tarkastelualueen kunnista (Säkylä) toimii vain yksi jätteenkuljetusyritys.

Asukkaat ovat kyselyn perusteella pääsääntöisesti tyytyväisiä saamaansa palveluun, eikä vastausten perusteella ole kohdattu juurikaan ongelmia jätehuollossa. Yritysten mukaan kaikkiin mahdollisiin tyhjennysvälin poikkeamiin on olemassa vaadittu jätelautakunnan päätös, mutta asukaskyselyn mukaan näin ei aina ole. Vastaavasti yritykset ilmoittavat erittelevänsä laskulla jätteen kuljetus- ja käsittelymaksut, mutta asukkaiden mukaan näin ei aina ole. Tuloksia arvioidessa on kuitenkin syytä huomioida mahdollisen virheen mahdollisuus. Esimerkiksi tyhjennyskerran hintataso oli asukkaiden vastauksista päätellen samansuuntainen, vaikka muutamat vastaukset sisältävät selkeän virheen. Virheelliset vastaukset jätettiin hintatason arvioinnissa huomiotta.

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Oikaisua tässä pöytäkirjassa mainittuihin päätöksiin voidaan hakea Huittisten tekniseltä valiokunnalta (osoite Risto Rytin katu 36, 32700 HUITTINEN, sähköposti tekninen@huittinen.fi)

Kuntalain 136 §:n perusteella ei pykälistä 1 - 3, 5, 8 - 11, 14 ole kuitenkaan mahdollista tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta. Pykälästä/-listä 4 annetaan erillinen muutoksenhakuosoitus.

Oikaisuvaatimusaika: Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kuntalain 140 §:n tarkoitetun kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on laitettu yleiseen tietoverkkoon nähtäville.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä 7 päivän kuluttua pöytäkirjaotteen ja oikaisuvaatimusohjeiden lähettämisestä. Sähköisen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Nähtävilleasettamispäivää tai tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon muutosta haetaan,
- miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan,
- muutoksenhakijan nimi, kotikunta, postiosoite ja muut yhteystiedot, joihin asiaa koskevat ilmoitukset muutoksenhakijalle voidaan toimittaa
- jos muutoksenhakijan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai, jos oikaisuvaatimuksen laatijana on muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sen perille toimittaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ja sen voi lähettää postitse tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen kaupunginviraston aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimus toimitetaan aina lähettäjän omalla vastuulla.

Tämä pöytäkirja on laitettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon www.huittinen.fi 31.1.2025